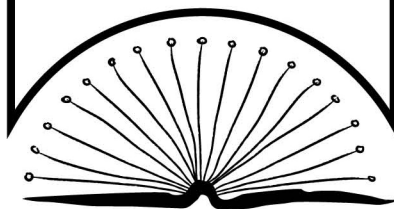

**VASILE
ALECSANDRI**

Doine
Pasteluri
Lăcrimioare

Cartea de acasă

VASILE ALECSANDRI

DOINE, PASTELURI,
LĂCRIMIOARE

Prin colecția **Cartea de acasă**, Editura Erc Press invită cititorii la o călătorie prin istoria literaturii române moderne și contemporane, propunându-și să le ofere unele dintre cele mai importante opere ale scriitorilor noștri.

Textele sunt însoțite de **tabele cronologice** detaliate, cuprinzând informații privitoare la momente importante din viața și activitatea scriitorilor și la evenimente care au marcat evoluția și creația lor.

Glosarele inserate la sfârșitul volumelor cuprind explicația cuvintelor și formelor mai puțin sau deloc cunoscute cititorului de azi, ajutându-l să pătrundă sensul operelor respective.

VASILE ALECSANDRI

Doine * Pasteluri * Lăcrimioare

Cartea de acasă

Colecție unică și completă de literatură română originală

Ediție îngrijită de Georgeana Dumitru

Editura ERC PRESS
Piața Presei Libere, nr. 1
sectorul 1, București
Tel./fax: +4021 318 70 28
e-mail: ercpress@rdsmail.ro
office@ercpress.ro
www.ercpress.ro

© Erc Press, 2009

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate
Editurii Erc Press.

Director general: CIPRIAN ENE

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României**

ALECSANDRI, VASILE

**Doine ; Lăcrimioare ; Pasteluri / Vasile
Alecsandri. -**

București : Erc Press, 2009

Glosar

Tab. cronologic

ISBN 978-973-157-653-4

821.135.1-1

Redactori: Ana Maria CHIVU

Daniel Adrian OLARU

DTP: Elena BĂLTEANU

 ErcPress

„*Doinele* au fost scrise de la 1842 la 1845, poezii datorite împrejurării că Alecsandri călătorește la țară, unde culege poezii populare. El le-a intitulat doine, dar n-a imitat numai doinele populare, din contră, a imitat mai ales legende și cântece de frunză.

Iată cum s-ar clasifica doinele: 1) Poezii bazate pe superstiții populare, care-l atrăgeau mai întâi ca ceva caracteristic pentru psihologia poporului și apoi pentru că Alecsandri era romantic și, ca toți romanticii, a avut atracție pentru un element ca superstițiile. Așa sunt poeziile: *Baba Cloanța*, *Crai-nou*, *Ursiții*, *Strigoii* (scris la Mânjina, în tovărășia lui C. Negri), *Ceasul rău*, *Sburătorul*; acestea sunt poeziile scrise în formă populară, în care el a utilizat supranaturalul popular. 2) Are legende sau balade: niște cântece cu subiecte fie populare, fie la fel cu acelea din baladele populare: *Maghiara*, cu subiect desigur inventat de Alecsandri. El spune că a găsit în Bucovina un pârau Maghiara (care însă e Maghernița) și a aflat o legendă despre o fată de ungar care s-a înecat acolo. *Altarul monăstirei Putna*, *Andrii Popa* (un haiduc care a existat), *Groza* (pe care probabil o cunoaște de la Al. Russo, dacă o bucată nesigură e în adevăr scrisă de Russo), *Strunga*, *Cântic haiducesc*, *Făt-Logofăt* și *Tatarul* (cântic vechi). Toate acestea s-ar putea confunda cu poeziile populare întocmite de Alecsandri, așa de mult seamănă. 3) Subiecte din viața de la țară, ca: *Sora și hoțul* (o călugăriță fuge cu un haiduc), *Cinel-Cinel*, *Mărioara Florioara*, o poezie celebră, foarte lungă și despre care toată lumea spune că n-ai ști dacă e populară (adică populară „întocmită” de Alecsandri). 4) Cântece: *Doina* (Doina, doiniță), *Mândrulița de la munte*, *Dorul*, *Doina iubirei* (ambele sunt cântece de lume).

(G. Ibrăileanu - *Opere*, 8. *Curs de istoria literaturii române*, București, 1979, p. 111.)

„Faptul că între 1840 – 1850 un poet român alcătuiește un astfel de mănunchi de poezii lirice, balade și momente de basm, cele mai multe în spiritul național, nu-și are păreche în literaturile romantice. Este rodul conștient crescut într-o anumită temperatură morală care ne învăluia din toate direcțiile și împlinirea unei îndelungate colaborări a tuturor provinciilor românești pentru descoperirea și valorificarea substratului nostru poporan. Toată această largă incubație aștepta faptul liberator, dar el nu putea fi săvârșit de un filolog sau de un istoric, oricât de conștiincios. Se cerea cineva uns pe frunte cu har de sus. După cum diamantul are nevoie de lumină ca să strălucească, tot astfel această comoară care este poezia orală a poporului nu-și putea atunci destăinui valoarea decât printr-un suflet de poet. Este cel mai mare titlu de glorie al lui Alecsandri că prin el se realizează nepieritor această cerință a vremii. Dacă poetul cult modelează îndeosebi unele balade potrivit idealului social, etic și estetic al epocii, în schimb scăderile sunt compensate printr-o surprinzătoare intuiție. Acolo unde s-a aflat în fața unui aspect esențial de viață românească, el i-a simțit instinctiv originalitatea și semnificația. Poezia vieții păstorești rămâne pururea nedespărțită de *Miorița* lui.“

(D. Caracostea – *Scrieri alese*, București, 1988, p. 243)

„[...]Cel mai frumos omagiu în versuri din câte i s-au adresat lui Alecsandri în timpul vieții... sunt cele 3 strofe ce încheie întâia parte a *Epigonilor*, cunoscutul manifest literar ce Eminescu trimite din Viena.[...]

[...]Lunga procesiune a vechilor poeți, a sfintelor firi vizionare, ce credeau în scrisul lor, în timp ce generația cu el contemporană, a epigonilor, nu mai crede în nimic, se încheie, spuneam, cu cele trei strofe închinat lui Alecsandri, și ele reprezintă – și ca extindere, și ca frumusețe – cea mai durabilă dintre cununile de laur ale bardului de la Mircești, pe care timpul, departe de a o fi veștejit, a înnobilit-o și mai mult. Dovadă, versuri ca următoarele, în care atributele poeziei

lui Alecsandri sunt șlefuite ca tot atâtea diamante ce-și joacă apele, pururi reînnoite, din acea fericită zi de 15 august 1870, de când au văzut lumina, ca într-o vitrină de onoare, a primei pagini a *Convorbirilor*:

Ș-acel rege-al poeziei, veșnic tânăr și ferice,
Ce din frunză îți doinește, ce cu fluierul îți zice,
Ce cu basmul povestește – veselul Alecsandri,
.....

Sau visând cu doina tristă a voinicului de munte,
Visul apelor adânce și a stâncelor cărunte,
Visul selbelor bătrâne de pe umerii de deal,
El deșteaptă-n sânul nostru dorul țării cei străbune,
El revoacă-n dulci icoane a istoriei minune,
Vremea lui Ștefan cel Mare, zimbrul sombru și regal.
.....

Ce va fi zis Alecsandri față cu această închinare puțin comună și turnată în forme magistrale e greu de spus, în lipsa documentelor, însă ușor de bănuț dacă ne gândim la raporturile de mai târziu dintre cei doi poeți, la venerația ce Eminescu a purtat totdeauna seniorului său, în care a văzut cea mai înaltă expresie a sufletului românesc, și la afecțiunea pe care Alecsandri, ca și fratele său, colonelul Iancu Alecsandri, au manifestat-o în forme din cele mai concrete, fie în pagini memorabile, fie în gesturi generoase.[...]"

(Perpessicius – *Elogiul Mirceștilor*, în vol. 2 din „Scriitori români”, pp. 162-164, Ed. Minerva, București, 1986)

„S-a observat adeseori că odată cu apariția lui Eminescu gloria literară a lui Vasile Alecsandri a intrat într-o perioadă critică din care până astăzi nu s-a putut reface. Vasile Alecsandri trece cu toate acestea drept unul din cei mai de seamă poeți români [...]

[...]Din comparația lui Alecsandri cu Mihail Eminescu vom putea trage unele concluzii în ce privește acea subită

schimbare de direcție produsă în literele noastre, începând încă de pe la 1880, și căreia i se datorește slăbirea gustului și înțelegerii pentru opera *Bardului de la Mircești*. [...]

[...] Acum, ce fel de om este Vasile Alecsandri? Desigur, un altul. Pentru a explica deosebirea dintre Eminescu și Alecsandri s-a produs ipoteza că cel dintâi este un produs al nemulțumirii sociale, pe când cel de al doilea tocmai un reprezentant al claselor mulțumite și prospere.“

(Tudor Vianu - *Alecsandri ca descriptiv*, în vol. 1 din „Scriitori români“, pp. 31-34, Ed.Minerva, București, 1970)

[...] Față de exaltările romantice din comentariile sale la culegerea *Poezii populare, Balade (Cântece bătrânești) adunate și îndreptate* (1852-1853), în ediția de *Poezii populare ale românilor* (1866), considerațiile capătă un aspect mai metodic (se vorbește, de pildă, despre circulația internațională a unor subiecte și motive). Piesele sunt recoltate din toate regiunile locuite de români, Alecsandri fiind cel dintâi care pune în evidență unitatea folclorului nostru. A încercat o clasificare pe specii: cântece bătrânești (balade), doine (cântece de dor), cântece haiducești (de codru), hore sau cântece de jale. El dă și o versiune franceză a baladelor (1855), căreia Mérimée îi consacră o recenzie, comentată de Sainte-Beuve. Vrând să restituie „giuvaierurilor“ culese frumusețea lor originară, găsește de cuviință să intervină în texte: adaugă versuri sau chiar născocoște „cântece“ întregi; firește, gestul stârnește iritarea unor comentatori mai vigilenți (M. Schwartzfeld ș.a.). Dar e un merit care nu i se poate trece cu vederea acela de a fi reconstituit, din variante dispersate, capodopere ca *Miorița* sau *Toma Alimoș*. După expresia lui D. Bolintineanu, odată cu publicarea acestor culegeri, poezia noastră „se români“.

(Florin Faifer, *Vasile Alecsandri*, în „Dicționarul general al literaturii române, Academia Română, Editura Univers enciclopedic, vol. A/B, pp. 78-88)

DOINE
(1842- 1852)

DOINA

Doina, doiniță!
De-aș avea o puiculiță
Cu flori galbine-n cosiță,
Cu flori roșii pe guriță!

De-aș avea o mândrulică
Cu ochișori de porumbică
Și cu suflet de voinică!

De-aș avea o bălăioară
Naltă, veselă, ușoară,
Ca un pui de căprioară!

Face-m-aș privighitoare
De-aș cânta noaptea-n răcoare
Doina cea dismierdătoare!

*

Doina, doiniță!
De-aș avea o pușculiță
Și trei glonți în punguliță
Ș-o sorioară de bărdiță!

De-aș avea, pe gândul meu,
Un cal aprig ca un leu,
Negru ca păcatul greu!

De-aș avea vro șapte frați,
Toți ca mine de bărbați
Și pe zmei încălecați!

Face-m-aş un vultur mare,
De-aş cânta ziua, la soare,
Doina cea de răzbunare !

*

Doina, doiniţă!
Şi i-aş zice: „Mândruliţă,
Mă jur p-astă cruciliţă
Să te țin ca un bădiţă!”

Şi i-aş zice: „Voinicele,
Să te-ntreci cu rândunele
Peste dealuri şi vâlcele!”

Şi le-aş zice: „Şapte fraţi,
Faceţi cruce şi juraţi
Vii în veci să nu vă daţi!”

Hai, copii, cu voinicie,
Să scăpăm biata moşie
De păgâni şi de robie!

BABA CLOANȚA

Baba-i calul dracului
(Vorbă veche)

Șede baba pe călcaie
În tufarul cel uscat,
Și tot cată nencetat
Când la luna cea bălaie,
Când la focul cel din sat.

Și tot toarce, cloanța toarce,
Din măsele clănțănind
Și din degite plesnind.
Fusu-i rapide se-ntoarce,
Iute-n aer sfârâind.

„Fugi, Urâte! baba zice,
Peste codrul cel frunzos,
În pustiu întunecos!
Fugi, s-alerge-acum aice
Dragul mândrei, Făt-Frumos.

De-a veni el după mine
Să-l iubesc eu, numai eu,
Dare-ar Domnul-Dumnezeu
Să-i se-ntoarcă tot în bine,
Cum se-ntoarce fusul meu!

Iar de n-a vrea ca să vie,
Dare-ar Duhul necurat
Să fie-n veci fărmeecat
Și de-a Iadului urgie
Vecinic să fie-alungat!

În cap ochii să-i se-ntoarcă
Și să-i fie graiul prins,
Iar Satan, c-un fer aprins,
Din pept inima să-i stoarcă
Și s-o ardă-n foc nestins!

Fiară-Verde să-l gonească
Cât va fi câmp de gonit
Și lumină de zărit.
Noaptea încă să-l muncească
Sânge-Roș și Hraconit!"¹

Toarce baba, mai turbată!
Fusu-i zboară nevăzut,
Căci o stea lungă-au căzut,
Pe lună s-au pus o pată
Ș-în sat focul au scăzut:

„Dragă puiule, băiete,
Trage-ți mâna din cel joc
Ce se-ntoarce lângă foc,
Ș-ochii de la cele fete,
Cu ochi mari, făr' de noroc.

Vin' la mine, voinicele,
Că eu noaptea ți-oi cânta,
Ca pe-o floare te-oi căta,
De diochi, de soarte rele,
Și de șerpi te-oi descânta.

Vai! din ziua cea de vară
Când, prin luncă rătăcit,
Cântai Doina de iubit,
Cu-a mea inimă amară
Sufletu-mi s-au învrăjbit!

Adă-mi fața ta voioasă
Ș-ai tăi ochi de dismierdat,
Că mă jur în ceas curat
Să-ți torc haine de matasă,
Haine mândre de-mpărat.

Vârcolaciul se lățește
Sus, pe lună, ca un nor,
Vin' ca paserea-ntr-un zbor
Păn' ce viața-mi se sfârșește
Ca și lâna din fuior."

Baba Cloanța geme, plânge,
Căci fuiorul s-au sfârșit,
Iar voinicul n-au venit!
Mânele cumplit își frânge,
Crunt strigând spre răsărit:

„Sai din hău făr' de lumină
Tu, al cerului dușman!
Tu, ce-n veacuri schimbi un an
Pentru-un suflet ce suspină,
Duhul răului, Satan!

Tu, ce stingi cu-a ta aripă
Candela de pe mormânt,
Unde zac moaște de sfânt,
Când încungiuri într-o clipă
De trei ori acest pământ!

Vin' ca-n ceasul de urgie
Când zbori noaptea blăstemând,
Ca să-mi faci tu pe-al meu gând,
Că de-acum pe vecinicie
Ție sufletul îmi vând !"

Abie zice, și deodată
Valea, muntele vuiesc,
În nori corbii croncăiesc,
Și pe-o creangă ridicată
Doi ochi dușmani strălucesc!

„Eu pe mândru-ți l-oi aduce
(Zbeară-un glas ce dă fiori),
Pintre șerpi și pintre flori,
La cea baltă de mă-i duce
Și-mpregiuru-i de trei ori!“

Baba Cloanța se pornește
Fără grijă de păcat,
Cu Satan încălecat,
Ce din dinți grozav scrâșnește
Și tot blastemă turbat.

Saltă baba, fuge, zboară
Cu sufletul după dor,
Ca o buhnă la izvor,
Și-n urmă-i se desfășoară
Toată lâna din fuior.

Fuge baba despletită,
Ca vârtejul fioros,
Sus, pe malul lunecos,
Și-n tăcerea adâncită
Satan urlă furios.

Mii de duhuri ies la lună,
Pintre papură zburând,
Și urmează șuierând,
Baba Cloanța cea nebună
Care-aleargă descântând.

Codrul sună, clocotește
De-un lung hohot păn' în fund.
Valea, dealul îi răspund
Prin alt hohot ce-ngrozește,
Dar pe dânsa n-o pătrund!

Ea n-aude, nici nu vede,
Ci tot fuge nencetat,
Ca un duh înspăimântat,
Căci Satana o răpede
Cătră țelul depărtat.

Zece pasuri încă grele...
Mândrul că și-a dismierda,
Ca pe-o floare l-a căta,
De diochi, de soarte rele
Și de șerpi l-a descânta.

Doi pași încă... Vai! în luncă
Țipă cucoșul trezit;
Iar Satan afurisit
Cu-a sa jertfă se aruncă
În băltoiu mucezit!

Zbucnind apa-n nalte valuri,
Mult în urmă clocoti,
În mari cercuri se-nvârti,
Și de trestii, și de maluri
Mult cu vuiet se izbi.

Iară-n urmă liniștită
Dulce unda-și alina,
Și în taină legăna
Fața lunei înălbită
Ce cu ziua se-ngâna...

Când pe malu-i trece noaptea
Călătorul şuierând,
Pintre papuri când şi când
El aude triste şoapte
Ş-un glas jalnic suspinând:

„Vin' la mine, voinicele,
Că eu noaptea ți-oi cânta,
Ca pe-o floare te-oi căta,
De diochi, de soarte rele,
Şi de şerpi te-oi descânta!”

SORA ȘI HOȚUL

Sus, în deal, la monăstire,
Plânge sora-ntr-o grădină,
Plânge noaptea și suspină
Dup-a lunei fericire:

„De când eu eram copilă
Sunt de toți ai mei uitată
Și de rude fără milă
În pustiuri lepădată!

Fără vină, din născare
Mă văzui eu pedepsită,
Și de-a lunei dismierdare
Mă simții în veci lipsită!

În amar trăind de mică,
Ochii-mi plâng, sufletu-mi geme,
Și, ca pomul ce jos pică,
Viața-mi cade fără vreme!

Ah! sfârșească-se îndată
Astă viață de durere!
Vie moartea așteptată
Ca o dulce mângâiere!“

„Ce spui, dragă surioară?
(Zise hoțul din pădure)
Cu-ai tăi ochi ca două mure,
Tu, frumoasă lăcrimioară,

Tu să mori, dulce minune!
Și de Domnul nu-ți e frică?
Dragă soră tinerică,
Fă trei cruci ș-o rugăciune.

De vrei ochii să-ți lucească
Într-un rai de veselie,
Și ca floarea din câmpie
În pept inima să-ți crească,

Hai cu mine-n codrul verde
S-auzi Doina cea de jale,
Când plăieșii trec în vale
Pe cărarea ce se perde.

Să vezi șoimul de pe stâncă
Cum se-nalță, se izbește
Peste corbul ce zărește
În prăpastia adâncă.

Iar ciocoiul cum se pleacă
De mă vede la potică!
Cum, smerit, în genunchi pică
Și de fală se dezbracă!

Am doi zmei de bună cale,
Doi!... nici vântul nu-i întrece!
Am tovarăși doisprezece,
Și la brâu patru pistoale.

Am la pept o cruciliță
Cu lemn sfânt, cu moaște sfinte,
Și-n pept inimă ferbinte,
Ca ferbintea ta guriță.

Am o peatră nestimată
Care noaptea viu lucește,
Precum ochiu-ți ce pândește
Fericirea depărtată.

Lasă tot, neagră chilie,
Comanac, metanii, rasă;
Și de vrei a fi voioasă
Ca o zi de voinicie,

Vin' în lumea fericită
Cu voinicul ce te cheamă,
Căci cu dânsul nu e teamă
De-a mai fi călugărită!"

De-au mers sora, nu e știre;
Iar de-atunce pin grădină
Nici nu plânge, nici suspină
Nime-n deal la mănăstire.

CRAI-NOU

Pe când la cuibu-i paserea zboară
C-un țipet jalnic ca un suspin
Și, plecând capul sub aripioară,
Pe creanga mică adoarme lin,

Zamfira tristă din cort ieșise
Și cu ochi umezi lung se uita
La cornul lunii ce se ivise,
Vărsând pe frunte-i lumina sa.

De când în lume gingașa fată
Zâmbea ca floarea de pe câmpii,
Numai de soare fu sărutată
Pe sânu-i fraged, pe-ai săi ochi vii.

Părul său negru ca nori de ploaie
De-a lung pe umeri neted cădea.
Ades copila mândră, vioaie,
De soare-n păru-i se ascundea.

Iar când pe frunte-i ducea cofiță
Cu apă rece de la izvor,
Când era umedă-a sa guriță
Și-i sălta floarea pe sânișor,

Toți trecătorii simțeau deodată
O sete mare în peptul lor;
Beau multă apă, cătând la fată,
Și urmau drumul oftând de dor.

Ea cânta dulce ca ciocârlia
Ce ciripește vesel în ziori,
Și suna gingaș atunci câmpia
Ca de un freamăt de Sburători.

Ades bătrânii, stând împreună
Și ascultând-o pe lângă foc,
Trăgeau cu sorții, noaptea, la lună,
Și vesteau fetei mare noroc.

Dar într-o seară, sus, pe movilă,
O Babă Cloanță, din bobi trăgând,
I-au zis cu spaimă: „Să fugi, copilă,
De străin mândru, cu glasul blând!”

De-atunci Zamfira în multe rânduri
Videa o umbră zburând pin nori,
Și toată noaptea sta ea pe gânduri
În doruri tainici, în dulci fiori.

Acum ea, tristă, din cort ieșise
Și cu ochi umezi lung se uita
La cornul lunii ce se ivise,
Iar glasul-i jalnic așa cânta:

„Crai-nou, strălucite!
Plânsă m-ai găsit,
Cu gânduri mâhnite,
Cu chipul cernit.

Inima-mi jălește,
Dar nu știu ce vrea;
Nu știu ce dorește
Inimioara mea.

Căci aude noapte
Freamăte de zbor,

Ș-apoi blânde șoapte
Ce-i șoptesc din nor.

Iar a zilei rază
Când lucește sus,
Mult apoi visează
Visul ce s-au dus.

Crai-nou! vin' cu bine,
Cu bine te du,
Dar jalea din mine
Să nu mi-o lași, nu!

Să mă lași cu salbă
De galbini frumoși,
Cu năframă albă
Și iminii roși.

Să mă lași ferice,
Cu doru-mplinit,
Zburând tu de-aice,
Crai-nou mult iubit!"

Iată că-n valea cea-ntunecată
Un străin mândru atunci trecu,
Auzi glasul, veni îndată
Și-n calea fetei pe loc stătu.

Blânzi erau ochii, blândă-era fața,
Blând era glasul celui străin!
Căci trecu noaptea, și dimineața
Găsi copila fără suspin.

Trei zile-n urmă ea avea salbă,
Salbă de galbini pe-al său grumaz,
Avea pe frunte năframă albă,
Iar flori niciuna pe-al său obraz!

Trei zile-n urmă Crai-nou se duse,
Și cu el, mândrul străin peri,
Sărmana fată în drum se puse
Și mult îl plânse, mult îl dori!

Trei zile-n urmă, colo, pe vale,
Rămase singur un biet mormânt!
Ș-ades de-atunce un glas de jale
Șoptind s-aude astfel prin vânt:

„Tu, ce spui vesel, sus, pe movilă,
La cornul lunii tainicu-ți gând,
Când vine noaptea, fugi, fugi, copilă,
De străin mândru, cu glasul blând !“

MAGHIARA

Cu ce jale, ce amar
Plâng doi ochi peste hotar!
Cât se bate, cât suspină
O inimă de dor plină
Colo-n țara cea vecină!

Mândri-s ochii ca din rai,
Dulci ca soarele din mai.
Inima e mândră iară,
Căci ea saltă ca o fiară
În sân falnic de maghiară.

De-ai fi pasere sau vânt,
S-alergi lumea pe pământ,
Ca maghiara scumpă floare
N-ai videa lucind la soare,
Nici în luncă, la răcoare!

Alb i-e sânul, dulce crin,
Dar hrănește-amar suspin!
Negri-s ochii, cu văpaie,
Dar pe fața ei bălaie
Se topesc ca nori de ploaie,

Căci un domn român vestit
Peste munți au năvălit
Ș-au luat cu vitejie
Multe suflete-n robie
Și maghiari nemeși o mie!

Au plecat domnul român!
Robii după-al lor stăpân
Au ieșit plângând din țară,
Ș-au rămas trista maghiară
Cu ochi plânși, cu jale-amară!

De trei zile plânge-acum!
De trei zile cată-n drum,
Dar nimica nu zărește,
Căci iubitul ce jălește
Pe drum nici că se ivește!

Unde-i mândrul tău iubit?
În ce cale-i rătăcit?
Unde-i, Doamne! de nu vine
De trei zile lângă tine?
Cine-a spune unde-i, cine?

Vai! cu jale, cu amar
Plânge el peste hotar!
Ca și tine el suspină
Cu inima de dor plină
Colo-n țara cea vecină!

Iar de vrei tu să-l mai vezi,
Peste munți să te răpezi
Într-a Zimbrului domnie,
Unde zac mulți în robie
Și maghiari nemeși o mie.

Peste codri, peste munți,
Peste ape fără punți,
Unde-s florile frumoase,
Unde-s fetele voioase,
Unde-s doinele duioase.

Să te duci spre răsărit,
La cel loc nebiruit
Unde-s paloșele crunte,
Unde cresc stejari la munte,
Unde nasc voinici de frunte!...

Iată-n zori c-au și plecat
Pe-un cal alb ne-ncălecat
Maghiarina, mândra fată,
În bărbat mândru schimbată
Și cu paloș înarmată.

De-ai fi pasere sau vânt
N-ai ajunge-o pe pământ,
Căci ca vântul ea nu zboară,
Nici ca paserea ușoară,
Dar ca dorul ce omoară!

Șesuri, văi, norii din cer
În urmă-i departe per.
Cine-o vede, o zărește
Ca o stea care lucește
Și-n văzduh se mistuiește.

În codri merei pustii
Unde urlă fiare mii,
Au intrat fata voinică
Și se duce fără frică
Pe-o strimtoare de potică.

Umbra nopței s-au lățit,
Groaza-n lume s-au pornit,
Vântul suflă, vâjâiește,
Codrul urlă, clocotește,
Tunetul în cer vuieste.

Dar ea-ndeamnă tot mereu
Calul ce răsuflă greu
Și mult drum în urmă-i lasă;
Că cine doru-l apasă,
De furtuni cerești nu-i pasă!

Iată-au sosit în ceas rău
Pe malul unui pârău,
Pârău mic și fără nume
Ce curgea tainic în lume,
Pintre flori revărsând spume.

„Hai, voinice, la cel mal,“
(Zis-au fata cătră cal.)
Dar pe loc calul s-oprește,
În pământ ochii țintește
Și cu groază sforăiește.

„Haideți, hai cu Dumnezeu
Să găsim pe dragul meu,
Că de mult amar de vreme
După el sufletu-mi geme!
Hai, voinice, nu te teme...”

Calul trist au rânchezat
Și-n pârău năvală-au dat.
Apa-i crudă ca o fiară!...
Iar pe mal din unde-afară
N-au ieșit biata maghiară!

Când luci lumina-n ziori,
Zăcea trupu-i pintre flori,
Lângă malul alb de spume...
Și de-atunci pârău-n lume
Poartă-a Maghiarinei nume.

ALTARUL MONASTIREI PUTNA

Domnul Ștefan, viteaz mare, care-au dat groaza prin păgâni,
 Locaș sfânt creștinătăței astăzi vrea să facă dar,
 Și pe malurile Putnei, cu vitejii săi români,
 Însuși merge să aleagă locul sfântului altar.

Mare obștie-l urmează și pe culme se lățește,
 Precum aburii pe baltă când lumina asfințește.

Căpitani, ostași cu zale și cu platoșe de fer
 Pe-ai lor cai sirepi stau mândri ca la semnul de război.

A Moldovei steag de fală fâlfâie falnic în cer;
 Buciumul vuieste-n munte, sună valea de cimpoi.
 Iată că lângă-o movilă domnul Ștefan s-au oprit!
 Totul tace!... ochii țintă, stă poporul neclintit.

Trei ostași cu arce-n mână pe movilă-acum se urcă;
 Doi, ca zimbrul, ageri, mândri, nalți ca bradul de la munte,
 Pe-ai lor umeri poartă glugă, la brâu paloș, și pe frunte
 Cu-a lor lungi și negre plete se coboară-o neagră țurcă.
 Ei ades cu-a lor săgeată răpezită sus, în nor,
 Pintre-a fulgerilor focuri au oprit vulturu-n zbor.

Multe fiare din cei codri, mulți dușmani tineri, semeți,
 Drept în inimi, drept în frunte au simțit a lor săgeți,
 Căci ei sunt arcașii vrednici a lui Ștefan domn cel mare,
 Ce-și gătește-acum săgeata s-o izbească-n depărtare.

„Copii, trageți... eu vreu astăzi să mă-ntrec în arc cu voi.”
 Astfel zice domnul Ștefan!... iar voinicii amândoi
 Se plec, arcele-și încoardă, trag... săgețile lor zboară,

Spintecă rapide vântul ce dă foc și vâjâiește,
Se tot duc, se duc ca gândul, și de-abia ochiul zărește
Pe câmp departe, departe locul unde se coboară.

„Ura!” -n ceruri se ridică! Urlă dealul, clocotește!
„Să trăiți, copii!” le zice Ștefan, ce-acum se gătește.

Zbârnâie coarda din arcu-i, fulgeră săgeata-n vânt,
Pere, trece mai departe, și-într-un paltin vechi s-au frânt.
„Acolo fi-va altarul!” zice falnicul monarc,
Ce se-nchină și se pleacă pe războinicul său arc.

„Să trăiască domnul Ștefan!” mii de glasuri îl urează,
Și poporul jos, pe vale, umilit îngenunchează!

ANDRII-POPA

Cine trece-n Valea-Seacă
Cu hamgerul fără teacă
Și cu peptul dezvălit?
Andrii-Popa² cel vestit!

Șapte ani cu voinicie
Și-au bătut joc de domnie
Și tot pradă nencetat,
Andrii-Popa, hoț bărbat!

Zi și noapte, de călare,
Trage bir din drumul mare,
Și din țară peste tot!
Fug neferii cât ce pot,

Căci el are-o pușcă plină
Cu trei glonți la rădăcină,
Ș-are-un murg de patru ani,
Care mușcă din dușmani,

Ș-are frați de cruce șapte,
Care-au supt sânge cu lapte.
Și nu-i pasă de nimic,
Andrii-Popa cel voinic!

Căpitane, frățioare,
Ce se vede despre soare?
Să zăresc vro patru cai!...
N-auziși tu de-un Mihai?

Căpitane, te gătește,
Mihai mândrul te gonește.
Iată-l, vine ca un zmeu!
Fă trei cruci la Dumnezeu.

Cum îi vede-n depărtare,
Popa strigă-n gura mare:
„Hai la goană de neferi!
Hai la horă de muieri!”

Au zis! țipă, se aruncă,
Trece șes, pâraie, luncă
Cu fugarul sprintinel
Și cu hoții după el.

Mihai mândrul vine iară,
Falnic ca un stâlp de pară,
Pe-un cal alb ce n-are loc
Și din ochi aruncă foc.

Fug cum fuge-o rândunică,
Fug ca fulgerul când pică,
Și se duc voinicii, duc,
Cu urgie de haiduc!

Pept în pept!... câmpul răsună,
Toți de tot dau împreună.
Toți la luptă-s încleștați,
Toți în sânge încrunțați.

„Ura, frați!” caii nechează,
Sus văzduhul scânteiază.
„Ura!” moartea s-au ivit!
Vulturu-n zbor s-au oprit!

Zi de vară păn-în seară
Dau voinicii să se peară,

Și cu ferul ascuțit,
Și cu pumnul amorțit.

Sângele-n răni gălgăiește,
Glasu-n gură se sfârșește.
Zece-s morți! doi încă vii,
Mihai mândrul și Andrii.

Andrii fuge fără' de-o mână,
Prinde murgul la fântână,
Dă peptiș, sare pe șa
Și din gură zice-așa:

„Zbori, copile sprintinele,
Să mă scapi de chinuri grele,
Că mă jur, de mă-i scapă,
Ca pe-un frate te-oi cata.“

Murgul sprinten se răpede.
În zadar! Mihai mi-l vede!
„Stăi, hoț-popă, dragul meu,
Să-ți arăt cine sunt eu!“

Și cum zice, mi-l chitește,
Drept în frunte mi-l lovește!
„Ura!“ Vulturul din nori
Răcni falnic de trei ori.

GROZA

Galbân ca făclia de galbână ceară
 Ce-aproape-i ardea,
 Pe-o scândură veche, aruncat afară,
 De somnul cel vecinic Groz-acum zăcea;
 Iar după el nime, nime nu plângea!

Poporu-mpregiuru-i trist, cu-nfiorare,
 La el se uita.
 Unii făceau cruce; alții, de mirare,
 Cu mâna la gură capul clătina
 Și-încet, lângă dânsul își șopteau așa:

„El să fie Groza cel vestit în țară
 Și-n sânge-ncruntat!
 El să fie Groza, cel ce ca o fiară,
 Fără nicio grijă de negrul păcat,
 Au stins zile multe și lege-au călcat!“

Un moșneag atunce, cu o barbă lungă,
 La Groza mergând,
 Scoase doi bani netezi din vechea sa pungă,
 Lângă mort îi puse, mâna-i sărutând,
 Mai făcu o cruce și zise plângând:

„Oameni buni! an iarnă bordeiu-mi arsesese,
 Și pe-un ger cumplit
 Nevasta-mi cu pruncii pe câmp rămăsese.
 N-aveam nici de hrană, nici țol de-nvălit,
 Și nicio putere!... eram prăpădit!“

Nu aşteptam altă din mila cerească
Decât a muri,
Când creştinul ista, Domnu-l odihnească!
Pe-un cal alb ca iarna în deal se ivi
Ş-aproape de mine calul îşi opri.

«Nu plânge, îmi zise, n-ai grijă, române,
Fă pept bărbătesc;
Na, să-ţi cumperi haine, şi casă, şi pâne...»
Şi de-atunci copiii-mi ce-l tot pomenesc,
Oameni buni! de-atunce în tihnă trăiesc.“

Şi, sărutând mortul, bătrânul moşneag
Oftă şi se duse cu-al său vechi toiag.
Iar poporu-n zgomot strigă, plin de jale:
„Dumnezeu să ierte păcatele sale!“

URSIȚII

*Ici în vale, la fântână,
Două fete spală lână...
(Cânticul lui Bujor)*

Colo-n vale, la fântână,
Două fete spalau lână,
Spălau lână și râdeau,
Iar din gură-așa grăiau:

„Când a bate vânt de seară
Prin ogorul de săcară,
De trei ori să discântăm
Ș-în fântână să cătăm.

Dacă-a fi să ni se prindă,
Om vedea ca-ntr-o oglindă
De-om avea sorți cu noroc
Și ursiți cu ochi de foc.“

Cum bătu vântul de seară
Prin ogorul de săcară,
De trei ori au discântat,
În fântână au cătat,

Și pe-a sa limpede față,
Ca prin vis de dimineață,
Au văzut ele, zâmbind,
Două chipuri strălucind.

Cele umbre bălăioare,
Cu gurițe zâmbitoare,
Pluteau lin, se legănau
Și pe fete le-ngănau...

*

Iată că pe apă-n față,
Ca prin vis de dimineață,
Alte două s-au ivit,
Chipuri mândre la privit.

Iar aceste umbre nouă
Nu erau ca cele două,
Albe ca floarea de crin,
Blânde ca cerul senin,

Ci erau de vânt pișcate,
Cu păr negru, sprinceni late
Și cu ochii șoimuleți,
La ochire mult semeți.

„Ian vezi, soro, ce minune!
(Zis-au fetele nebune)
Dorul nostru-i împlinit...
Mult e mândru la privit!

Vezi tu cele umbre mute?
Parcă vrea să ne sărute.
Vezi cum brațele-și întind?
Parcă vreu să ne cuprind!“

N-au sfârșit bieteles fete,
Și pe frunte, și pe plete
Nu știi cine le-au furat
Câte-un dulce sărutat!

*

Cele fete, la fântână,
De-atunci nu mai spală lână;
Căci în codri și la drum
Își petrec zilele-acum.

Acum știu ce fel s-aruncă
În dușmani glonții din luncă,
Ș-ades ele au văzut
Ce-i fuga de arnăut,

Că de când pe frunți, pe plete,
Au simțit mândrele fete
Câte-un dulce sărutat,
Ele-n codri au urmat

Doi voinici cu sprinceni late,
Cu fețe de vânt pișcate
Și cu ochii șoimuleți,
La ochire mult semeți.

STRIGOIUL

În prăpastia cea mare,
Unde vântul cu turbare
Sufală trist, înfricoșat,
Vezi o cruce dărâmată
Ce de vânt e clătinată,
Clătinată nencetat?

Împregiur iarba nu crește
Și pe dânsa nu-și oprește
Nicio pasere-al ei zbor;
Că sub dânsa-n orice vreme
Cu durere jalnic geme,
Geme-un glas îngrozitor.

Când e noapte fără stele,
Mii de flăcări albăstrele
Se văd tainic fluturând,
Și prin ele crunt deodată
O fantasmă se arată,
Se arată blăstămând.

Călător nenorocite,
Fugi de-acele căi pocite
De ți-e calul de bun soi,
Că-n mormântul fără pace
Și sub cruce-acolo zace,
Zace singur un strigoi!

Într-o noapte-ntunecată,
Dulce șoaptă-namorată
Prin văzduh încet zbura.
Două umbre sta în vale,
Ce, cuprinse-n dulce jale,
Amor vecinic își jura.

Iar pe-o culme-n depărtare
Se videa mișcând la zare
Un cal alb, copil de vânt;
Coamele-i erau zburlite,
Ș-a lui sprintene copite
Săpau urme pe pământ.

„Nu te duce, nu, bădiță
(Zicea blânda copiliță
Cu ochi plânși, cu glas pătruns).
Ah! te jur pe sfânta cruce!
Stăi cu mine, nu te duce...“
Dar voinicul n-au răspuns;

Ci, strângând-o cu-nfocare,
După-o dulce sărutare,
Răpide s-au depărtat
Și, sărind cu veselie
Pe-al său cal de voinicie,
În văzduh s-au afundat.

Cine-aleargă pe câmpie
Ca un duh de vijelie
Într-al nopții negru sân?
Cine fuge, cine trece
Pe la ceasul doisprezece?...
Un cal alb, cu-al său stăpân!

Vântul bate, vâjâiește,
Falnic calul se izbește,
De se-ntrec ca doi voinici.
Dar prin neguri iată, iată
Că lucesc pe câmp deodată
Mii de focurele mici.

Ele zbor, se depărtează.
Zboară calul, le urmează,
Pășind iute cătră mal.
Stăi, oprește!... de pe stâncă,
În prăpastia adâncă
Au picat stăpân și cal!

Și de-atunci în fund s-aude
Gemete, blăstemuri crude
Care trec pe-al nopții vânt.
Și de-atunci ades s-arată
O fantasmă-nfricoșată
Care iese din mormânt!

CEASUL RĂU

Pe cel deal, pe coaste,
Trece-o mândră oaste,
Oaste de români!
Toți voinici de frunte
Care merg să-nfrunte
Oarde de păgâni.

Iar pe-o culme verde
Ce-ntre munți se perde
Stau de mi-i privesc
Două sorioare,
Albe lăcrimioare,
Care mi-i jălesc:

„Vezi tu, sorioară,
Oastea se coboară
Colo pe costiș.
Vezi-o cum pătrunde
Pe rând și s-ascunde
Colo-n stejăriș.

Vai! nu se mai vede!
Cine, cine-a crede
Grija ce duc eu,
Oastea că-i purtată
De bătrânul tată
Și de dragul meu?

Ei se duc în vale
Unde țara-n jale
Geme cu amar,

Căci au intrat iară
Sabie în țară,
Paloș de tătar.

De pe munți în poale,
Cu armele goale,
Ei mi se cobor,
Și pin cea urdie,
Dragă, a să fie
Mare, mult omor!

Căci tata bătrânul
Nu cruță păgânul
Când s-aruncă-n foc.
El e român tare,
Ca Ștefan cel Mare,
Și om cu noroc.

Pentru el n-am teamă..
Dar îmi fac de seamă
Când stau de gândesc
La dragul Lisandru,
Că-i un copilandru,
Și mult îl iubesc!

El n-au vânat încă
Decât șoimi de stâncă,
Cerbi cu coarne mari;
Ș-acu-ntâia oară
Face, sorioară,
Goană de tătari.

Ș-așa mult mi-e frică
Ș-inima-mi se strică
Când gândesc la el,
Că mult, mult îi place

Vitejii a face,
Scumpul tinerel!“

„Taci, biată copilă!
Nu-i plânge de milă
Iubitului tău,
Căci ferească sfântul
Să-ți fie cuvântul
Zis într-un ceas rău!

Hai la mănăstire
Ca să dăm de știre
Pustnicului sfânt
Să ardă tămâie
Ca să nu rămâie
Tătar pe pământ.“

Oastea-nvingătoare
Au stins de la soare
Aprigul dușman;
Ea se-ntoarce-n munte
Având chiar în frunte
Vechiu-i căpitan.

Iar sărmana fată
În zădar, vai! cată
Pe iubitul său!
El în foc căzuse,
După ce făcuse
Vitejii de zmeu!...

Din bătrâni se spune
Că sunt ceasuri bune
Și că rele sunt.
Vai de-acei ș-acele
Care-n ceasuri rele
Zic vreun cuvânt!

STRUNGA

În pădurea de la Strungă³
Sunt de cei cu pușca lungă
Care dau chiorâș la pungă!

Sunt de cei ce-mpușcă-n lună,
Care noaptea-n frunze sună,
Feciori de lele nebună!

Fă-te-n laturi, măi creștine,
Dacă vrei să mergi cu bine,
Să rămâi cu viață-n tine!

În potica fără soare
Ei te-așteaptă la strimtoare
Să te prade, să te-omoare!...

În dumbrava cea vecină,
Unde buhna greu suspină,
Vezi cea zare de lumină?

Opt voinici cu spete late
Și cu mânici suflecate,
Stau cu puștele-ncărcate.

Trei sărută crucea sfântă,
Trei se luptă greu la trântă,
Unul drege, unul cântă:

„Oliolio, ciocoi bogate!
Ici de-ai trece, din păcate,
Să-ți arunc doi glonți în spate.

Oliolio, mândră fetică!
De-ai veni cole-n potică,
Să te fac mai frumușică.

Că mi-i pușca hultuită,
Și mi-i ghioaga țintuită,
Și mi-i inima-ncolțită.

Oliolio, măi Taie-Babă!
Căci nu șuieri mai degrabă,
Să sărim, voinici, la treabă!

Pușculița-mi ruginește,
Ținta-n ghioagă se tocește,
Murgul sare, nechezește!...

În pădurea de la Strungă
Ce slujește pușca lungă
Fără luptă, fără pungă?"

CÂNTIC HAIDUCESC

Iarna vine, vara trece
Și pădurea s-au rărit!
Ziua-i viscol, noaptea-i rece,
Greul vieții au sosit!

Cât mi-a fi iarna de mare,
Ce-o să facem, vai de noi!
Fără codru, fără soare,
Făr' de bani, făr' de ciocoi?

Sai pe creanga cea uscată,
Dragă corbi, corbișor.
Vezi, în calea depărtată
Nu-i zări vrun călător?

Călător cu punga plină
Și cu șal la cap legat,
Să-mi mai cerc astă rugină
Și să-mi fac bani de iernat.

Daleu! codre, frățioare,
Ce-ți făcuși frunzișul des,
Unde-n pândă, la răcoare,
Stam sunând din frunzi ades?

Vara trece, iarna vine,
Și tu, codre, te-ai uscat!
Trece vara, și ca tine
Florile mi-am scuturat!

Ne-au ajuns vremea de muncă.
De scos arma de la brâu,
De lăsat potica-n luncă
Și de dat capul sub frâu!

Daleu! dragă primăvară,
De-ai veni când aş vrea eu,
Să mai ies voinic prin țară,
Să fiu iar la largul meu!

Să-mi pun cușma pe-o ureche
Și să-mi las pletele-n vânt,
Și-n potica mea cea veche
Să mă-ntind iar la pământ.

Să simt iar durda pe spate
Și să-mi văd ici că lucesc
Cinci pistoale ferecate,
Cu hamgerul haiducesc.

Și pe coarda-i cea pletoasă
Să-mi dismierd murgul voinic,
Și pe zarea luminoasă
El să zboare, eu să-i zic:

„Fugi ca vântul, fugi ca gândul,
Măi, voinice năzdrăvan!
Căci acum ne-au venit rândul,
Au sosit vremea de an,

Să ținem codrii și valea
Noi, vitejii amândoi.
La neferi să-nchidem calea,
Să dăm groaza prin ciocoi.“

FĂT-LOGOFĂT

„O! Făt-Logofete⁴,
Cu netede plete,
Cu părul de aur!
Stăi, te odihnește,
Că-n deal te pândește
Un negru balaur.“

„Frumoasă fetiță,
Cu lungă costiță,
Cu mândru colan!
De dansul n-am teamă,
Căci am pe-a lui seamă
Al meu buzdugan.“

„O! tânăr semețe,
Cu blânde mândrețe,
Cu ochii de foc!
Balauru-i mare
Și milă nu are...
Stăi, ah! stăi pe loc.“

„Luceafăr din stele,
Cu dulci porumbele
Pe față de crin!
Toți zmeii din lume
Se-nchin l-al meu nume,
Tremur și se-nchin.“

„Viteze vestite,
Cu arme-aurite,
Cu dulce cuvânt!

El peste munți calcă
Și-n cer are-o falcă,
Ș-una pe pământ.“

„Păsărea de munte
Cu salbă pe frunte,
Cu salbă de flori!
Murgul meu, când sare,
Trece peste mare
Și zboară prin nori.“

„O! Făt-Logofete.
Cu netede plete,
Cu glasul ceresc!
Nu te du de-aice.
Nu te du, voinice,
Că eu te iubesc!“

„Frumoasă fetiță,
Cu lungă costiță,
Cu sân fecioresc!
Pentru-a ta iubire
Fală sau peire
Vreu să dobândesc!“

HORA

Iată! hora se pornește
Sub stejar, la rădăcină.
Iată! hora se-nvârtește...
    Vină, puico, vină.

Lângă mine vin', drăguță,
Să te pot strânge de mână
Ca ieri seara, la fântână;
    Mărio, Măriuță!

Duh-de-Spaimă! Pei-Nălucă!
Sună bine-n cobză, sună,
Să nu-ți fac spetele strună
    Și chica măciucă.

Tu, Fes-Roș cu giubea lungă!
Din arcuș trage mai tare,
Căci în gard am un par mare
    Și mulți bani în pungă!

Tot așa păn-în deseară!
Mult frumoasă-mi e puicuța,
Ca o zi de primăvară,
    Maria, Măriuța!

Tot așa, tot voinicește!
Nu mă dați, măi, de rușine,
Căci gurița ce-mi zâmbește
    Vără dracu-n mine.

Mi-am pus flori la pălărie,
Mi-am pus flori, mi-am pus mărgele,
Să se uite cu mândrie
Puicuța la ele.

Am cămeșă cu altiță,
Tot de fir și de mătăasă,
Am pe spate-o durduliță...
De nime nu-mi pasă!

Nici de vornic, nici de dracul,
Nici de vrajă ciocoiască,
Nici de turc, nici de cazacul...
Țara să trăiască!

Bateți toți într-o lovire
Să vuiască-n fund pământul;
Lumea-ntreagă să se mire,
Și Dumnezeu sfântul!

Sunt sătul de biruri grele
Și de plug, și de lopată,
De ciocoi, de zapciele
Și de sapă lată.

Astăzi horele sunt pline!
Crape-mi sura opincuță,
Și să mor în joc cu tine,
Mario, Măriuță!

SBURĂTORUL

„Dragă, dragă sorioară,
 Nu știi cânticul ce spune
 Că prin frunzi când se strecoară
 Raza zilei ce apune,
 Sburătorul⁵ se aruncă
 La copila care vine
 Să culeagă fragi în luncă
 Purtând flori la sân ca tine?

Fragii el din poală-i fură
 Cu-a sa mână nevăzută,
 Și pe frunte și pe gură
 El o mușcă ș-o sărută.
 Soro, buza-ți e mușcată!
 Fragii, poți să le duci dorul.
 Spune,-n lunca-ntunecată
 Nu-ntâlnești pe Sburătorul?“

„Dragă sorioară, dragă,
 Cânticul mai spune încă
 De-acel duh c-ades se leagă,
 Când e umbra mai adâncă,
 De copila mândră, albă,
 Ce culege viorele,
 Purtând pe ea scumpă salbă,
 Scumpă salbă de mărgele.

Salba el rîzînd i-o strică
 Cu-o plăcută dismierdare
 Și de fieșce mărgică
 Lasă-o dulce sărutare.

Pe sân, dragă, ești mușcată!
Salba, poți ca să-i duci dorul.
Spune,-n lunca-ntunecată
Nu-ntâlniși pe Sburătorul?”

Astfel vesel pe-o cărare
Glumeau gingașele fete.
Iar în luncă sta la zare
Doi voinici cu negre plete,
Și, cântând în poieniță,
Aninau cu veselie
Unu-o salbă-n chinguliță,
Altul flori la pălărie.

TATARUL

Cântic vechi

Măi tatare, ține-ți calul,
Măi tatare, strânge-i frâul,
Măi tatare, lasă malul,
Nu cerca a trece râul,
Că, pe crucea sfintei lege!
De voi doi, peste hotare,
Nimic, zău, nu s-a alege,
Măi tatare, măi tatare!

Măi tatare, dă-ne pace,
Măi tatare, stăi, nu trece,
Măi tatare, nu mă face
Să-ți fărâm capul în zece!
Că de sus, de pe movilă,
De-oi zvârli ghioaga cea mare,
Zău, ți-oi plânge chiar de milă,
Măi tatare, măi tatare!

Măi tatare,-unde-ți e pala?
Măi tatare,-unde-ți e calul?
Măi tatare,-unde-ți e fala?...
Nu spusei să nu treci malul?
Nu știai tu, măi vecine,
Ce-i românul în turbare?
Corbii mușcă-acum din tine,
Măi tatare, măi tatare!

CINEL-CINEL

Păstorul zise: „Cinel-cinel,
Copilei june de lângă el.
Două stelute cu raze line
Lasat-au ceriul plin de lumine
Și pe-a ta frunte ele-au căzut.
Gâci, draguliță, că le sărut.“

Nu gâci-ndată
Gingașa fată,
Și pe ochi dulce fu sărutată.

Păstorul zise încă: „Cinel,
Copilei blânde de lângă el.
O vezi închisă, rumenă floare,
Cum se deschide, vezi lăcrimioare,
Și pe-a ta față ea s-au născut.
Gâci, draguliță, că o sărut.“

Nu gâci-ndată
Vesela fată,
Și pe guriță fu sărutată.

Păstorul zise iară: „Cinel,
Copilei mândre de lângă el.
Albe, rotunde, două-aripioare
Nencetat saltă, la cer să zboare,
Și tu-n robie le-ai tot ținut.
Gâci, draguliță, că le sărut.“

Nu gâci-ndată
Rumena fată,
Și pe sân fraged fu sărutată.

MÂDRULIȚA DE LA MUNTE

Mândruliță de la munte,
Ce nu treci cole, pe punte,
Să te strâng la peptul meu?
Că te-aș face, zău, puicuță,
Să urești a ta căsuță
Și să uiți pe Dumnezeu.

De-a tot toarce nu-ți e lene?
Lasă-ți furca-n buruiene
Și-mi sai iute cel pârău.
Să culegem împreună,
Tu, fragi roși de prin pășună,
Eu, crini albi pe sânul tău.

Ici, în lunca înverzită,
Este-o iarbă înflorită
Ce se-ngână c-un izvor.
Vină-n iarbă, mândruliță,
Eu, să-ți cânt doina, doiniță,
Tu, să plângi de dulce dor!

DORUL ROMÂNCEI

De-ar vrea bunul Dumnezeu
Să-mi asculte dorul meu!
De-aş avea un copilăş,
Dragul mamei îngerăş!

Cât e ziuă, cât e noapte,
I-aş şopti cu blânde şoapte.
Cât e noapte, cât e zi,
Tot la sânu-mi l-aş păzi!

L-aş păzi, l-aş dismierda,
Mii de sărutări i-aş da,
Şi i-aş zice-ncetişor:
Nani, nani, puişor!

De-ar fi cerul cu priinţă
Să-mplinească-a mea dorinţă!
De mi-ar da un băieţel,
Dragul mamei voinicel!

N-ar fi prunc mai fericit
Şi pe lume mai iubit!
Alt copil n-ar fi ca el,
Mititel şi frumuşel!

Obrăjelu-i ca de spume
N-ar avea seamăn pe lume!
N-ar fi ochii nimărui
Dulci ca ochişorii lui!

Iar eu, mândră măicuță,
Pe-ai săi ochi, pe-a sa guriță
Nencetat l-aș săruta,
Săruta și i-aș cânta.

Și i-aș face-o descântare
Să ajungă-un viteaz mare,
Un viteaz ce-ar străluci,
Cum n-au fost, nici n-ar mai fi!

Și l-aș pune să se culce
Pe-al meu sân, legănat dulce,
Și i-aș zice-ncetișor:
Nani, nani, pușor!

CÂNTIC OSTĂȘESC

Român verde ca stejarul,
Râd de dușmani și de moarte!
Să-mi trăiască armăsarul
Și prin glonți să mă tot poarte!

Sai, voinice, și nechează
Ager, falnic ca un zmeu,
Căci am inimă vitează
Și credință-n Dumnezeu!

Cât mi-a sta mâna voinică
Pe-a mea pală ostășească,
N-aibă grijă de nimică
Țara mea cea românească!

Sai, voinice, și nechează
Ager, falnic ca un zmeu,
Căci am inimă vitează
Și credință-n Dumnezeu!

Cu-al meu suflet, cu-a mea pală,
Cu-al meu șoim albit de spume,
În dușmani vom da năvală,
De s-a duce vestea-n lume!

Sai, voinice, și nechează
Ager, falnic ca un zmeu,
Căci am inimă vitează
Și credință-n Dumnezeu!

DORUL

Cântic de lume

Ah! mi-e dor, mi-e dor de tine,
Îngeraș cu dulci lumine!
Ah! mi-e dor și plâng de jale
Tot privind în a ta cale.

Zi și noapte cu durere
Duios sufletu-mi te cere
Și cu dulci, cu blânde șoapte,
Te chem vecinic zi și noapte!

Scump odor, dulce iubită,
Unde-i fața ta slăvită?
Unde-i glasu-ți ce pătrunde?
Unde ești, draga mea, unde?

De-ar fi cerul cu iubire,
Mi-ar aduce-a ta zâmbire.
De-ar fi cerul cu-ndurare,
Mi-ar aduce-o sărutare.

Dar, vai mie! vremea zboară,
Zile, veacuri se strecoară,
Ș-ai mei ochi nu văd lumină
Și durerea-mi nu s-alină!

Dorul arde ca un soare
A juniei dulce floare!
Dorul stinge, vestejește
Inima care iubește!

DOINA IUBIREI

Trece vara cea-nflorită
Trece vara cea iubită,

Și cu dânsa-n altă lume
Se duc florile din lume,

Se duc toate-n pribegie.,
Rămâne țara pustie!

Numai două nu se duc,
Nici se duc, nici se usuc,

Una-i floare de zăpadă,
Una-i floare de livadă,

Una-i floarea crinilor,
Un-a trandafirilor;

Ș-amândouă-s răsădite,
Ș-amândouă-s înflorite,

Una-n câmpul raiului,
Alta-n cuibul graiului!

Mândrulițo, draga mea,
Au căzut din cer o stea

Și mi-au zis într-un ceas rău
C-am să mor de dorul tău!

Și mi-au zis într-un ceas blând
Că de-i face pe-al meu gând,

Să mă lași a săruta
Două flori pe fața ta,

Una-n câmpul raiului,
Alta-n cuibul graiului,

De murit, eu n-oi muri,
Ci cu tine m-oi iubi

Cât o crește flori în lume
Și s-or duce-n ceea lume!

MĂRIOARA, FLORIOARA

Legendă

dedicată princesei M. Cantacuzin

I

La Moldova cea frumoasă
 Viața-i dulce și voioasă!
 L-a Moldovei dulce soare
 Crește floare lângă floare!
 Multe păsărele-n zbor
 Fură minți cu glasul lor!
 Multe fete și neveste
 Fură inimi făr' de veste!
 Dar umblare-ai, frățioare,
 Nouă ani întregi cu soare,
 Sus în munte, la munteni,
 Jos în vale, la văleni,
 Și de-ai călca nouă țări
 Și de-ai trece nouă mări,
 Florică n-ai găsi,
 Păsărică n-ai zări,
 Nici nevestă mândruliță,
 Nici copilă drăguliță,
     Ca Mărioara,
     Florioara,
 Zânișoara munților,
 Sorioara florilor!

Albă ca o lăcrimioară,
 Dulce ca o primăvară,
 Era sprintenă, ușoară

Ca un pui de căprioară,
Trupușoru-i gingășel
Părea tras printr-un inel!
Nici micuță, nici năltuță,
Numai bună de drăguță,
S-o tot strângi le pept cu foc
Și să-ți fie de noroc!
Ochișorii săi căprii
Trezea lumea-n veselii.
Perișoru-i aurel,
Ca mătasa subțirel,
Trăgea ochii tot la el,
Și pe frunte-i strălucea,
Și-n mici valuri se-ncrețea,
Ca valuri de-a grâului
La suflarea vântului!
Ș-apoi, frate, mai avea
Pe guriță-o floricea,
Și-n guriță mărgărele,
Și pe față-i drăgănele,
Și la sân doi crinișori,
Și pe crini doi frăgușori...
Să-i dismierzi ș-apoi să mori!

Ea pe câmp de se ivea,
Florile se-nveselea,
Inimile-și deschidea,
Sufletele-și răspândea
Și voios i le-nchina,
Și voios se legăna,
Și din cale-o întorcea,
Și cu toate-așa-i zicea:
„Bună ziua, sorioară,
Mărioară, Florioară!
Spune nouă, ce voiești?
De la noi ce mai dorești?
Vrei tu miros de sulcină

Care patimele-alină?
Vrei miros de busuioc
Ce oprește mândru-n loc?
Vrei miros de lăcrimioare
Ce dă visuri iubitoare?
Vină, dragă,-n veselie
Să ne-aduni de pe câmpie
Și ne-ascunde-n sânul tău,
Să-l ferim de diochi rău.
Sânul tău să-l răcorim,
Și de este să murim,
Lângă tine să perim!“
Mărioara le-asculta,
Și pe rând le săruta,
Și cu ele se-ngâna,
Și în plete le-anina,
Și pe sân le legăna,
Încât oricine-o videa
De dor mare s-aprindea
Și din cale-i se-ntorcea
Și cu glas uimit zicea:
„Iată zâna florilor,
Florilor, surorilor!“
Iar la munți când răsărea,
Munții vechi întinerea
Și cu mușchi s-acoperea
Și copacii-și înverzea,
Și apele-și limpezea,
Și păsările-și trezea,
Ș-apoi astfel îi grăia:
„Buna ziua, zânișoară,
Mărioară, Florioară!
Spune nouă, ce voiești?
De la noi ce mai dorești?
Vrei tu apă nencepută
Pentru fața ta plăcută?
Vrei tu pui de căprioare,

Păsărele cântătoare,
Fag de miere-ndulcitoare
Și vro doină jălitoare?“
Mărioara-i asculta,
La izvoare se culca,
Fața albă își spăla,
Fag de miere ea gusta,
Căprioare dismierda
Și cu drag ea asculta
Cânticul păsărilor
De pe vârful crengilor,
Și sunetul doinelor
De pin fundul codrilor;
Încât oricine-o videa
De dor mare s-aprindea,
Și din cale-i se-ntorcea
Și cu glas uimit zicea:
„Iată zâna munților,
Munților, cărunților!“

Orișiunde s-arăta,
Vorbe dulci întâmpina,
Și trăia în veselie
Ca albina pe câmpie.
Numai însă câteodată
Sta pe gânduri, tulburată,
Că-i părea că auzea
O șoaptă care-i zicea:
„Aleii! dragă zânișoară,
Mărioară, Florioară!
Mult ești dalbă și frumoasă
Și la inimă voioasă!
Multe minți ai fărâmat,
Inimi multe-ai tulburat!
Dar gândit-ai, n-ai gândit,
Că ți-e vremea de iubit?
Că ți-au dat Dumnezeu sfântul

Ochi să luminezi pământul,
Sân rotund de dismierdat,
Buze dulci de sărutat?
Și știi, dragă, ori nu știi,
C-ai să mori, ș-ai să învii,
Ș-o să ai în cer a da
Seamă de inima ta?...
Câte flori pe-acest pământ,
Se duc toate la mormânt!
Numai floarea lacului
Stă la poarta raiului
De judecă florile
Ce-au făcut miroasele!“

II

Iată, frate, frățioare,
Că-ntr-o zi cu dulce soare,
Mărioara se-ntâlnea
C-un străin care venea
Pe-un fugar sirep de munte,
Cu steluță albă-n frunte,
Și pe loc, cât îl zărea,
Făr' de voie se oprea,
Ochii la pământ țintea,
Inimioara-i se bătea.
Cel străin în cale-i sta
Și din gură cuvânta:
„Cale bună, mândruliță!“
„Mulțămim ție, bădiță!“
„Mândruliță, draguliță,
Spune mie-adevărat,
Ești tu fată de-mpărat,
Sau vrun vis ce am visat?
Că de când mă simt bărbat,
Multe țări eu am călcat,
Fete multe-am dismierdat,

Dar ca tine, chip și stat,
Alta-n lume n-am aflat!“
„Străinel, bădițul meu,
De vrei să știi ce sunt eu,
Întreabă tu florile,
Florile, surorile.“
„Ești tu fată de muntean,
Sau copilă de vălean?
Viță de om pământean,
Sau de vrun zmeu năzdrăvan?“
„Străinel, bădițul meu,
De vrei să știi ce sunt eu,
Întreabă cei munți cărunți.
Izvoarele fără punți,
Pasărilor cântătoare
Și puii de căprioare.“
„Ale! mândra mândrilor!
Tu ești zâna munților,
Surioara florilor,
Vestitoarea ziorilor!
Și tu ești ursita mea,
Care, spusu-mi-au o stea,
C-am să mă iubesc cu ea!“
Mărioara se uimea,
Fețele-i se rumenea!
Iar străinul, ca și ea,
Sta pe gânduri și tăcea.
Numai calul nechezea,
Glasul văilor trezea.

Când deodată se ivea
Și la ei ușor venea
Un bujor de copilită
Cu răs vesel pe guriță,
În cămeșă cu altiță
Și cu fluturi în cosiță.

Ea venea dintr-o livadă
Și la sânu-i de zăpadă
Purta snopi de floricele
Și crenguți cu vișinele.
Și pe iarbă cum sălta,
Ea din gură-așa cânta:
„Frunză verde de sulcină!
Am la sânu-mi o grădină
Cu flori albe, drăgăstoase,
Cine-a vrea să le miroase,
Să-l pătrundă doru-n oase!
Am fragi dulci și vișinele.
Cine va gusta din ele,
Să-i fie zilele-a mele.
Măi bădiță, nu dorești
Vișinele rădăsești,
Sufletul să-ți răcorești?
Ian privește, frățioare,
Mai văzut-ai tu la soare
Așa poame-ndulcitoare?“
Și cum sta, și cum cânta,
Cămeșuica-și depărta,
Sânișoru-i arăta,
Sânu-i plin de floricele
Și de roșii vișinele.
Cât străinul le videa,
Iute mâna-și întindea;
Dar Mărioara mi-l oprea
Și cu glas uimit grăia:
„Nu culege de la ea,
Că-ți dau grădinuța mea,
Grădinuța sânelui,
Cu floarea sufletului!“

Mult străinul s-aprindea
Și în brațe-o cuprindea,
Și cu drag îi tot zicea:
„Zâna mea, ursita mea!

De azi calea-mi părăsesc,
Murgușoru-mi priponesc,
Și la tine mă opresc,
Cu tine să mă iubesc!“
Mărioara-l asculta,
Sânul gingaș îi sălta,
Fața i se lumina,
Ocliii-n lacrimi își scâldea!
Iar fugariu-n loc zburda,
Falnic coama-și încorda
Și stăpânei lui o da
Gingaș de o dismierda.

III

Umbra nopții se-ntindea,
Peste munți se răspândea
Și prin văi se adâncea,
Când deodată se ivea
Sus, pe munte, strălucea
Țintă mică de lumină
Ce creștea mereu și lină
Păn' se făcea lună plină,
Lună plină și voioasă
Ca o frunte de mireasă!
Ea pe deal mi se oprea
Și cu drag, de sus, privea
Jos, în valea tăinuită,
Pe o prispă-acoperită,
Două umbre adunate
Și cu drag îmbrățoșate.
Care lung se sărutau
Și cu gura se-mbătau
Și lumea-ntreagă-o uitau!
Iar cât luna le videa,
De foc dulce s-aprindea

Și la stele sămn făcea.
Stelele viu străluceau,
Pe rând toate se iveau
Și de sus voios priveau
Cele umbre adunate
Cum sta dulce-mbrățoșate,
Și cu drag se sărutau,
Și cu gura se-mbătau,
Și lumea-ntreagă-o uitau!...
Dar târziu în mez de noapte,
Umbrele, cu blânde șoapte,
Nevăzute se făcea.
Atunci luna se ducea,
Peste munții nalți trecea,
Ș-apoi lin, încet scădea,
După munți se ascundea!
Iar steluțele sclipeau
Și-ntre ele-așa grăiau:
„Surioare călătoare,
Floricele arzătoare!
Cu văzutul ați văzut
Pe pământul cel tăcut
Zânișoara munților,
Surioara florilor,
Cât de gingaș suspina,
Cât de drag se săruta
Cu ursitul ei iubit,
Încât nici că ne-au zărit?
Ș-acum ei s-au tăinuit
Și din față ne-au perit!
Surioare călătoare,
Unde s-au ascuns ei oare?
Floricele lucitoare,
De vreți să fim aflătoare,
Hai să trecem mai în sus,
Drept fereasta din apus,
Și pîntr-însa să privim,
Taina s-o descoperim.“

Stelele curând plecau,
Spre apus ele-apucau
Și drept ferestuiică stau
Și-nlăuntru se uitau.
Și cum stau și cum cătau,
De foc dulce s-aprindeau
Și pe cer se răspândeau
Cu-a lor suflete curate,
Cu-a lor raze-mpreunate.

Iar la urmă, despre ziori,
La glas viu de cântători,
Mărioara se trezea,
Ca din vis se dismețea.
Și trezindu-se videa
Pe ursitu-i lângă ea,
Care-n brațe-i o strângea
Și cu drag o dismierda,
Mii de sărutări îi da
Când pe fețe rumioare,
Când pe buze-ndulcitoare,
Când pe unda părului,
Când pe valul peptului,
Ș-apoi sta de mi-o privea
Și din inimă-i zicea:
„Ale! dragă zânișoară,
Mărioară, Florioară!
Mult ești mândră, mult ești dalbă
Ca o porumbiță albă!
Mult ești dulce și frumoasă
În beția drăgăstoasă!
Ochișorii-ți strălucesc,
Obrăjeii-ți ruminesc,
Crinișorii-ți înfloresc,
De mă-mbăt și mă uimesc!
Stăi, ah! stăi să te privesc,
Părul tău să-l netezesc,

Și pe sânu-ți fecioresc
De zile să mă sfârșesc!“

Mărioara-l asculta,
Sta puțin și iar nu sta,
Și cu lacrimi ea râdea,
Și-n cosițe-i s-ascundea.
Ș-apoi iar le depărta,
Chipu-i vesel arăta
Și zicea vorbe din rai
Cu voiosu-i dulce grai.
Mărioara-apoi tăcea,
În văzduh un sămn făcea,
Și le s-arăta deodată
O măsuță mult bogată,
Tot cu poame-mpodobită,
Cu năframă-acoperită.
Amândoi cât o zăreau,
Lângă ea voios săreau,
Și mâncau și veseleau,
Cu paharele-nchinând
Și cu dragoste zicând:
„Să trăim, să ne iubim,
C-amândoi ne potrivim
Și la dalbe tinerețe,
Și la suflete mărețe,
Și la gânduri trecătoare,
Și la inimi iubitoare!“

IV

A doua zi se scula,
Fața palidă-și spăla,
Păr de aur peptăna,
Și frumos se oglindea,
Și la soare-apoi ieșea,
Spre răsărit se-ntorcea,

Un sămn tainic de făcea,
Și de-ndată s-arăta
Și spre ei înainta
O teleagă sprintioară,
Aurită, dălbioară,
Ca un cuib de zânișoară.
Iar cât zâna o zărea,
În cuib rapide sărea,
Cu străinu-alătura,
Ș-apoi murgului zicea:
„Murguleț cu părul creț,
De-a Mărioarei drăguleț!
Lasă-ți coama vântului
Și umbra pământului,
Și pe fața câmpului
Să zbori zborul gândului!“

Murgușorul nechezea,
La fugă se răpezea
Și fugea, mări, fugea...
Nici umbra nu-l ajungea!
Și trecea, mări, trecea
De-a lungișul munților,
Curmezișul câmpilor,
Prin mijlocul florilor.
Iar cât munții o zărea
Cu străinu-alătura,
De verziș se despoiau,
Cu nori negri se-nvăleau,
Frunzele-și îngălbineau,
Și apele-și tulburau,
Și de frunzi se scuturau!
Florile încă-o videa
Cu străinu-alătura,
Și capetele-și plecau
Și de jale se uscau!

Iar cea mândră zânișoară,
Mărioară, Florioară,
Nici la munți se mai uita,
Nici la flori nu mai căta!
Căci de-avea ochi de privit,
De-avea suflet de iubit,
Sufletu-i și ochii săi
Erau pentru dragul ei!
Fugea murgul sprintior,
Cu aripi de dulce dor,
Și-i ducea numa-ntr-un zbor
Pe malul unui izvor.
Mărioara mi-l oprea,
Și pe mal ușor sărea,
Și-n izvor se cufunda
Și voios mi se scâldea.
Apa lin o dismierda,
Ca pe-o floare-o legăna,
Și pe plete-i se juca,
Și cu drag îi anina
De tot firul câte-o rouă,
Și pe sânu-i câte două.
Iar din apă când sălta
Și la soare s-arăta,
Soarele în cale-i sta,
Trupușoru-i săruta,
Și cea rouă de pe ea
Cu-a lui raze o sorbea,
Nouraș o prefăcea
Și la ceruri o trăgea.
Apoi el o-ncununa,
Ș-astfel dulce-i cuvânta:
„Ale! dragă zânișoară,
Mărioară, Florioară!
Mult ești mândră, iubitoare.

Și de lume uitătoare!
Dar gândit-ai, n-ai gândit
Că norocu-i mărginit
Și că visul fericit
Are-ades amar sfârșit?
Și știi, dragă, ori nu știi
Că la munți și la câmpii
Florile s-au veștezeit
De când tu le-ai părăsit?
Știi că toate, într-un gând,
S-au întors în cer pe rând,
Și la Domn s-au jăluit
Că tu viața le-ai răpit?
Mărioară, draga mea,
Facă Domnul orice-a vrea!
Deie-ți bine, deie-ți rău...
Tu ascultă dorul tău,
Căci în viața trecătoare
Și în lumea peritoare
O zi dulce de iubire
E un veac de fericire!“

V

Când norocu-și schimbă pasul,
N-aduc ani ce-aduce ceasul!...
A treia zi Mărioara
Își tulbura inimioara
Și pe gânduri se punea
Și-n tăcere lin plângea,
Ce plângea și ce jălea
Cu iubitu-alătura?
Plângea cum plâng florile,
Plângea cum plâng ziorile!..
Era ziua mult senină,
Munții pluteau în lumină,
Văile-n tăcere lină.

Paserile-n umbră sta,
Nici zbura, nici nu cânta,
Numai umbra se mișca,
Cu lumina se lupta
Și-n păduri se cufunda.
Iar Mărioara-ncet ofta
Ș-astfel blând ea cuvânta:
„Cântă-ți, frate, cânticul,
Să-mi mai dreagă sufletul.“
El de sânu-i o lipea
Ș-apoi astfel începea:
„Frunză verde viorele!
Scumpe-mi sunt zilele mele
De când mândra, ca o stea,
S-au ivit în calea mea!
Dalb luceafăr aurit,
Crin ceresc și mult iubit!
Uită cerul pentru mine,
Să uit lumea pentru tine!..“

Iată, mări, cum cânta,
Mândra cum îl asculta,
Că din sat se rădica
Glas de mumă plângător,
Bocet lung pătrunzător
Ce prin văi amar suna
Și-n văzduh se-mpreuna
Cu alt glas răsunător,
Glas de clopot jălitor...

Lumea se înfiora!
Mărioara tremura,
Împrejuru-i se uita
Și spre munți în vârf căta.
Când, deodată, vai de ea!
Sus la munte ce videa?
Un nor negru ca un zmeu

Ce venea, venea mereu,
Aripi negre întinzând
Și tot cerul cuprinzând.
Mărioara-ngălbinea,
De ursitu-i se lipea,
Brațele-și încolăcea
Și cu groază-ncet zicea:
„Dragul meu, ursitul meu!
Iată, vine, vine-un zmeu
De la sfântul Dumnezeu.
Frățioare, iată-l vine
De la munte drept la mine
Să mă ia de lângă tine,
Căci de când noi ne-am iubit,
Florile s-au vestezit
Și la Domn s-au jăluit
Că de tot le-am părăsit! “

Și cum sta, și cum vorbea,
Lacrimile-o-mpodobeau,
Însă norul sus vuia
Și pe cer se tot suia.
Tunetul grozav tuna,
Munți și văi se răsunau.
Fulgerile s-aprindeau,
Ploile potop cădeau,
Iar Mărioară, vai de ea!
Ochișorii-și ascundea,
Căci deodată negrul zmeu
O cuprinse-n brațul său
Și cu ea zburând s-au dus
În cei munți despre apus.
Și curând în urma lor
Se topea grozavul nor,
Aerul se-nsenina
Și cerul se lumina.

VI

Unde-i, unde-i zânișoara,
Mărioara, Florioara,
Vestitoarea ziorilor,
Surioara florilor?
În ce țară-au pribejit,
Pe ce țarm ea s-au oprit?
Mers-au peste nouă țări,
Nouă țări și nouă mări?
Ori s-au dus în nalte plaiuri,
Colo, sus, pe câmpi de raiuri,
În grădina zânelor,
În locașul stelelor?...
Nu se știe, nu se spune
Unde-i gingașa minune.
Dar pe când e luna plină,
Când e noaptea mult sănină,
Se aude-n miez de noapte
Despre munți duioase șoapte
Ș-un glas blând ca un suspin
Care cântă-ncet și lin:

„Frunză verde lăcrimioară,
Vai de biata-mi inimioară!

Orice vânt răcoritor
Îi aprinde foc de dor!

Bate vântul pintre flori?
Îi dă dor de la surori.

Bate vântu-n stejărel?
Îi dă dor de voinicel.

O! străine, dragul meu,
Mult amar te jălesc eu!

Vin', aleargă lângă mine,
Să mă mai iubesc cu tine!

Neagră e străinătatea!
Crudă e singurătatea!

Voinicele, ursitele,
Fă pe gândurile mele,

Că mă bate vânt de vară
Și-mi însuflă dor de țară,

Și-mi aduce nencetat
Dor de visul ce-am visat;

Dar nu-i foc de dor mai rău
Ca focul de dorul tău! "

.....

LĂCRIMIOARE

STELUȚA

Dedicație E. N.

Tu, care ești perdată în neagra vecinicie,
 Stea dulce și iubită a sufletului meu!
 Și care-odinioară luceai atât de vie
 Pe când eram în lume tu singură și eu!

O! blândă, mult duiosă și tainică lumină!
 În veci pintre steluțe te cată al meu dor,
 Ș-adeseori la tine, când noaptea e senină,
 Pe plaiul nemuririi se-nalță c-un lung zbor.

Trecut-au ani de lacrimi, și mulți vor trece încă
 Din ora de urgie în care te-am perdut!
 Și doru-mi nu s-alină, și jalea mea adâncă
 Ca trista vecinicie e fără de trecut!

Plăceri ale iubirei, plăceri încântătoare!
 Simțiri! mărețe visuri de falnic viitor!
 V-ați stins într-o clipală ca stele trecătoare
 Ce las-un întuneric adânc în urma lor.

V-ați stins! și de atunci în cruda-mi rătăcire
 N-am altă mângâiere mai vie pe pământ
 Decât să-nalț la tine duiosă mea gândire,
 Steluță zâmbitoare dincolo de mormânt!

Căci mult, ah! mult în viață eu te-am iubit pe tine,
 O, dulce dismierdare a sufletului meu!
 Și multă fericire ai răvărsat în mine
 Pe când eram în lume tu singură și eu!

Frumoasă îngerelă cu albe aripioare!
Precum un vis de aur în viață-mi ai lucit,
Și-n ceruri cu grăbire, ca un parfum de floare,
Te-ai dus, lăsându-mi numai un suvenir iubit.

Un suvenir, comoară de visuri fericite,
De scumpe, și ferbinte, și dulce sărutări,
De zile luminoase și îndumnezeite,
De nopți venețiane și pline de-ncântări.

Un suvenir poetic, corona vieții mele,
Ce mângâie și-nvie duiosă-inima mea,
Și care se unește cu harpele din stele
Când mă închin la tine, o! dragă, lină stea!

Tu dar ce prin iubire, la a iubirei soare,
Ai deșteptat în mine poetice simțiri,
Primește-n altă lume aceste lăcrimioare
Ca un răsunset dulce de-a noastre dulci iubiri!

LĂCRIMIOARE

Multe flori lucesc în lume,
Multe flori mirositoare!
Dar ca voi, mici lăcrimioare,
N-are-n lume nicio floare
Miros dulce, dulce nume!

Voi sunteți lacrimi de îngeri
Pe pământ din cer picate,
Când, prin stele legănate,
A lor suflete curate
Zbor vărsând duioase plângeri.

Sunteți fragede și albe
Ca iubita vieții mele!
Cu voi, scumpe strugurele,
Albe mărgăritărele,
Primăvara-și face salbe.

Dar deodată vântul rece
Fără vreme vă cosește!
Astfel soarta crunt răpește
Tot ce-n lume ne zâmbește...
Floarea pere, viața trece!

8 MART

Întinde cu mândrie aripele-ți ușoare,
 O! sufletul meu vesel, o! suflet fericit!
 Înalță-te în ceruri și zbori cântând la soare,
 Căci soarele iubirei în cer au răsărit
 Și-n cale-mi s-au oprit!

Veniți, năluciri scumpe, dorinți, visuri mărețe,
 Ca paseri călătore la cuibul înflorit.
 Veniți de-ngânați vesel a mele tinerețe,
 Căci steaua fericirei în ochii-mi au lucit...
 Iubesc și sunt iubit!

*

Sunt ore fericite, sunt tainice plăceri
 Ce-n cumpăna vieții plătesc ani de dureri!
 Atunce falnic omul ridică a sa frunte
 Și-n ceruri cu mândrie ațintă ochiul său.
 Ființa lui se-nalță ca vulturul de munte,
 Iubirea lui îl schimbă și-l face Dumnezeu!
 Atunci mai dulce steaua lucește-n mez de noapte,
 Și-n ziori seninul pare mai vesel, mai curat;
 Ș-a zilei mii de glasuri, ș-a nopții mii de șoapte
 Îl proclamează-n fală a lumii împărat!

Sunt urme prețioase, sunt scumpe suvenire,
 Ce-n suflet tipărite, ca el au nemurire!
 Zadarnic timpul trece c-un zbor neobosit,
 În sânul omenirei vărsând a iernii gheață;
 Lumina lor iubită lucește lin în viață

Precum un soare dulce în veci neasfințit!
Așa nu te vei stinge din minte-mi niciodată,
O! suvenir puternic de dragoste-nfocată!
O! timp ferice-n care minunea ce iubesc
M-au deșteptat în raiuri cu glasu-i îngeresc!

*

Era blânda oră a blânderor șoapte,
Când nu mai e ziuă și nu-i încă noapte.

Pământul și cerul, ca doi frățiori,
Își dau sărutare prin stele și flori,

Și-n aer parfumul a florilor dalbe
Plutea cu lucirea steluțelor albe,

Și-n toată natura cuprinsă de dor
Plutea o șoptire de dulce amor!

Din marginea lumii a nopții regină
Vârșă-n calea noastră duioasă-i lumină,

Și-n lunca pătrunsă de razele ei
Zbura caii noștri cu aripi de zmei.

Mergeam noi în cale ca umbre tăcute,
Pe-un covor de frunze, pe cărări pierdute,

Și-n tăcerea nopții ce ne-ncungiura,
Sufletele noastre ca și noi zbura,

Zbura ca doi îngeri din stele în stele,
Dându-și sărutare tainic între ele...

Deodată fugarii cu ochii de foc
La capătul luncii s-opriră pe loc.

Iar dulcele înger, pătruns de simțire,
Îmi zise atunce, cu-o dulce zâmbire:

„Acum este ora când geniul sfânt
Aude și vede minuni pe pământ.

E ora ferice de sfântă uimire
Ce-n suflet răvarsă fiori de iubire.

Spune-mi dar acuma, tu, ce ești poet,
Ce poezii cântă inima-ți încet?”

„Dacă vrei să afli taina ce mă-ncântă,
Iată poezia ce inima-mi cântă:

De este vreo ființă, de este vreun nume
La care să se-nchine un suflet omenesc,
Cu tot ce e mai nobil, mai iubitor pe lume,
Cu tot ce-n omenire e mai dumnezeiesc,

Tu ești acea ființă, tu, gingașă lumină,
Aprinsă-n a mea cale de însuși Dumnezeu!
Și sufletul meu vesel la tine se închină,
O! scumpa mea Elenă! o! drag îngerul meu!

Când soarta vru să întru în rai de fericire,
Când ochii mei pe tine zâmbind te-au întâlnit,
Un fulger, o scânteie de vecinică iubire,
Din ochii tăi pornită, în sânu-mi au lucit.

Ș-atunci în altă lume am renviat deodată,
Ș-un soare mai ferbinte în ceru-mi s-au aprins,
Ș-o lume fără margini, frumoasă, desfătăată,
Ca o câmpie verde sub mine s-au întins.

Atunci natura-ntreagă, zâmbindu-mi cu plăcere,
Își puse pentru mine corona sa de flori;

Și glasul maicei mele, curmând a mea durere,
Veni să mă dismierde din cerul fără nori.

Căci fața ta iubită mi s-arăta oriunde,
În vis, în flori, în stele, în dulcele senin;
Și inima-mi, cuprinsă de dorul ce pătrunde,
Șoptea cu tine astfel prin tainicu-i suspin:

«Ferice de acela a căruia privire,
Trezind în al tău suflet un fraged, dulce dor,
Ar face ca să nască pe gură-ți o zâmbire
Ca ziori misterioase de vesel viitor!

Ferice care, vrednic de-o soartă neașteptată,
Ar face pentru dânsul, în ceas dumnezeiesc,
A ta inimă scumpă de dragoste să bată
Și glasu-ți cu-nfocare să-i zică: te iubesc!»

DE CREZI ÎN POEZIE...

De crezi în poezie,
În sfânta armonie
Din boltele cerești,
Când noaptea-nseninată
Lucește-ncoronată
De stele ce iubești;

De crezi în tinereță,
În gingașa frumseță
Ce-aprinde dulce dor,
Și-n tainica uimire
Ce-nsuflă-a ta privire,
O! scumpul meu odor!

De crezi în al tău frate,
În suflete curate,
În cer, în Dumnezeu...
Precum eu cred în tine
Ca în cerescul bine,
Crede-n amorul meu.

O NOAPTE LA ȚARĂ

*Am o inimă în lume
Care știi că mă iubește...*
(Conachi)

Frumoasă e câmpia cu dulcea-i liniștire
Pentru acel ce fuge de-a lumii amăgire,
Pentru acel ce caută un trai neînsemnat!
Plăcut, plăcut e ceasul de griji nentunecat,
Și dulce este viața ce curge lin, departe
De-al omenirei zgomot, de-a ei fumuri deșarte!

Când inima hrănește o tainică dorință,
Când omul simte-n sânu-i o crudă suferință,
O jale fără margini, un dor fără hotar;
Când zâmbetu-i ascunde ades suspin amar
Și mintea-i se deșteaptă din vis de fericire,
Perzând orice credință, oricare nălucire,

Ferice de acela ce-n tulburare-i poate
Pe-un cal să se arunce și prin văzduh să-noate,
Pășind peste-orizonuri, zburând peste câmpii.
Ferice care poate, departe de cei vii,
Să uite-a sa ființă, să peardă-orice simțire,
Să nu mai facă parte din trista omenire!

*

Era o noapte lină, o mult frumoasă noapte,
Ce răvărșa în lume armonioase șoapte
Și multe glasuri blânde în inimi deștepta;
O noapte de acele ce nu le poți uita,

Care aprind în suflet scânteie de iubire
Și pun pe frunte raze de îndumnezeire.

Eram... parcă sunt încă!... la oarele acele
Când ochiul rătăcește primblându-se prin stele,
Și-n toată steaua vede un chip gingaș, slăvit.
Atunci când visul zboară pe țarm nemărginit,
Când dorul trist unește a lui duioase plângeri
Cu sfânta armonie a cetelor de îngeri.

Ca lampă aninată la poarta de vecie,
Domnea în dulcea taină a umbrelor făclie,
Vărsând văpaie lină, ce lumea coperea.
Lumină mângâioasă! în ceruri ea părea
Menită ca să ducă pe căi necunoscute
Dorințele-omenirei în lung deșert perdute!

*

Deodat-un glas de înger, o sfântă armonie,
Plutind ușor în aer, ca vântul ce adie,
Se coborî prin stele din leagănul ceresc.
Duios era și gingaș acordul îngeresc,
Căci inimile noastre săltară mai ferbinte
La dulcele său cântic, l-aceste-a lui cuvinte:

„Ferice de acela ce cu-o simțire vie
Slăvește armonia și-nalta poezie,
Ca dismierdări plăcute de glas prietenesc.
El poartă pe-a sa frunte un semn dumnezeiesc,
Și geniul său gustă plăceri încântătoare
Zburând la nemurire ca vulturul în soare;

Dar mai ferice încă ființa de iubire
Ce simte cu-nfocare a dragostei pornire
Și nencetat e gata cu drag a să jertfi!
Căci dulce-i pentru altul și-n altul a trăi,
Și dulce-i de a zice, când inima jălește,
Am o ființă-n lume ce știu că mă iubește!“

VEZI TU VULTURUL...

Vezi tu vulturul falnic, o! scumpa mea iubită,
Cum saltă, se ridică și zboară cătră nori?
Așa sufletu-mi vesel în fața ta slăvită
Se-nalță cătră ceruri, plutind în dulci fiori.

Vezi pintr-a nopții stele ce rază luminoasă
Răvarsă-n a sa cale luceafărul ceresc?
Așa când vii, iubito, cu inima voioasă,
De gingașă simțire așa ochii-mi lucesc!

Auzi tu glasul tainic ce cântă-n miez de noapte
Și prin văzduh plutește cu-a florilor miros?
Așa răsună-n mine melodioase șoapte
Când sufletu-mi te simte, îngerul meu frumos!

Căci vulturului cerul au dat aripi să zboare,
Și stelelor lumină, și nopților suspin,
Iar ție ți-au dat farmec, plăceri încântătoare,
Și mie mi-au dat suflet ca ție să-l închin!

DESPĂRTIREA

Te duci, iubită scumpă, în țarmuri depărtate,
 Lăsând frumoasa țară, surori, prietini, frate,
 Lăsând în al meu suflet un mult amar suspin!
 În ora de pornire, cu toții împreună
 Doresc l-a tale pășuri călătorie bună,
 Pe-o cale înflorită și sub un cer senin.

Mergi dar fără mâhnire, te du și fii voioasă,
 Căci îngerul iubirei și inima-mi duiioasă
 Te vor urma oriunde cu tainicul lor zbor;
 Și cât vei fi departe, ca mine te gândește
 Că tu ești a mea viață, că soarta ne iubește,
 Că cerul ne păstrează ferice viitor.

Gândește că în lume nimic nu e mai mare,
 Mai gingaș, mai puternic, mai sfânt, mai cu-nfocare
 Decât simțirea vie ce tu mi-ai însuflat.
 Că orice fericire, că orice dulce bine
 Din ochii tăi derază, îmi vine de la tine,
 Precum lumina vine din cerul înălțat.

Oriunde tu vei merge, iubită,-ți adă-aminte
 De-a noastre ore pline de dragoste ferbinte,
 Comori neprețuite de scumpe dismierdări;
 De-acele vremi în care a noastră fericire
 Schimba întreaga lume în leagăn de iubire
 Și vremea trecătoare în lanț de sărutări!

Mergi, dragă, cântând vesel ca paserea ușoară
 Ce-n faptul dimineții din cuib la ceruri zboară,
 Lovind a sa aripă de rouă și de flori,

Căci sufletu-mi în taină șoptind inimei tale
Va depărta de tine orice gânduri de jale,
Va alunga din ochii-ți oricare negri nori.

Și când va fi lumină, și când în miez de noapte
Vei asculta cu lacrimi a îngerilor șoapte,
Zi, draga mea, atunce, precum oi zice eu:
„Nu e ființă-n lume ca mine de iubită!
Amorul mă-ncunună cu-o rază strălucită,
Veneția m-așteaptă, zâmbind la visul meu! “

DULCE ÎNGER..

Dulce înger de blândețe,
Tu, ce-n cale-mi vesel zbori,
Pe-ale mele tinerețe
Aruncând frumoase flori!
Mergi, sub alba-ți aripioară
Să ferești de soartă rea
Pe-a ta dulce sorioară,
Pe Ninița, draga mea!

Mergi să furi de pintre stele
Un lucefăr luminos,
Și pe fruntea scumpei mele
Să-l anini, cântând voios.
Mergi de-ntinde verzi covoare
Sub piciorul ei de crin.
Schimbă dorul meu în floare
Și-l depune pe-al ei sân!

Mergi, pe-aripe-ți să se culce
Adormind încetișor,
Și îngână-a ei somn dulce
Cu dulci visuri de amor!
Iar cu dânsa când pin lume
Vei zbura, înger iubit,
Ah, șoptește-i al meu nume,
Spune-i dorul meu cumplit!

CÂNTIC DE FERICIRE

Gândul meu la tine zboară
Ca o pasere ușoară
Cătră cuibul înverzit,
Și la sânul tău pătrunde
Ca un flutur ce s-ascunde
Într-un leagăn înflorit.

Dorul meu în a ta cale
Urmând păsurilor tale
Te dismiardă nencetat,
Și pe dulcea ta guriță,
Dragă, draga mea Niniță,
Fură-un dulce sărutat.

Ochii mei ce-n veci la tine
Ațintesc a lor lumine,
Înotând în tainic foc,
Văd lucind pe-a ta zâmbire
Îngereasca ta simțire,
Îngerescul meu noroc.

Tot ce-n lume-i drag și place,
Tot ce-nalță și preface
Pe un om în Dumnezeu,
Mi le-ai dat cu-a ta iubire,
O! frumoasă nălucire,
Scumpa mea! îngerul meu!

De-acum vie cruda moarte!
Sufle vântul reiei soarte
Pe pământul îngrozit!

Eu aştept cu nepăsare
A furtunelor suflare,
Căci iubesc şi sunt iubit!

Sufletu-mi e o grădină
Unde-n gingaşă lumină
Cântă-o pasere din rai.
Viaţa mea de veselie
Trece lin în vecinicie
Ca o dulce zi din mai!

Căci amorul e un soare,
Ş-a mea inimă o floare,
Ş-a mea viaţă-un dulce vis.
Căci iubita mea Niniţă,
Cu-o zâmbire, cu-o guriţă,
Mie ceriul mi-au deschis!

PĂSCARUL BOSFORULUI

De-ar vrea înaltul prooroc,
 Mohamed strălucit,
 Să-mi fie ziua cu noroc
 Și dorul împlinit!
 De-aș prinde-acum în mreja mea
 Pe-a mării împărat,
 Ce poartă-n frunte-o mare stea,
 Un talisman bogat.

Eu, care sunt un biet păscar,
 Purtat din val în val,
 Eu, care dorm la Iuschiudar⁶,
 În iarba de pe mal,
 Eu, Abdulah, cel mai voinic
 Vâslaș de pe Bosfor,
 Ce n-am decât un biet caic
 Și-un suflet plin de dor!

Allah! atunci orice-am dorit,
 Allah! orice-aș vrea eu,
 De la apus la răsărit
 Ar fi îndată-al meu:
 Caftane, șaluri de Cașmir
 Cu late, scumpe flori,
 Iuți armăsari de la Misir,
 Ca vântul de ușori.

Ș-un lung caic de abanos
 În aur prelucrat,
 Cu imnuri din Coran⁷ frumos
 Pe margine săpat,

Și treizeci de vâslași osmani
Ce vesel ar zbura,
Mai răpizi decât elcovani
Pe-ntinsa Marmara.

Dar n-aș vrea nici stofe cu fir
Și cu mărgăritar,
Nici largi caftane de vizir,
Nici falnic armăsar.
N-aș vrea nici sabii de Taban
Deprinse la omor,
Nici lung covor de Ispahan
Ce saltă sub picior.

Allah! mă jur că de-aș avea
A mării talisman,
N-aș vrea să fiu vizir, n-aș vrea
Nici padișah-sultan.
N-aș vrea comori, n-aș vrea să am
Nici chioșcuri, nici sarai,
Nici să dismierd în Bairam
Huriile din rai.

Ci-n mreją dulce prefăcând
Duiosă-inima mea,
M-aș duce-ncet și tremurând
Să prind norocu-n ea,
Să prind copila lui Topal,
Frumoasa Biulbiuli,
Ce cântă noaptea lin pe mal,
Pe mal, la Kandili!

AȘTEPTAREA

Pe malul mării de spume-albită
Ce-nalță gemet îngrozitor,
Ca pe un înger te-aștept, iubită,
Cuprins de jale, muncit de dor.

Fugind de lume, gândind la tine,
În lume singur trec pe pământ,
Ș-a mele lacrimi, dorinți, suspine,
Cu glasul mării se perd în vânt.

Vecinic s-afundă a mea privire
În orizonul întunecit,
Dar nicio rază de fericire
În ochii-mi încă nu au lucit!

Vecinic în noapte tristă, adâncă,
Ascult a vremii pas necurmat,
Dar de plăcere niciun ceas încă
Pentru-al meu suflet nu au sunat!

Nimic în lume nu mă încântă,
Nu varsă-n peptu-mi dulce fior.
Frunza șoptește, paserea cântă,
Inima-mi plânge la glasul lor.

Stau ca o peatră în nemișcare,
Perdut pe gânduri adeseori.
Privesc la ceruri, privesc la mare...
Pe mare valuri! în ceruri nori!

Ah! vină, dragă steluță lină,
De strălucește pe sânul meu;
Alungă noaptea cu-a ta lumină,
Stinge c-un zâmbet amarul greu.

Destule zile de despărțire!
Destule lacrimi, destul amar!
Vină de pune cu-a ta iubire
Durerei crude vecinic hotar.

Te-aștept, iubito, în a ta cale,
Precum așteaptă robul mâhnit
Să bată ora scăpării sale,
Să-și simtă trupul din lanț ieșit.

Te-aștept, iubito, precum așteaptă
Pe-a dimineții zâmbet voios
Sărmanul bolnav ce se deșteaptă
În sânul nopții întunecos.

Ah! I-a mea jale, I-a mea chemare
Dacă-al tău suflet e simțitor,
Vin' să-ți dau numai o sărutare,
Ș-apoi din lume vesel să zbor!

VENETIA

11 septembrie 1846

I

Când ochii mei înoată în gingaşa lumină
 Ce tainic izvorăşte din ochii tăi frumoşi,
 Atunci orice durere în sânul meu s-alină
 Ca marea tulburată ce-adoarme şi suspină
 Sub ale nopţii blânde luceferi mângâioşi;

Căci ziditorul lumii în dulcea lor privire
 Vărsând văpaie lină şi farmec de slăvit,
 Le-au dat a sa putere ş-a sa dumnezeire,
 Ca să-mi arate-n lume un drum de fericire,
 O cale luminoasă sub cerul înnegrit!

II

Când fruntea mea în pace cu drag e legănată
 Pe sânul tău ce saltă aprins de dulce dor,
 Fiinţa mea ferice, de visuri dismierdată,
 În lumi necunoscute se simte înălţată
 Ş-urmează-a ta fiinţă în tainicul ei zbor;

Căci sânul tău în care domneşte-a ta iubire,
 Precum o lampă sfântă ce arde-ntr-un altar,
 Frumos ca şi altarul uimeşte-a mea simţire,
 Trezind în al meu suflet oricare nălucire,
 Ştergând din a mea minte oricare gând amar!

III

Când veselă, ferbinte, gurița-ți zâmbitoare
Mă-ncântă, mă îmbată cu-a sale sărutări,
În inimă-mi atunce s-aprinde-un dulce soare,
Și viața-mi, ca albina lipită de o floare,
Se leagănă în raiuri pe-a tale dismierdări;

Căci îngerul iubirei, al cărui glas pătrunde
Și care lângă tine din ceruri au zburat,
Au strâns pe-a ta guriță aripele-i rotunde
Ș-acum, ca într-un leagăn, în ele se ascunde
Cu lira sa duioasă ce cântă nencetat.

IV

Când noaptea în tăcere, la ora ce s-adună
A dogilor vechi umbre pe maluri șovăind,
Gondola, leagăn dulce, ne primblă împreună
Pe luciul lin al mării în care alba lună
Cu stelele voioase se scaldă strălucind,

Atunci, din umbra deasă ce doarme-ntre canaluri,
Din lampele aprinse în boltele cerești,
Din turnuri, din palaturi ce triste zac pe maluri,
O tainică-armonie plutește peste valuri,
Șoptind inimii noastre cuvinte îngerești:

V

„Iubiți, iubiți! ne zice Veneția cernită,
Iubiți! amorul vostru puternic e și sfânt!
Iubiți! și calea voastră va fi tot înflorită,
Și-n sânul nălucirei, păreche fericită,
Cu-o lungă sărutare veți trece pe pământ;

Căci vremea, ce răstoarnă cu coasa-i nempăcată
A falei omenirei vechi marturi și măreți,
Nu poate-avea putere de-a stinge niciodată
Acea scânteie vie de dragoste-nfocată
Ce luminează calea frumoasei tinereți!“

BARCAROLĂ VENETIANĂ

Pe marea lină
Care suspină
Stelele toate plutesc ușor.
De ce, drăguță,
A mea steluță,
Lipsești tu numai din horul lor?

Dintre canaluri
Și de pe maluri
Se-nalță-un cântic melodios.
De ce, Niniță,
A ta guriță
Nu se aude cântând voios?

Tainica noapte
Cu blânde șoapte
Te cheamă, dragă, s-o încununi.
Gondola geme,
Căci multă vreme
N-au fost cu tine pintre laguni.

Ah! te coboară,
Vesel, ușoară,
Dintr-al tău negru palat regesc.
Vin' de zâmbește,
De strălucește
Ca un luceafăr dumnezeiesc.

Cu blânda-i față
Plutind pin ceață
Luna din valuri se-nalță-n cer.

Ah! vină, vină,
Scumpă lumină,
Să mângâi dulce pe gondolier.

Eu în gondolă
Cu-o barcarolă
Visul tău gingaș voi îngâna,
Și noaptea-ntreagă,
Niniță dragă,
Încet pe marea te-oi legăna!

BIONDINETA

Într-o seară pe Piațetă
 Mocenigo cel frumos:
 „Biondinetă, Biondinetă!
 Zise-n calea mea voios,
 Știi tu, dragă venețiană,
 Că Madona ta ți-au dat
 Mâne mici de patriciană
 Și ochi mari de sărutat?

Știi tu iar că mie-mi pare,
Cospeto! mare păcat
 Să porți apă de vânzare
 Pe-al tău umăr delicat?
 Vin' cu mine, dragă, vină.
 Eu voiesc să te deprinzi
 A domni ca o regină
 În palaturi de oglinzi.“

Într-o zi, lângă fântână,
 Tițiano⁸-mi zise-ncet:
 „Nu e-n stare nicio mână
 Ca să cerce-al tău portret.
 Dar mă jur pe mândrul soare!
 Dacă-ai vrea pe loc a sta,
 Să te fac nemuritoare
 Cercând numai umbra ta.“

Azi prin neguri, dimineață,
 Noul doge mă zări
 Și pe-a lui San-Marco piață
 Din palat se coborî:

„Venețiană tinerică,
Biondineto! zise el,
Mâni în Mare-Adriatică
Am s-arunc acest inel.

Mâni în purpură și-n aur
Am să fiu încoronat.
Și pe vechiul «Bucentaur»⁹
Prin Veneția purtat.
Zi că vrei a-mi fi soție,
Și eu jur pe sfântul Marc
Să-ți închin, Biondină, ție
Toata fala de monarc.“

Dar Biondina cea cuminte,
Drumul răpide urmând,
La tustrei, cu dulci cuvinte,
Le răspunse-așa, râzând:
„Nu-i oglindă mai curată,
Nu-i portret mai îngeresc
Decât cel ce mi s-arată
În fântână când privesc.

Nu sunt semne de mărire,
Nici inele de rubin
Cu mai dulce strălucire
Decât ochii lui Tonin.
Ca gondola-i din Piațetă
Nu e tron mai de dorit,
Când pe draga-i Biondinetă
El o primblă fericit!“

O SEARĂ LA LIDO¹⁰

Ridică vălul negru ce-acopere-a ta față,
 Venețio cernită, Venețio măreață!
 Și cu-o zâmbire dulce fii martur fericit
 L-a noastră veselie ș-amor nemărginit!

În vremile trecute a libertății tale,
 În timpurile-acele de glorii triumfale,
 Când, nobil răzămată pe falnicul tău leu,
 Videai Adriatica săltând la glasul său,

Gondole negre multe se depărtau de maluri
 Și lunecau în taină pe negrele-ți canaluri,
 Purtând comori ascunse de gingașe simțiri,
 Împărechete inimi perdute-n fericiri.

Dar spune-mi tu, văzut-ai în gondolă vrodată
 Ființă mai frumoasă, mai dulce dismierdată,
 Un înger de iubire cu suflet mai ceresc
 Decât minunea scumpă pe care eu slăvesc?

O! gondolă iubită! noi lumii dăm uitare!
 Zbori vesel, zbori în pace purtându-ne pe mare,
 Și leagănă-n tăcere, sub cerul aurit,
 Amorul nostru mare ca cerul nesfârșit.

Și tu, o! vis ferice a tinereții mele!
 De-ar fi-n a mea puțință să fac precum doresc,
 Aș pune pe-a ta frunte un diadem de stele,
 Aș pune sub picioare-ți un tron dumnezeiesc!

Căci te iubesc, Elenă, cu-o tainică uimire,
Cu focul tinereții, cu dor nemărginit,
Cu lacrimi și credință, cu dulce fericire,
Cu tot ce este-n mine putere de iubit!

În dragostea cerească visând cerescul bine,
La tine al meu suflet înalță zborul său.
Tot ce-i mai sfânt pe lume eu îl slăvesc în tine,
Tu ești lumina, viața și Dumnezeuul meu!

În tine cred, Elenă, precum credeam odată
În glasul maicei mele, în sfântul ei amor;
Precum în soare crede natura-ntunecată,
Precum geniul falnic în falnic viitor.

Tu porți un nume dulce și scump inimei mele,
Un nume ce-mi inspiră un cult dumnezeiesc,
Și care mă încântă ca harpele din stele
Și care îmi șoptește de maica ce jălesc.

Iubirea ta-mi insuflă un dor de nemurire!
Iubirea mea mă-nalță la tronul îngeresc!
Și-n leagăn de gondolă, în vecinică iubire,
Cât lumea, lângă tine aș vrea ca să trăiesc!

GONDOLETA

Cu Ninița-n gondoletă
 Când mă primblu-ncetișor,
 Trecătorul din Piațetă
 Ne privește-oftând de dor.
 Atunci cerul se-nsenină,
 Lucind vesel l-amândoi,
 Și-Adriatica s-alină,
 Se alină pentru noi.

În lagună de ne place
 A pluti pe-a mării val,
 Pentru noi Siroco¹¹ tace
 Pe-a lui Lido verde mal,
 Și sub lungă sa lopată
 Gondoleta saltă lin,
 Cu Ninița legănată,
 Legănată pe-al meu sân.

Mână vesel, lopătare,
 De la Lido la San-Marc.
 Ia de-a lung Canalul Mare
 Ce se-ndoaie ca un arc.
 Mergi cât draga mea Niniță,
 Stând la peptu-mi înfocat,
 Mi-a da dulcea sa guriță,
 Mi-a da dulce sărutat.

Cât va fi în ceruri lună,
 Cât va fi senin pe cer,
 La Giudeca, spre lagună,

Zbori, voinice gondolier.
Du-ne, Toni,-n liniștire
Păn' ce, stând gondola ta,
Viața noastră de iubire
Cu iubire va-nceta!

CANȚONETĂ NAPOLITANĂ

Când vântul se scoală
Turbat și rășcoală
A mărilor val,
Păscarul s-oprește,
La valuri privește
Și cântă pe mal.

Ca dânsul, de rele,
De viscole grele,
Departa să fim.
L-a mării talazuri,
L-a vieții necazuri,
Ca el să privim.

Junia ne-nvață
Să trecem în viață
Ca paserea-n zbor,
Cu fruntea-n lumină,
Cu inima plină
De dulce amor.

Deci fie pe mare
Furtună, turbare,
Și-n viață amar,
Noi, veseli pe maluri,
Să râdem de valuri
Ca bietul păscar!

VISURILE

Scumpă, albă lacrimioară!
Vezi tu roua de pe flori
Cum lucește ș-apoi zboară
De se schimbă-n negri nori?

Astfel gingașa lucire
Din ochi dulci, veselitori,
Trist în lacrimi de mâhnire
Se preface-adeșori!

Câte inimi înflorite
La lumină vesel zbor,
Și deodată vestejite
Fără vreme cad și mor!

Câte visuri de iubire,
Dulci a inimei comori,
Trec, se sting ca nălucire
Și ca fulgeri trecători!

Asta-i legea crudei soarte,
Lege fără' de mângăieri!
Azi e viață, mâni e moarte,
Azi plăcere, mâni dureri!...

Fericit care-mplinește
Visul său pe-acest pământ!
Fericit care iubește
Păn-a nu cădea-n mormânt

Căci iubirea din junie
Schimbă lumea-n vesel rai,
Și cu sufletul renvie
În cerescul dulce plai!

ADIO

De-aş trăi cât lumea-ntreagă,
 Gândul meu la tine, dragă,
 Vecinic, vecinic va zbura,
 Ş-orice e mai sfânt în mine,
 Dulce înger! pentru tine,
 Pentru tine-l voi păstra.

Cea mai blândă-a a mea gândire,
 Cea mai gingaşă simţire,
 Cel mai falnic dor al meu
 Ţie numai, numai ție
 Le închin pentru vecie
 Ca la însuşi Dumnezeu!

Tu, fiinţă de slăvire!
 C-un cuvânt, cu o zâmbire,
 Cu un dulce sărutat!
 Mi-ai dat suflet, mi-ai dat viaţă,
 Şi a raiului dulceaţă
 Tu în sânu-mi ai vărsat!

Tu mi-ai dat cu-a ta iubire
 Acea naltă fericire,
 Acel simţ dumnezeiesc
 Ce puternic ne supune
 Şi ne-nalţă de ne pune
 Sus, pe tronul îngeresc!

Tu, Eleno!... dar, vai mie!
 Într-o noapte de urgie
 Cerul crud ne-au despărţit!

Tu te-ai dus, te-ai dus, iubită...
Fericirea-mi nesfârșită
Într-o clipă s-au sfârșit!

Așa-i soarta! așa-n lume
Tot ce poartă-un dulce nume,
Tot ce-i falnic și frumos
Curând trece, curând moare,
Ca un cântic, ca o floare,
Ca un fulger luminos!

Steaua vine, steaua pere!
Astfel dulcea-mi mângâiere
Au perit de pe pământ;
Au perit, s-au dus cu tine
În locașul de lumine...
Și eu plâng pe-al tău mormânt!

Singur, singur cu-a mea jale,
Rătăcit pe-a vieții cale,
Ca un orb nenorocit,
Viața-mi scade, jalea-mi crește,
Ș-al meu dor în veci s-oprește
Pe mormântul tău iubit!

Adio! pe-aceste maluri
De-ale Bosforului valuri
Îngânate lin, ușor,
Te las, înger de iubire!
Cu a vieții-mi fericire,
Cu-al meu suflet plin de dor!

PE MAREA

Ah! viața pentru mine,
Scump înger! fără tine
Nu are niciun bine,
Nu are nici un dar.
În cer fie lumină,
Sau nori, sau noapte lină,
Sufletul meu suspină,
Suspină cu amar!

Oricare nălucire
L-a omului simțire
Aduce-nsuflețire
Cu glasu-i încântat,
Se perde-n neagra ceață
Ce-ntunecă-a mea viață
Și glasu-i se îngheață
De mine depărtat.

Acum cerul zâmbește,
Natura-ntinerește
Și tot care trăiește
Se simte fericit;
Dar mie ceru-mi pare
Cuprins de-ntunecare;
Văd lumea-n întristare
Ca sufletu-mi cernit!

Zadarnic cat plăcere,
Zadarnic mângâiere,
S-alin a mea durere,
Să curm al meu suspin.

Trecuta fericire
Izvor e de jălire,
Și dulcea-i suvenire
Hrănește jalea-n sân!

O, valuri mari de spume
Purtați-mă prin lume
Ca frunza fără nume
Ce o plutiți ușor,
Și m-aruncați din mare
Perdut, fără suflare,
Pe malul cu uitare
Adâncului Bosfor!

URSITA MEA

Într-un castel, departe,
Din ceruri avui parte
Să văd un îngerel.

Mult trist era castelul!
Mult vesel îngerelul,
Mult gingaș, tinerel!

Avea cerești blândețe,
Pe frunte-i dulci albețe,
În ochii-i dulce foc,

Ș-o tainică zâmbire,
Ș-un suflet cu iubire,
Ș-o soartă cu noroc.

Eram eu încă june...
Acea scumpă minune
Era ursita mea!

Așa avui eu parte
Într-un castel, departe,
A mă-ntâlni cu ea.

*

Într-un palat, pe mare,
Într-un oraș ce pare
Din valuri răsărit,

Departe de-a mea țară,
În urmă văzui iară
Ursita ce-am iubit.

Ș-acolo, fără frică,
Pe Mare-Adriatică
Gondola ne-au primblat,

Și-n leagăn de iubire,
Perdut în fericire,
Tot sufletul i-am dat!

Pe soare și pe lună,
Cu mine împreună
Au fost ursita mea...

Așa avui eu parte,
Într-un palat, departe,
A mă iubi cu ea!

*

Iubitu-ne-am în lume,
Plutind pe-a mării spume,
Călcând pe verde plai,

Și lumii dând uitare,
Cu-o lungă sărutare
Trecut-am lin prin rai.

Dar într-o noapte lină
O palidă lumină
Se stinse în eter,

Și îngeru-mi cu jale,
Zburând pe-a stelei cale,
Se-ntoarse iar în cer.

Eram atunci pe mare...
În dulcea-i legănare
Muri ursita mea!

Așa avui eu parte
A sta în veci departe
Ș-a plânge după ea!

LA VENEȚIA MULT DUIOASĂ

La Veneția mult duioasă
Duios zboară gândul meu,
Când, în noaptea-ntunecoasă,
Pe simțirea-mi dureroasă
Se abate dorul greu.

Astfel paserea rănită
De un șerpe otrăvit
Zboară, zboară obosită
Și s-abate amorțită
Lângă cuibu-i înflorit.

O! Venețio mult măreață!
Cine au putut gusta
A iubirilor dulceață
În poetica ta viață
Vecinic nu te va uita!

Te iubesc în a ta jale,
În veșmântul tău cernit,
Și în gondolele tale
Ce se perd pîntre canale
Ca un vis neisprăvit.

Te iubesc cu dor ferbinte
În frumosul tău trecut
Și-n aducerea-aminte
Ale dragostelor sfinte
Ș-a ființei ce-am pierdut!

SUVENIRE

VISUL

Era o câmpie lungă și tăcută,
Lungă ca pustiul, ca moartea de mută!

Sus, în taină dulce, pe-a nopții senin,
Ca un vas de aur luna plutea lin.

Eram pe-un cal aprig care-ntrecea vântul;
Negrele lui coame atingeau pământul.

În câmpia lungă calul meu fugea,
Iar a lui picioare iarba n-atingea.

Ne duceam în cale precum visul duce,
Ca genii de spaimă, ca două năluce.

Zburam noi pe lună precum gândul zboară
Când iubirea dulce inima-mpresoară.

Deodată fugaru-mi, sforăind, s-opri.
El în depărtare trei umbre zări,

Trei fecioare albe, nalte și frumoase,
Decât steaua lunii stele mai voioase,

În veselă horă ușoare sălta,
Și glasul lor vesel pe rând îmi cânta:

*

„Tu, ce-alergi fără' de plăcere
În câmpia-ntunecată,
Vin' să afli mângâiere,
Vin' la curtea mea bogată,
În palaturi aurite
Și-n comori nemistuite
Ți-oi da zile fericite,
Ș-oi fi roaba ta plecată.

*

Tu, ce-alergi fără' de dorință
În câmpia părăsită,
Vin' s-ating a ta ființă
Cu-a mea rază strălucită.
A ta mândră pomenire
Va zbura la nemurire
Și de-o falnică mărire
Va fi-n veci însuflețită!

*

Tu, ce-alergi fără' de iubire
În câmpia cea pustie,
Vin' s-aprinzi a ta simțire
La a dragostei făclie.
Al tău suflet, a ta minte
Vor gusta veselii sfinte
Lângă-o inimă ferbinte
Ce te-așteaptă ca să-nvie!“

Uimit de-a lor cântic și de-a lor zâmbire,
Îmi răpezii calul... crudă amăgire!

Un pas numai încă, eram fericit!
Un pas... ele-n aer rapide-au sărit,

Și-nvârtindu-și hora pe-o rază de lună,
S-au nălțat în ceruri, cântând împreună.

Le-auzii deasupra-mi glasul dulce, lin,
Ca o șoaptă blândă, ca un blând suspin.

Le văzui ca vulturi, ca trei rândunele,
Și ca trei steluțe se perdură-n stele!...

Mă trezii din visul ce mă îngâna.
În tăcerea nopții grierul cânta!

PE MALUL MĂREI

În ceasul trist de noapte, când apriga furtună
Pe marea tulburată, săltând din val în val,
Se nalță, se lățește și vâjje și tună,
Zdrobindu-se de mal,

Atunci când spaima crudă fiori suflă pin lume,
Când tunetul se poartă vuind din loc în loc,
Când marea frământată s-acopere de spume
Și norii ca talazuri arunc spume de foc,

Îmi place a sta singur pe-o stâncă dărâmată,
S-aud pe maluri vântul cu groază șuierând,
Să văd pe-ntinsul negru furtuna întărtată
Și cerul fulgerând.

Căci inima mea astfel de jale e muncită
Și plânge cu durere la tine când gândesc,
O! maică, înger dulce! o! maica mea iubită!
Tu, ce-ai zburat din brațe-mi în leagănul ceresc!

Perdut în întuneric sub cerul fără stele,
Lipsit de-a ta ființă ce zace în mormânt,
Eu văd în nori, în valuri, icoana vieții mele
Și gem cu-a nopței vânt!

Ah! mult amar e ceasul când dorul ce jălește,
Cătând în vremi trecute un suvenir slăvit.
Se-mpedică în zboru-i și cade, se lovește
De peatra mormântală a celor ce-am iubit!

*

Cu-a sale pânzi umflate o mică luntrișoară
Pe luciul viu a mării de vânt se îngâna,
Și sub un cer albastru, ca lebăda ușoară,
Azi lin se legăna.

Dar vântul crunt, deodată, suflând cu vijelie,
Schimbă a mării față în munți îngrozitori;
Ș-acum sărmana luntre pe-ntinderea pustie
Zdrobită, se zărește la fulgeri trecători!

PĂSĂRICA

— Albă păsărică,
Ce stai singurică
Lângă cuibul tău?
Nu-i ziua senină,
Sau nu curge lină
Apa la pârâu?

De ce plângi cu jale?
Vezi sorile tale
Cum se veselesc.
Prin luncile-umbroase
Vezi cât de voioase
Zbor și ciripesc!

Cu durere, spune,
Ce dor greu supune
Inimioara ta,
De stai singurică,
Dragă păsărică,
Și nu poți cânta?

— Frate,-n depărtare
O pajură mare
Se-nalță mereu.
Gheara-i se lungește,
Ochiu-i se țintește
Tot spre cuibul meu.

Apa-i lină, frate,
Frunza lin se bate
În codru-nflorit.
Dar cuibu-mi jos cade
Că de mult îl roade
Un șerpe cumplit!

MAIORULUI IANCU BRAN

Mergi să-ți iei dreapta răsplată de la dreptul ziditor,
Tu, ce lași în urmă jale, vrednicule muritor!
Om de bine, de credință, ce Moldova ți-ai iubit
Și-ntr-acest veac plin de rele fapta bună ai slăvit.

Ai tăi vechi și dragi tovarăși capul, armele plecând,
La lăcașul tău de moarte te duc jalnic suspinând.
Glasul clopotelor sună ceasul tău de vecinicie,
Și văzduhul le răspunde prin o tristă armonie.

Trupul tău ce-au fost țărână în țărână s-a preface,
Iară sufletul tău vesel sus în veci va gusta pace,
Căci, în viață când, ca tine, omul binele slăvește,
Domnul sfânt cu-a sa-ndurare după moarte-l miluiește!

DESROBIREA ȚIGANILOR

Te slăvesc, o! zi fericite! sfântă zi de libertate,
Tu, a cărei mândră rază sufletul român străbate!
Te slăvesc, o! zi măreață pentru patria-mi iubită,
Tu, ce-arăți ochilor noștri Omenirea desrobită!

Veacuri multe de durere au trecut cu vijelie,
Sub asprime plecând capul unui neam în osândire!
Dar românul cu-a sa mână rumpe lanțul de robie,
Și țiganul, liber astăzi, se deșteaptă-n fericire!

Azi e soarele mai falnic! lumea azi e mai voioasă!
Azi în pept inima-mi crește! azi e viața mea frumoasă,
Căci la glasul libertății văd Moldova deșteptată,
Și la glasul Omenirii o simțesc înduioșată.

Fală-n lume și mărire pentru tine-n veci să fie,
O! Moldovo, țară mândră! tu, ce dai sfânta dreptate!
Brațul tău ce sfarmă astăzi un jug aspru de robie
Ție însăși pregătește viitor de libertate!

ODĂ CĂTRĂ BAHLUI

Adeseori departe de-a lumii triste valuri,
Cu pășuri regulate eu măsur al tău pod,
Bahlui¹²! locaș de broaște! râu tainic, fără maluri,
Ce dormi, chiar ca un pașă, pe patul tău de glod.

„Trecut-au, zic atunce, a tale negre unde
Ca gloria, ca viața, ca visul de noroc!“
„Ba n-au trecut, stăpâne! trist nasul îmi răspunde,
Eu le simțesc prea bine, căci mă cârnesc din loc.“

Când luna se ivește pe-a munților gol umăr,
Când pașii mei, ca gândul, prin aburi rătăcesc,
Îmi plac acele imnuri de broaște fără număr,
Ce, chiar ca *oarecare*, în hor orăcăiesc.

Atunce în credință a mea inimă saltă
Ca la un glas prietin iubit și așteptat,
Căci gingașele broaște sunt dulci poeți de baltă,
Precum mulți poeți gingași sunt broaște de uscat.

ZIMBRUL ȘI VULPEA

Fabulă

Pe-o pajiște întinsă, cu flori îmbelșugată,
 Păștea Zimbrul voios,
 Când pe furiș, prin iarbă, o vulpe tupilată
 I s-arătă și-i zise cu glas foarte duios:
 „O! Zimbrule puternic! o mult slăvite Doamne!
 Se poate-a ta mărire să pască pe câmpii,
 Supusă, ca noi proștii, la ploile de toamne,
 La vânt, la ger, la muște, l-a iernii vijelii?
 Au nu gândește oare că-n vremile trecute
 S-au prefăcut în Zimbru un falnic Dumnezeu?
 Că soarele s-ar perde pe căi necunoscute
 De n-ar domni un Zimbru în zodiacul său?
 Ah! scumpul meu prietin! dă-mi voie a te duce
 Într-un palat de *cinste* în care nencetat
 Chiar eu cu-a mele labe de hrană-ți voi aduce,
 Și te-oi feri de dușmani cu-al meu protectorat.“
 „Ei! te cunosc, șirată!
 Răspunse Zimbrul meu.
 Ai răs și tu în viață o cioară îngâmfată
 Și de atunci, sărmano, tot caș visezi mereu!“

CURCILE

Fabulă

Niște curci îmbătrânite,
 Gârbovite și zburlite,
 Sta sub șură tremurând,
 Și, privind cu pizmuire
 A porumbilor iubire,
 Ziceau toate-așa, pe rând:
 „Elei, soro! Elei, frate!
 Așa paseri desfrânate
 Mai văzut-ați încă voi?
 Ian priviți, o! Sorioare!
 Cum se drăgostesc la soare,
 Făr-a le păsa de noi!
     Nu le-i frică
     De nimica,
 N-au rușine nicidecum!
 Au nu știu c-a nostru nume
 Onorat de toți e-n lume,
 Că drept pilde noi acum...”
 „Voi acum sunteți bătrâne,
 Le răspunse-atunci un câne.
 Voi acum sunteți zbârcite,
 Gârbovite și zburlite,
 Voi, de ciudă, voi, de ură,
 Stați cobind acum sub șură,
 Clevetind cu pizmuire
 A porumbilor iubire,
 Căci de mult v-ați trăit traiul,
 V-ați mâncat de mult mălaiul,
 Și-acum toate la un loc
 Nu plătiți nici de-un potroc!”

FRUMOASĂ COPILIȚĂ

D-rei Z. Filipescu

Frumoasă copiliță!
Spune-mi, de unde vii
Cu zâmbet pe guriță,
Cu mândri ochi și vii?

Ce înger mult ferice
Din ceruri te-au adus
Și pe pământ aice
Străină te-au depus?

Tu ești o nălucire,
Un farmec aurit,
Un vis de fericire,
Un înger de slăvit!

Din cer ești o minune,
Și dulce-i glasul tău
Ca sfânta rugăciune
Când bate ceasul rău!

ADEVĂRUL ȘI MINCIUNA

D-nei Z...N

Ți-aș zice că ești frumoasă,
Că ești pasere voioasă,
Că ai glas melodios,
Și că oricine te vede
E ferice și te crede
Dulce înger luminos.

Ți-aș zice că ești o floare
Ce lucești mai viu la soare
Decât celelalte flori,
Că-a ta gingașă zâmbire,
Ca un vis de fericire,
Naște-n inimi dulci fiori.

Dar mă tem că mi-ai răspunde
Cu-al tău glas care pătrunde
Și c-un aer răsător:
„O! poete! văd prea bine
Că minciuna pentru tine
E neprețuit odor.

Lasă îngerii în pace,
Și de vrei plăcere-a-mi face
Ca poet adevărat,
Fă în viață o minune
Hotărându-te a-mi spune
Adevăr neprelucrat.”

Îți spun dar că ești frumoasă,
Că ești pasere voioasă,
Că ai glas încântător,
Și că-n vecinică frăție
Sufletu-mi se-nchină ție
Ca un frate iubitor.

PE UN ALBUM

În zădar vuieste Cerna și se bate
De-a ei stânci mărețe, vechi, neștrămutate,
Și-n cascade albe saltă pe-a lor sân...
Apa-i trecătoare, petrele rămân!

În zădar și anii s-adun cu grăbire,
Trecând peste inimi ce-au gustat iubire!
Suvenirul dulce de-un minut slăvit
Pintre-a vieții valuri stă-n veci neclintit!

ROMANȚĂ

De-aș fi, iubito, gingașa floare
Ce crește-n vale, lângă pârâu,
Aș da și roua și mândrul soare
Pe-o rază dulce din ochiul tău.

De-aș fi, iubito, paserea mică
Ce pintre frunze saltă ușor,
Pe-a tale brațe stând fără frică,
N-aș vrea în lume ca să mai zbor.

De-aș fi, iubito, vântul de seară,
Eu nicio floare n-aș îngâna,
Ci cât e noaptea de primăvară
Pe sânu-ți fraged m-aș legăna.

De-aș fi, iubito, îngerul care
Te-adoarme noaptea cu glasul său,
Ți-aș fura tainic o sărutare
Și-n cer te-aș duce pe sânul meu.

ADIO MOLDOVEI

Scumpă țară și frumoasă,
O! Moldovă, țara mea!
Cine pleacă și te lasă
E pătruns de jale grea,
Căci, plutind în visuri line
Pe-al tău sân ca într-un rai,
Dulce-i viața de la tine
Ca o dulce zi din mai!

Eu te las, țară iubită,
De-al tău cer mă depărtez.
Dar cu inima cernită
Plâng amar, amar oftez!
Trist acum la despărțire,
De fiori mă simt cuprins,
Ș-orice dragă nălucire
Pentru mine-acum s-au stins!

Cine știe, cine știe
Dacă-mpins de-al soartei vânt,
M-oi întoarce-n veselie
Să sărut al tău pământ!
De-oi videa încă vrodată
Munții tăi răsunători,
Ce cu-o frunte înălțată
Se perd falnic pîntre nori;

Și-ai tăi codri de verdeață,
Unde curg, șoptesc ușor
Reci izvoare ce dau viață.

Doine care zic de dor,
Ș-al tău cer care zâmbește
Sufletului românesc
Și oricare mă iubește
Ș-ori pe care eu iubesc!

Iată ceasul de pornire!
Iată ceasul mult amar!
Veselie, fericire,
Eu le las pe-al tău hotar,
Ș-a mea inimă îți zice:
O! Moldovo ce jălesc,
Adio! rămâi ferice,
Ferice să te gădesc!

LA MORMÂNTUL LUI GR. ROMALO

Încă o rază care se stinge
Din cerul nostru întunecat!
Inima noastră amar te plânge,
O! dulce frate înstrăinat!

Martir iubite a libertății,
Tu mori departe de-al tău pământ!
Mori trist pe țarmul străinătății,
Și noi te ducem l-al tău mormânt!

O! dormi în pace pe-aceste maluri,
Îngânat dulce, ca-n vis ușor,
De glasul mării purtat de valuri,
De glasul nostru uimit de dor.

O! zbori din lume, zbori fără jale,
Suflete blânde! suflet senin!
Căci noi vom spune patriei tale
Cât ai dorit-o pe țarm străin!

Cât vom fi încă purtați prin lume
De valul vieții, de-al soartei vânt,
Vom șopti jalnic dragul tău nume
Ca un Adio l-al tău mormânt!

ÎNTOARCEREA ÎN ȚARĂ

Pe muchi de prăpăstii lunecând ușor,
Cu corbii de iarnă mă-ntreceam în zbor.

Sania-mi cea mică, murgul meu cel dalb
Lăsau urme albe pe omățul alb.

Zburam noi ca gândul ce mă-mpresura;
Gândul meu, ca mine, în ceruri zbura.

Eu răzbăteam iute troieni de ninsori,
El lăsa în urmă-i troieni lungi de nori,

Căci mergeam departe... el cătră o stea,
Eu, înstrăinatul, cătră țara mea!

*

În zădar copacii crengile-și plecau
Și zăpadă-n cale-mi pe rînd scuturau.

În zădar și cerul viscole stârnea
Și cu fulgi prin neguri câmpii așternea.

În zădar și lupii, codrii răzbătînd,
Cu crivățul iernii m-alungau urlînd.

Și lupii ce urlă, și arborii muți
În negura deasă rămâneau perduți,

Căci mergeam în grabă... el cătră o stea,
Eu, înstrăinatul, cătră țara mea!

*

În țara mea dulce sunt drumuri de flori;
În dulcea mea țară zbori, murgule, zbori,

În blândul luceafăr am un înger blând;
Înalță-te-n sânu-i, o! tristul meu gând!

Țara nu-i departe; o simt, o văd eu!
Raiul înflorește în sufletul meu.

Steaua se arată pe cerul senin,
Îngerul iubirei îmi zâmbește lin.

Periți, neguri dese! iată dulcea stea!
Pei, străinătate! iată țara mea!

LA MOARTEA LUI P. CAZIMIR

Din ramura plăpândă a tinereții tale,
O, țara mea duioasă!
Au mai căzut o floare, te-au părăsit în jale,
În jale dureroasă.

Sărmană, tristă mamă! copiii-ți de iubire
Te lasă fără vreme!
Ei cad, secerăți grabnic de-a morții grea lovire,
Pe sânul tău ce geme.

Ce vânt amar de moarte, vai! suflă peste tine,
De suferi și moare
Orice de-abia-nverzește sub dulcele-ți lumine,
Orice-i de-abia în floare?

Fatală, crudă soartă! Tot ce e drag în lume
Curând din lume pere!
Ferice care lasă măcar un dulce nume
L-a patriei durere!

DRIDRI

*Cine n-au văzut
 Și n-au cunoscut
 Pe Dridri voioasă ca o păsărică,
 Jur pe Dumnezeu!
 Pe sufletul meu!
 El în astă lume n-au văzut nimica.
 (Cântic francez)*

Era grațioasă,
 Tânără, frumoasă,
 Vie pariziană cu mii de-ncântări.
 Mica ei guriță,
 Ca o garofiță,
 Purta o comoară de dulci sărutări.

Dulcea veselie
 Ce inima-nvie
 Ca un soare vecinic lucea-n ochii săi.
 Ea-nsufla iubire,
 Plăcere, uimire,
 Căci era artistă în sufletul ei.

Prin orice mișcare,
 Prin a sa cântare,
 Prin a sa ființă, vesela Dridri
 Semăna o floare
 Cu mici aripioare
 Ce zbura pin aer ca un colibri.

Cine n-au zărit-o
Și n-au urmărit-o
Trecând în primblare Câmpii Elizei¹³?
Cine-au urmărit-o
Și iar au zărit-o
Fără să dorească a fi dragul ei?

Parisul e mare!
Și-n sânul lui are
Multe frumusele, dalbe cât ai vrea;
Dar așa dălbică,
Așa frumușică
N-au avut Parisul, nici n-a mai avea!

Multe știu să cânte
Și voios să-ncânte
Noaptea în bancheturi pe iubiții lor,
Dar ca dânsa cine
Știa să închine
Cupa veseliei dulcelui amor?

Ca un dalb de lună,
Ca o veste bună
Ea veni pe lume într-un carnaval,
Și râzând de moarte,
De relele soarte,
Ea cânta tot astfel pe al lumii val:

„Viața-i trecătoare,
Dragostea-i un soare
Care luminează calea scurtei vieți.
Mergeți dar ca mine,
Cu fruntea-n lumine,
Voi ce treceți plaiul dulcei tinereți.

Cerul mult ferice
Ne-au trimis aice
Ca-mpreună vesel să călătorim,

Și ne-au dat simțire,
Dor de fericire,
Inimă ferbinte ca să ne iubim.

Inima-mi e plină
D-amor, de lumină,
Și vrea să iubească până ce-oi muri.
Sufletul meu râde;
Raiul se deschide,
Se deschide-n glasul veselei Dridri.“

Astfel de cântare
Cânta-n nepăsare
Draga copilă cu glas aurit.
Ea credea-n iubire
Și în nălucire
Ca în cerești daruri fără de sfârșit.

Nu știa că-n lume
Cel mai dulce nume
Cea mai scumpă floare, cel mai gingaș dor
Moartea le atinge
Și curând le stinge
Cum se stinge-un fulger viu și trecător! ...

Sub o cruce tristă,
Vesela artistă
Odihnește-acuma singură-n mormânt.
Singură, tăcută,
Acum e perdută
Într-un colț de lume, sub negrul pământ!

Dalbe tinerețe,
Gingașe frumsețe,
Cine putea crede că voi veți peri!...
Deși n-o mai vede,
Nimine nu crede
C-au putut să moară vesela Dridri!

UMBREI LUI NICU GHICA

Tu ce-ai fost în lume atât de iubit!
Inimă de înger! suflet amărât!

Mare au fost taina durerilor tale,
De-ai lăsat în lacrimi, de-ai lăsat în jale

Patrie, soție, rude și copii,
Ce te plâng pe malul tristei vecinicii!

Dar cât de grozavă, cât de nepătrunsă
Au fost acea taină în sânu-ți ascunsă!

Astfel tu în suflet erai simțitor
Și l-a altor patimi dulce-ndurător,

Astfel știai face jertfi necontenite,
Că din pragul morței te-ai fi-ntors, iubite,

De gândeai ce lacrimi lași în urma ta,
De puteai copiii a ți-i săruta!...

O! ființă blândă! umbră mult jălită!
Auzi tu din țarmul unde ești sosită

Cum te plânge lumea care te-au perdut?
Cum te plânge țara care te-au avut?

Vezi tu vălul negru, noaptea-ntunecată
Care peste inimi s-au întins deodată?

Simți tu de departe ce deșert cumplit
Lași între prietini care te-au iubit?

Omenirea tristă au perdut în tine
O comoară scumpă, un izvor de bine,

Patria un razem, noi un frățior,
Copilașii tineri fericirea lor!...

O! voi, lanțuri tainici! voi, legături sfinte
De copil al țării, de om, de părinte!

Visuri de iubire și de viitor,
Ce-ngânați în cale-i omul trecător!

Voi, simțiri înalte ale Omenirei,
Glasuri mângâioase a dumnezeirei,

Toate, într-o clipă, cum de-ați părăsit
Sufletu-i nemernic, gându-i rătăcit?...

Astfel au vrut soarta! și când ea voiește,
Omul cade!... iarba pe-a lui urmă crește!

Omul e o taină, viața lui un vis,
Sufletelor blânde cerul e deschis.

Cel ce-au fost odată ștersu-s-au din lume
Ca un fulger iute, ca un val de spume.

Cel ce răspândit-au bunuri pe pământ,
Singur, în tăcere, zace sub mormânt,

Singur, într-un codru, doarme el departe
De al lumii zgomot, visuri mult deșarte,

Ș-umbra-i e-ngânată jalnic, lin, ușor
De-al codrului freamăt și de-al nostru dor!

DOR DE CĂLĂTORIE

Primăvara cea verzie
Cu cosița-i aurie
Mi-au sosit voios în țară,
Drăgulița primăvară!

Ș-au adus un dulce soare,
Ș-un sân plin de lacrimioare.
Ș-au adus o lună plină
Ca s-o scalde în lumină.

Lunca râde și-nverzește,
Doru-n suflet se trezește.
Izvorașul curge-n vale
Și-mi aduce dor de cale.

Dați-mi, dați-mi aripioare,
C-aud glasuri de cucoare.
Dați-mi aripi sprintinele,
C-aud glas de rândunele.

Să mă duc în depărtare,
Peste munți și peste mare.
Să mă duc în lumea-ntreagă
Ca o pasere pribeagă.

Duce-m-aș în cale lungă,
Dor să nu mă mai ajungă!
Duce-m-aș și m-aș tot duce,
Dor să nu mă mai apuce!

BOSFORUL

Dormea în liniștire Bosforul fără valuri,
 Într-a Europei mândre ș-a Asiei verzi maluri
 Ca un balaur verde în lupte ostenit.
 Din ziori și pân-în noapte pe umeri el purtase
 Corăbii cu trei poduri, nenumărate vase
     Spre-apus și răsărit.

Acum dismierdat însă de-a ginilor suflare,
 Se legăna molatic cu-o leneșă mișcare
 Și, ca oglindă vie, sub cer se întindea.
 Iar luna zâmbitoare, și tainică, și lină,
 Vărsând pe-a sale unde dulci spume de lumină,
 Cu fața sa bălaie în el se oglindea.

Precum acele paseri, străine călătoare,
 Ce se abat în șesuri la asfințit de soare,
 Strângând ale lor aripi căzute de lung zbor,
 Mulțime de corăbii cu pânzele-nvălitate
 Sta, umbre urieșe, fantasma neclintite
     Pe luciul Bosfor.

Era la ceasul tainic când genii de noapte
 De la un mal la altul aduc duioase șoapte,
 Când marea-ncet adoarme cu-o suspinare grea.
 Atunci când lumea-și pune fantastica sa haină,
 Când orice zefir trece purtând o dulce taină,
 Când orice undă poartă în frunte-i câte-o stea.

Era la ora tristă când palida cadână,
Cu lacrimi pe-a ei gene, cu fruntea pe-a sa mână,
Privind în depărtare un zbor de elcovani,
Ar vrea pe luciul apei, ca paserile-acele,
Să fugă-n sânul nopței, zburând spre Dardanele.
    Departe de tirani.

Nu se zărea atunce pe umeda câmpie
Decât scânteii și fulgeri de flacăra-argintie
Ce, șerpoid pe apă, pluteau și s-alungau,
Sau delfini fără număr, care, sărind din mare
Și-n spume luminoase mișcând a lor spinare,
În valuri după stele pe rând se cufundau.

Acum de mult imamul din minare cântase,
De mult glasul-i puternic la rugăciuni chemase
Copiii lui Mohamed în naltele geamii;
Nu s-auzea în lume decât suspinuri mute
Ș-acele blânde glasuri de umbre nevăzute
    Ce vin de prin pustii.

Deodată-n întuneric o barcă nezărită
Trecu ca visul negru pe-o frunte adormită,
Lăsând o urmă lungă pe-adâncul umed plai.
Pe mal un cântic dulce se auzi deodată;
Iar barca cu grăbire spre cântic îndreptată
Se afundă în umbra mărețului sarai.

STROFE LUI C. NEGRI

I

Prietinul meu Negri, iubit și dulce frate,
Îți scriu aceste strofe din locuri depărtate
În care-odinioară, ca mine călător,
Lăsând a ta gândire în tainicul ei zbor,
Adeseori ca mine ai stat culcat pe maluri,
Cu sufletu-ți în ceruri, cu ochii tăi pe valuri.

II

În orice parte-a lumii străin eu mă găsesc,
Îmi place, sunt ferice la tine să gândesc,
Și-n orice întâmplare a vieții mele-mi place
La gândurile mele părtaș de a te face,
Căci, din copilărie, cu tine m-am deprins
Să-mpart orice simțire de care sunt cuprins.

III

De mă muncește dorul când îmi aduc aminte
De vremile trecute a dragostei ferbinte;
De simt a mele lacrimi curgând încetișor
Când se deșteaptă-n mine al țării gingaș dor,
Dureri sau veselie, orice vie simțire
M-apropie de tine cu-o dulce înfrățire.

IV

Acum, pe malul mării, la umbră stând culcat,
În liniște adâncă și-n visuri cufundat,
Privesc trecând mulțime de vase călătoare
Ce lunecă pe valuri ca lebede ușoare,
Și gându-mi le urmează sub cerul fără nori,
Ca paserea pribeagă ce cată-un cuib de flori.

V

El merge să revază acele mândre plaiuri,
A tinereții noastre armonioase raiuri,
În care, ca și tine, o! scumpe frățior,
Simțit-am al meu suflet ferice, iubitor,
Crescând în înflorire sub al iubirei soare
Și culegând a lumii plăceri încântătoare.

VI

Se duce el în grabă și-oprește zborul său
Pe unde-odinioară trecut-am tu și eu,
Dar mai ales îi place uimit să se închine
Acelor două țărături de suvenir pline,
Neapoli, Veneția, poetice surori
Ce-n inimile noastre deșteaptă dulci fiori.

VII

O! Negri, scumpe frate! cât vom trăi în lume
Cu multă-nduioșire șopti-vom aste nume,
Și câte ori în viață cu drag le vom șopti,
Cu drag unul la altul frățeste vom gândi,
Căci între două inimi mai strânsă e unirea
Când ele deopotrivă au cunoscut iubirea.

VIII

Trec anii cu grăbire pe calea scurtei vieți!
Se vestejește floarea frumoasei tinereți,
Dar sufletul nu-și perde a sale daruri sfinte.
El vecinic are viață și își aduce-aminte
De oricare simțire, de oricare cuvânt
Ce l-au făcut să afle chiar cerul pe pământ.

IX

Așa pe vecinicie va sta întipărită
În sufletele noastre icoana mult slăvită
Aceleia ce în lume au fost îngerul meu!
Și ora tristă-n care, zburând la Dumnezeu,
Ne-au dat cea de pe urmă a sa dulce privire,
Unind mâinile noastre în vecinică-nfrățire!

MĂRGĂRITĂRELE

(1852—1862)

*Lacrimile izvorâte dintr-un suflet simțitor,
Precum roua dimineții, se înalță tainic nor*

*Și se duc de se revarsă pe al Domnului altar
În odoare prețioase, în ceresc mărgăritar.*

DEȘTEPTAREA ROMÂNIEI

1848

Voi ce stați în adormire, voi ce stați în nemișcare,
 N-auziți prin somnul vostru acel glas triumfător,
 Ce se-nalță pân' la ceruri din a lumii deșteptare,
     Ca o lungă salutare
     Cătr-un falnic viitor?

Nu simțiți inima voastră că tresare și se bate?
 Nu simțiți în peptul vostru un dor sfânt și românesc
 La cel glas de înviere, la cel glas de libertate
     Ce pătrunde și răzbate
     Orice suflet omenesc?

Iată! lumea se deșteaptă din adâncă-i letargie!
 Ea pășește cu pas mare cătr-un țel de mult dorit.
 Ah! treziți-vă ca dânsa, frații mei de Românie!
     Sculați toți cu bărbăție,
     Ziua vieței a sosit!

Libertatea-n fața lumii a aprins un mândru soare,
 Și-acum neamurile toate cătră dânsul ațintesc
 Ca un cârd de vulturi ageri ce cu-aripi mântuitoare
     Se cerc vesel ca să zboare
     Cătră soarele ceresc!

Numai tu, popor române, să zaci vecinic în orbire?
 Numai tu să fii nevrednic de-acest timp reformator?
 Numai tu să nu iei parte la obșteasca înfrățire,
     La obșteasca fericire,
     La obștescul viitor?

Până când să creadă lumea, o! copii de Românie!
C-orice dor de libertate a perit, s-a stins din voi?
Până când să ne tot plece cruda, oarba tiranie
    Și la caru-i de trufie
    Să ne-njuge ea pe noi?

Până când în țara noastră tot străinul să domnească?
Nu sunteți sătui de rele, n-ați avut destui stăpâni?
La arme, viteji, la arme! faceți lumea să privească
    Pe câmpia românească
    Cete mândre de români!

Sculați, frați de-același nume, iată timpul de frăție!
Peste Moina, peste Milcov, peste Prut, peste Carpați
Aruncați brațele voastre cu-o puternică mândrie
    Și de-acum pe vecinicie
    Cu toți mânilă vă dați!

Hai, copii de-același sânge! hai cu toți într-o unire
Libertate-acum sau moarte să cătăm, să dobândim.
Pas, români! lumea ne vede... Pentru-a Patriei iubire,
    Pentru-a mamei desrobire
    Viața noastră să jertfim!

Fericit acel ce calcă tirania sub picioare!
Care vede-n a lui țară libertatea renviind,
Fericit, măreț acela care sub un falnic soare
    Pentru patria sa moare,
    Nemurire moștenind.

SENTINELA ROMANĂ

Poem istoric

Românul nu pere.

I

Din vârful Carpaților,
 Din desimea brazilor,
 Răpezit-am ochii mei
 Ca doi vulturi sprintinei,
 Pe cea vale adâncită
 Și cu flori acoperită,
 Ce se-ntinde ca o ceață
 Păn' în Dunărea măreață
 Și de-acolo-n depărtare
 Păn' în Nistru, păn' în Mare.
 Iar pe cel amar pustiu
 Cu văzutul ce-ntâlnii?
 Întâlnii viteaz oștean,
 Purtând semne de roman,
 Falnic, tare ca un leu
 Și cu chip frumos de zeu.
 Brațu-i stâng era-ncordat
 Sub un scut de fer săpat
 Ce ca soarele soarea,
 Și pe care se zărea
 O lupoaică argintie
 Ce părea a fi chiar vie,
 Și sub fiară doi copii
 Ce păreau a fi chiar vii.
 Mâna-i dreaptă ținea pală;
 Iar pe cap purta cu fală
 Coif de aur lucitor,
 Ca un zeu nemuritor.

Cel viteaz era calare
Pe-un cal alb în nemișcare,
Și, ca dânsul, neclintit
Sta, privind spre răsărit.
Numai ochii săi mișca,
Vulturește-i alerga
Pe cea zare cenușie,
Lungă, tainică, pustie,
Unde, ca prin vis trecând,
S-auzea din când în când
Vuiet surd, grozave șoapte
Ce veneau din meazănoapte,
Zgomot lung, înădușit
Ce venea din răsărit.

Iarba nu se clătina,
Frunza nu se legăna.
Paserea la munți zbură,
Fiara-n codri tremură,
Căci prin lumea spaimântată,
În uimire cufundată,
Treceau reci fiori de moarte,
Presimțiri de rele soarte!
Iar pe cer un vultur mare,
Făcând cercuri de zburare,
Se vedea plutind cu fală,
Și-n rotirea-i triumfală,
Țintea ochiul său măreț
Pe viteazul călăreț.

— Cine ești? de unde ești?
Pe la noi ce rătăcești? —
— Sunt roman și sunt oștean
De-a-mpăratului Traian!
Maica Roma cea bătrână
Mi-a pus arma asta-n mână
Și mi-a zis cu glasul său:
Fiiul meu, alesul meu!

Tu, din toți ai mei copii
Cel mai tare-n vitejii!
Mergi în Dacia, grăbește
Pe barbari de-i risipește,
Ș-apoi vecinic privighează,
Sentinelă mult vitează,
Și te-aține la hotare
Că s-aud în depărtare
Răsunând dușmane păsurii,
Menințând barbăre glasuri...

Venit-am și am învins!
Pe barbari pe toți i-am stins
Și pe țărmurile lor
Acum, domn stăpânitor,
Aștept oardele avane,
Aștept limbile dușmane
Care vin din răsărit
Ca potop nemărginit
Să cuprindă, să înece
Tot pământul unde-or trece! —
— O! viteze neferice,
Ai să perii în câmpi aice!

— Eu să perii, eu?... niciodată
Vie-o lume încruntată,
Vie valuri mari de foc...
Nici că m-or clinti din loc.
Tot ce-i verde s-a usca,
Râurile vor seca,
Și pustiul tot mereu
S-a lăși-mpregiurul meu,
Dar eu vecinic în picioare
Pintre valuri arzătoare

Voi lupta, lupta-voi foarte
Făr-a fi atins de moarte,
Căci român sunt în putere,
Și românu-n veci nu pere!

II

Apa trece, petrele rămân.

Abie zice, și deodată
Fulgeră-n cer o săgeată,
Vâjâie, vine, lovește
Scutul care zinghenește
Ș-o respinge,-o zvârle jos
Ca pe-un șerpe veninos.
După dânsa-n depărtare,
Colo-n fund, în fund la zare,
Se ivește-un negru nor
Plin de zgomot sunător
Ce tot vine, ce tot crește
Și pe câmpuri se lățește
Cât e zare de zărit
Între nord și răsărit!

– Sentinelă, privighează,
Norul crunt înaintează.
Sentinelă! te arată,
Norul crunt se sparge!... Iată,
Iată oardele avane,
Iată limbile dușmane
De gepizi și de bulgari,
De lombarzi și de avari!
Vin și hunii, vin și goții,
Vin potop, potop cu toții
Pe cai iuți ca rândunele,
Fără frâie, fără șele,

Cai sirepi ce fug ca vântul
De cutremură pământul!
Mulți sunt ca nisipul mării,
Mulți ca ghearele muștrărei
Într-un suflet păcătos,
Într-un cuget sângeros!...
Sai, române, pe omor,
Fă-te fulger răzbitor,
Fă-te Dunăre turbată,
Fă-te soartă ne-mpăcată
Căci potopul iată-l vine
Și-i amar, amar de tine!

– Vie!...

Ca o stâncă naltă
Ce din vârf de munte saltă,
Tună, se rostogolește,
Cade, rumpe și zdrobește
Codrii vechi din a sa cale
Pân' în fund, în fund devale;
Astfel crunt ostașul meu
Își izbește calul său
Peste codrii mișcători
De barbari năvălitori.
El îi sparge, și-i răzbește,
Snopuri, snopuri îi cosește,
Și-i înfrânge, și-i respinge,
Și-i alungă, și-i învinge!
Calu-i turbă, mușcă, sare,
Nechezând cu înfocare,
Calcă trupuri sub picioare,
Sfarmă arme sunătoare
Și cu greu în sânge-noată,
Și mereu se-ndeasă-n gloată.

Crunt război! privire cruntă!
Fiiul Romei se încruntă...

Fulgeri ies din ochii săi!
Fulgeră mii de scânteii
Dintr-a armelor ciocniri
Și lucioase zingheniri.
Zbor topoarele-aruncate,
Zbârnîe-arcele-ncordate
Și săgețile ușoare
Noureează mândrul soare.
Caii saltă și nechează,
Lupta urlă, se-ncleștează
Și barbarii toți grămadă
Morței crude se dau pradă!
Zece cad, o sută mor,
Sute vin în locul lor!
Mii întregi se risipesc,
Alte mii în loc sosesc!
Dar viteazul cu-a sa pală
Face drum pîntre năvală,
Și pătrunde prin săgeți,
Că-i român cu șapte vieți!
În zadar hidra turbează,
Trupu-i groaznic încordează,
Geme, urlă și crășnește
Și-mpregiur se-ncolăcește.
Fiiul Romei se aprinde,
Hidra-n mâne-i o cuprinde
Ș-o sugrumă, și o sfarmă,
Ș-o învinge, și o darmă!...
Fug gepizii, fug bulgarii,
Și lombarzii și avarii;
Fug și hunii, fug și goții,
Fug potop, potop cu toții,
Și se duc, se duc ca vîntul
Asurzînd întreg pămîntul
De-a lor urlete barbare,
De-a lor vaiete amare!

III

Roma, Roma nu mai este.

Unde-s oardele avane?
Unde-s limbile dușmane?
Au perit, s-au stins din față,
Precum toamna-n dimineață
Se topesc, se sting la soare
Negurile-otrăvitoare!
Cu ce vifor de urgie
Năvăliră-n Românie!
Cum veniră de turbați,
Ca balauri încruntați,
Cu o falcă-n cerul sfânt
Și cu alta pre pământ!
Dar s-au dus cum n-au venit
În pustiiul lor cumplit,
Părăsind în urma lor
Câmpul luptei de omor!
Lat e câmpul celei lupte,
Lat și plin de arme rupte,
Plin de trupuri fărâmate
Care zac grămăzi culcate,
Plin de sânge ce-l pătează
Și văzduhul aburează!

Unde sunt atâtea vieți,
Unde-s ochii îndrăzneți?
Moartea rece le-a cuprins,
Într-o clipă ea le-a stins,
Și pe câmpul cel de moarte,
Crunt locaș de rele soarte,
S-a lăsat acum deodată
O tăcere-nfricoșată!

Numai când, din vreme-n vreme,
Se aude-un glas ce geme,
O jălire-ntristătoare,
Un suspin de om ce moare,
Sau nechezul dureros
Unui cal răsturnat jos,
Care cheamă ne-ncetat
Pe stăpânu-i jos culcat.

Soarele își schimbă locul
Și apune roș ca focul,
Întinzând pe cea câmpie
O văpseală purpurie
Ca un sângeros veșmânt
Peste-un lung și trist mormânt!
Iar în naltul cerului,
Deasupra mormântului,
Țipă vulturul cu fală
Și-n rotirea-i triumfală
Încunună cu-al său zbor
Pe viteazu-nvingător.

Să trăiești, ostaș romane,
Stâlp a lumii apusane!
Tu cu peptu-ți ai oprit
Valul crunt din răsărit,
Și cu brațul tău armat
Pasul soartei l-ai schimbat!
Dar ce zic!... un fior rece
Pintre-a lumii vâne trece,
Căci deodat-un glas prin lume,
Fără seamăn, fără nume,
Sună, duce-o neagră veste:
Roma, Roma nu mai este!...

Zis-a glasul, un răsunet
Lung răspunde ca un tunet,
Și a Romei vultur falnic

Cade, dând un țipet jalnic!
Zis-a glasul, și cu jale
Plângând soarta mumei sale,
Fiiul Romei cei bătrâne
Scapă armele din mâne,
Pleacă fruntea și-n durere
Moartea cheamă, moarte cere!

Iară calu-i frățior,
Nechezând încetișor,
Câmpul luptei părăsește
Și spre munți încet pornește,
Ducând lin și nesimțit
Pe stăpânul lui iubit...
Ei se duc în tristă cale
Și pe urma lor devale
Cade-o noapte-ntunecoasă,
Noapte oarbă, fioroasă
Ca fundul pământului,
Ca taina mormântului!
Și sub neagra sa aripă
Se șterg toate într-o clipă
Cum se șterge de ușor
Visul cel amăgitor,
Și ca suvenirul sfânt
Celor care nu mai sunt!...

VIS DE POET

Ea era frumoasă, dulce,-ncântătoare,
Ca o floare vie, căzută din soare;

Lumea-namorată și de doruri plină
O slăvea în taină ca pe o regină,

Și pe când nici visul nu-ndrăznea, nici dorul
Până lângă dânsa să-și înalțe zborul,

Gingaș, cu iubire, un poet ferice
Prin a lui cântare îndrăznea a-i zice:

„Când privesc la tine, scumpa mea iubită,
Ca o liră dulce inima-mi trezită

Cântă și serbează bunurile vieții,
Farmecul iubirei și a tinereții.

Când privesc la tine, draga mea frumoasă,
Raiul îmi deschide poarta-i radioasă,

Și zăresc pîntr-ânsa plaiul nemurirei,
Unde ne așteaptă îngerul iubirei.

Atunci omenirea, viața de amaruri
Se îmbracă-n ochii-mi cu plăcute daruri;

Patria-mi ascunde chinurile-i grele,
De zâmbește vesel fericirei mele,

Și tot ce încântă, tot ce dă uimire,
Tot ce-nalță omul la dumnezeire,

Dragostea, virtutea, dulcea poezie,
Îmi șoptesc de tine și mă-nchină ție!

Iar când, mult ferice, îmi aduc aminte
Că-ntre-a noastre inimi sunt legături sfinte,

Că tu, înger dulce, tu, minune vie,
Ai venit din ceruri ca să te dai mie!

C-al tău sân ferbinte bate pentru mine,
C-a ta frumuseță este al meu bine...

O! atunci, iubită, sufletu-mi s-aprinde,
Nobilă mândrie vine de-l cuprinde,

Și simt că el numai e menit pe lume
De a fi altarul scumpului tău nume!

Astfel la picioare-i poetul cânta,
Iar ea, vărsând lacrimi, blând îl asculta,

Și-n a sa uimire gingașă, adâncă,
Îl ruga, zâmbindu-i, să mai cânte încă:

„Spune-mi ce minune, care scump odor
Ar putea în lume să-ți insufle dor?

Care vis de aur s-a oprit din cale
Ca să fie visul tinereții tale?

Vrei pe-aripa dalbă unui sprinten nor
Cerul și pământul să-i alergi ușor?

Vrei s-anin pe frunte-ți mărgăritarele,
Salbe înșirate pe raze de stele?

Vrei tu la picioare-ți lumea s-o închin?
Vrei să fii regina cerului senin?

Spune-mi, ce minune dorești ca să nască
Pentru-a ta plăcere dragostea-mi cerească?”

„Dragul meu poete! nu doresc odoare,
Din a ta cunună vreu numai o floare.

Acea floare scumpă dacă aş avea,
Altă-mpodobire pe frunte n-aş vrea.

Și numai amorul care mă învie
Ar întrece-n mine falnica-mi mândrie!

Tu ești visul gingaș ce din zborul său
Varsă încântare sufletului meu.

Tu-mi îndulcești viața, tu-mi șoptești din stele,
Tu luminezi calea rugăciunii mele,

Și în veci pe tine cu drag te găsesc
În orice îmi place, în orice iubesc,

Ș-o credință sfântă de la cer îmi vine
Că în altă lume m-am iubit cu tine.

O! mult îmi e scumpă închinarea ta,
Căci, iubind, amorul tu știi a-l cânta,

Și prin armonia dulcii tale lire
Vom zbura-mpreună cătră nemurire.

O! pleacă-a ta frunte pe inima mea,
De ascultă dorul ce șoptește-n ea,

Ș-apoi cântă lumii țara mea slăvită,
Cântă România și pe-a ta iubită!...”

Cine-ar putea crede că acest amor
A fost o părere, un vis trecător?

Poetul visase, cum visez poeții,
Flori de altă lume pe cărarea vieții.

Iar când la lumină ochii a deschis,
În ceruri zburase cerescul său vis!

„O! vis a iubirei! zis-a el cu jale,
Simțind două lacrimi pe genele sale.

Scumpă nălucire! te întoarce-n rai,
Mergi de înflorește pe cerescul plai,

Căci un vis, ca tine, așa de ferice,
A-nflori nu poate pre pământ, aice!”

BISERICA RISIPITĂ

Legendă

I

Sus, pe muntele Ceahlău,
Stă la pândă Duhul rău
Și aruncă peste munți
Ochii săi șerpui și crunți,
Cu ochirea-i să zărească
Vreo pradă sufletească.
Dar deodată el tresare,
Căci aude-n depărtare
Glas de clopot chemător
Pintre munți răsunător,
Și cu groază el zărește
Pe câmpia ce-nverzește
O biserică măreață
Strălucind albiu prin ceață
Lâng-a Bistriței verzi maluri,
Ca un vas frumos pe valuri.

II

Satan urlă, Satan zbiară,
Căci mai vede, vede iară
Șiruri albe de români,
De femei cu flori în mâni,
Și copii, și mândre fete,
Și flăcăi cu negre plete
Coborând ca lungă oaste
Pe-ale dealurilor coaste,
Răzbătând codrii pustii,

Trecând peste ape vii,
Șerpuind prin văi adânci,
Sărind peste-nalte stânci
Și-ndreptându-se în cale
La biserica din vale,
Unde clopotul suna
Și-n văzduh se legăna.

III

Satan urlă, Satan zice:
„Răpezi-mă-voi de-aice,
Și în gheară de-o voi strânge,
Limba-n clopot o voi frânge,
Vecinic ea să nu mai sune
Ceasul crunt de rugăciune!...”
Și cum zice, în turbare,
De pe munte falnic sare,
Aripi negre întinzând
Și cu ele-ntunecând
Șapte codri mari, cărunți,
Șapte sate, șapte munți!
El se-nalță și se lasă
Pe clopotnița frumoasă,
Ca un vultur răpitor
Pe o lebadă în zbor.

IV

Turnul geme-n temelie
Ca de aspră vijelie.
Clopotul dogit răsună,
Clătinat ca de furtună,
Și pe iarba vestejită
Cade crucea aurită.
Iar Satan grozav scrâșnește,
Clopotul din turn smuncește

Și-l aruncă-n depărtare
Peste Bistrița cea mare.
„Unde ești, Dumnezeu sfinte?
Unde ești, Doamne părinte,
De lași tu pe Duhul rău
Să calce locașul tău?“
Astfel munții stau privind,
Cătră ceruri glăsuind!

V

Iară Bistrița vitează
Apele-și înfuriază,
Vrând cu zgomot să înece
Pe Satan în sânu-i rece.
Ea adună mări de apă
Și-ntr-o clipă malul sapă,
Încât turnul de pe mal
Cade-n aprigul ei val,
Cu Satan ce se afundă
Ca un fulger într-o undă!
Apa saltă, clocotește,
Nici că se mai limpezește!
Și de-atunci în acel loc
Ea tot ferbe ca de foc,
Și adeseori s-aude
Răsuflând gemete crude.

VI

Spun păstorii din Ceahlău
Că în timpul acel greu
Cerurile s-au deschis
Ș-un glas tainic ar fi zis:
„Tu, ce-ai fost de iad călcată,
Monăstire blăstămată,
Tu să aibi atunci iertare,

De blăstem să ai scăpare
Când doi îngerii iubitori
Într-o noapte fără nori
S-or opri din a lor cale

Pe risipurile tale,
Și prin dulcea lor iubire
Ți-or aduce-a mea sfințire!...”

.....

Fost-a, nu, așa minune?
Bistrița o poate spune!

CÂNTICUL MĂRGĂRITEI

Auzit-ai, frate, de un plai frumos
 Care-n veci răsună de cântări iubite?
 Unde se-mpreună cerul luminos
 Cu albastrul mării cei nemărginite?
     Acolo-mi e dorul, acolo mă vreau;
     Pe-ale tale brațe du-mă, dragul meu!

Unde vântul serii, blând ca un suspin,
 Leagănă-n tăcere dalbe flori de aur?
 Unde pe-ale rodii salbe de rubin
 Flutură verdeața frunzelor de laur?
     Acolo-mi e dorul, acolo mă vreau;
     Pe-ale tale brațe du-mă, dragul meu!

Auzit-ai, frate, de acel Bosfor,
 Ce din valuri iese și s-aruncă-n valuri?
 Care oglindează ca prin vis ușor
 Tainice saraiuri și-nverzite maluri?
     Acolo-mi e dorul, acolo mă vreau;
     Pe-ale tale brațe du-mă, dragul meu!

Unde călătorul, vesel îngânat,
 Doarme-n legănarea lungelor caice,
 Și în altă lume tainic deșteptat,
 Vede împlinirea viselor ferice?
     Acolo-mi e dorul, acolo mă vreau;
     Pe-ale tale brațe du-mă, dragul meu!

Auzit-ai, frate, de-un plai îngeresc,
 Unde înflorește scumpa nălucire?

Unde a iubirei dar dumnezeiesc
Ca cerescul suflet are nemurire?
Acolo-mi e dorul, acolo mă vreau;
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul meu!

Dar ce zic? Ah! unde, unde este plai
Mai frumos, mai vesel, mai bun de iubire
Decât țara noastră, acest dulce rai
Plin de încântare, plin de fericire?
Acolo-mi e dorul, acolo mă vreau;
Lasă-mă aice să mor, dragul meu!

PĂSĂRICA MĂREI

De trei zile-acum pe mare,
Navigând fără-ncetare,
Noi pământul n-am zărit!
Vântul suflă și ne-mpinge;
Orizonul ne încinge
Ca un cerc nemărginit.

În ce parte se răpede,
Ochiul omului nu vede
Decât umede câmpii.
Marea-i lată și adâncă!
Cine știe mâine încă
De-om mai fi pintre cei vii?

Ziua trece, ziua scade
Și pe gânduri omul cade,
Suspînând încetișor.
Noaptea-aduce mii de stele
Omul trist, privind la ele,
Varsă-o lacrimă de dor.

Iar o păsărică vine
Prevestind țărături vecine,
Liman vesel și deschis.
Pe catarg ea saltă, cântă,
Ne uimește, ne încântă
Ș-apoi zboară ca un vis.
Într-un suflet cu simțire
Astfel glasul de iubire
Sună dulce-ncântător,

Și din noaptea-ntunecată
Îl trezește de-i arată
Mult fericite viitor.

Astfel glasul libertății
Va suna-n ziua dreptății
Pentru biata țara mea,
Și din umbrele durerii
Steaua mândră-a învierii
Răsări-va pentru ea!

FLOAREA OCEANULUI

Pe vârful aprig acestor maluri
O floare mică a răsărit,
Și între ceruri, și între valuri
E clătinată de vânt cumplit.

Naltă e stânca, marea-i adâncă!
Spumegă valul jos clocotind;
Dar florica sus, de pe stâncă,
Zâmbește vesel, la cer privind.

În zadar vântul vrea să o zboare
Ca s-o arunce cruntului val;
Ea își deschide inima-n soare
Și-nveselește aprigul mal.

Astfel, iubită, în a mea viață,
Scump suveniru-ți e neclintit;
Și-n veci revarsă al lui dulceață
În al meu suflet mult fericit!

Fie talazuri în astă lume!
El pe deasupra zboară voios
Și se îngână cu al tău nume
Ca floarea mică cu-al ei miros.

MUNTELE DE FOC

Legendă din Munții Apenini

Pe cei munți pustii, sălbatici,
Din Lombardo-Veneție,
Unde noaptea în orgie
S-adun demonii lunatici,

Hoți de moarte doisprezece
Stau în rond sub vântul rece
Care șuieră și trece!

Focul cerului s-aprinde,
Urmărit de groaznic tunet,
Și al munților răsunet
Pintre văi adânci se-ntinde.

Hoții râd cu voie bună.
Șeful lor, purtând cunună,
Cântă astfel în furtună:

„Varsă-n cupa mea de aur
Acest vin ce desfătează
Și mă-mbată, mă turbează,
Ca sângele roș pe taur.

Toarnă, drege tot aice,
Și când eu *destul* voi zice,
Pe-al meu cap trăsnetul pice!

Beți, voinici, până la moarte!
În ceas vesel de plăcere

Să uităm orice durere,
Orice chin a relei soarte.

Beți, copii, toți după mine
Și-nchinați cupele pline
L-a fulgerilor lumine!

Vântul bate, cerul tună,
Munții urlă, Satan râde,
Iadul vesel se deschide
Și cu noi cântă-mpreună.

Pe când lumea se-ngrozește,
Omul brav benchetuiește
Ș-al lui suflet se-ntărește!

Tremure-se tot în lume
Cât va ferbe sânge-n mine!
Facă-și cruce și se-nchine
Cel ce-aude de-al meu nume.

Eu sunt brațul care frânge!
Eu sunt ochiul ce nu plânge
Eu sunt gura ce bea sânge!“

Abie zice, și deodată
Cade hoțul de pe munte,
Fulgerat, lovit în frunte
De a cerului săgeată!...

De-atunci mii de focurele,
Limbi de pară albăstrele,
Ard pe locurile-acele!

HOȚUL ȘI DOMNIȚA

Frunză verde de alună!
Trece voinicul pe lună
Și codrul voios răsună.

Trece hoțul haulind,
Pe cărare coborând,
Din frunziș mereu pocnind.

Măi voinice, voinicele,
Ie-ți tăiușul de plăsele,
Pune mâna pe oțele,

Că se primblă pe potici
Trei desagi de irmilici
Și de galbini venetici,

Iar în urmă-le, calare,
Vine-o mândră fată mare,
Gătită pe măritare.

Ea-i mireasa unui crai
Și se duce cu alai
Peste munte, peste plai,

Dar copila-i amărâtă
C-a să fie despărțită
De Moldova mult iubită.

Și în gândurile sale
Ea se roagă-amar cu jale
Ca să-i iasă-un zmeu în cale...

Frunzuliță de brad mică!
Iese hoțul din potică,
Singur, vesel, fără frică,

Ș-apoi zice: „Cale bună!
Unde mergeți împreună,
Dragii mei, noaptea pe lună?”

Decât la curtea crăiască,
Mai bine-n lunca hoțească,
Lângă-o inimă frățească.“

Frunză verde stejărel!
Hoțul pleacă sprintenel
Cu domnița lângă el.

Iarba crește-n calea lor
Și domnița, scump odor,
Vesel calcă pe covor.

CE GÂNDEȘTI, O! MARGARITĂ

Ce gândești, o! Margarită,
Când de visuri ești răpită
Într-al nopței mez senin,
Când din luna zâmbitoare
Vine-o rază călătoare
De se joacă pe-al tău sân?

Nu crezi tu, o! Margarită,
C-acea rază fericită
Este gingașul meu dor,
Ce-i trimis din depărtare
Să-ți aducă-o sărutare
De la bietul călător?

Ș-atunci dulce Margarită,
Nu te simți duios uimită
L-ale razei dismierdări?
Și cu-o șoaptă de iubire
Nu trimiți a ta gândire
Să mă caute pe mări?

Mult frumoasă Margarită!
Barca mea e rătăcită
Pe al mării val turbat.
Glas de moarte-n aer trece,
Și de-al morței fior rece
Sufletu-mi e tulburat!

O! duioasă Margarită,
Dă-mi o lacrimă iubită
Într-acest minut amar,
Dorul meu în cer s-o suie
Și, ferice, s-o depuie
Pe al Domnului altar!

IAHTUL

Fericit e călătorul
 Ce, purtat voios pin lume,
 Își îngână viața, dorul,
 Cu-al iubitei dulce nume!
     Zbori pe luciul viu al mării,
     Barcă mică, sprinteoaară;
     Mergi în voia întâmplărei,
     Ca o lebadă ușoară!

De l-a Patriei verzi maluri
 Am plecat în țări străine,
 Și pe plaiuri, și pe valuri
 Eu duc dorul ei cu mine.
     Zbori pe luciul viu al mării...

Doru-mi plânge! dar îndată
 Între cer și marea lină
 O minune se arată
 Ce durerea mi-o alină.
     Zbori pe luciul viu al mării...

Cea minune strălucită
 Poartă nume de o floare.
 Ea-i frumoasa mea iubită,
 A mea dulce iubitoare.
     Zbori pe luciul viu al mării...
 Ea-i comoara de plăcere,
 Ea-i voioasa nălucire,
 Ea-i cereasca mângăiere,
 Ce încântă-a mea simțire.
     Zbori pe luciul viu al mării...

Orișiunde eu voi merge,
Vecinic ea mă însoțește.
Lacrima din ochi mi-o șterge,
Sufletul mi-l răcorește!
    Zbori pe luciul viu al mării,
    Barcă mică, sprinteoaară;
    Mergi în voia întâmplărei,
    Ca o lebădă ușoară.

O NOAPTE LA ALHAMBRA

În Alhambra¹⁴ strălucită,
Mult vestită,
Unde sufletul uimit
Drăgălaș se desfătează
Și visează
La trecutul fericit;

Pe o noapte-nseninată
Și-nstelată
Eram singur admirând,
Peste marmurile dalbe,
Raze albe
Din luceferi lunecând.

Dulce-a nopților făclie
Argintie
În Alhambra deștepta
Mii de umbre nevăzute
Și tăcute
Ce pe rând se arăta,

Și trecând pîntre coloane,
Prin saloane,
Venea toate-a să-nchina
La frumoasa lor regină
Ce-n lumină
Tainic, lin se legăna.

Astă fantasmă gingașă,
Drăgălașă,
Ca un zâmbet de copil,

Era falnica sultană
Africană,
Fiică a lui Boabdil¹⁵,

Linda-Raia pentru care
Mic și mare
Sufletul său ar fi dat,
Pe când dalba-i tinereță
Și frumseță
Încântau acest palat.

Acum Linda în tăcere,
Cu durere,
Se uita l-a ei surori,
Și-n a Leilor fântână
A sa mână
Arunca plăpânde flori,

Iară umbrele ușoare,
Zâmbitoare,
Privind floarea ce cădea,
Pe-a fântânei apă lină,
Cristalină,
Se pleca, se oglindea.

Dulce era acea noapte
Fără șoapte
Pe-al Andaluziei plai!
Când deodată-o armonie
Serafie
Răsună viu în sarai.

O duioasă biulbiulină
Din grădină
Începuse a cânta,
Ș-al ei cântic de iubire
Cu uimire
Linda-Raia-l asculta.

Toate umbrele-ncântate,
Adunate
Sub al lunei dulce foc,
De mâni gingaș se luară,
Se-nșirară
Iute, vesel pentru joc,

Și-n Alhambra nesonoră
Ele-n horă
Începură-a să-nvârti
Cu-o mișcare grațioasă,
Luminoasă.
Care mințile-mi răpi.

Fiecare dintre ele
Blând la stele
Se uita, jucând ușor,
Și stelutele uimite,
Neclintite,
Vărsau raze-n ochii lor.

Toate-n horă vesel prinse
Și cuprinse
De-ale danțului beții,
Răspândeau luciri ușoare,
Zburătoare,
Ce săltau prin galerii;

Și din horă, din zburare,
Fiecare
Cu-o zâmbire saluta
Pe-a saraiului regină,
Ce-n lumină
Danțul rapide-l purta.

Dar o rază aurită,
Răzlețită
Din a zorilor cununi,

Străluci ca o săgeată
De odată
Pintre-a nopței dulci minuni,

Și ghirlanda de fecioare
Zâmbitoare,
Învârtindu-se voios,
Se-nălță până la stele,
Și cu ele
Peri ca un vis frumos!

SEGUIDILĂ

Cântic poporal spaniol

De la Siera Nevada
Păn' la Munții Pirenei,
Nu-i minune ca Grenada,
Nu-i cer dulce ca al ei!

În Grenada strălucită
Nu-i grădină, nu-i sarai
Ca Alhambra înflorită,
Ce se pare-un vis din rai!

În Alhambra mult frumoasă
Nu-i nimic mai răpitor
Ca al Lindei amoroasă
Suvenir încântător!...

Ah! mireasa mea iubită,
Viață, rai, ce n-aș da eu
Pentru-o noapte fericită
Să te-adorm pe sânul meu,

Între Siera Nevada
Și-ntre Munții Pirenei,
În Alhambra, la Grenada,
Sub seninul dulce-al ei.

EL R'BAA¹⁶

Cântic arăpesc

Sultanul de Maroc
 Are-n împărăție
 O sută și o mie
 De armăsari cu foc,
 Dar jur pe Dumnezeu!
 Că el cu veselie
 Mi-ar da averea-i mie
 În schimb pe calul meu.
 – *La Allah, illa Allah,*
*U Mhamed rasul Allah!*¹⁷

Sultanul de Maroc
 Are cămili ușoare
 Ce duc a lui odoare
 La Meca¹⁸, sfântul loc,
 Dar jur pe Dumnezeu!
 Că el orice comoare
 Și partea lui de soare
 Mi-ar da pe calul meu.
 – *La Allah, illa Allah,*
U Mhamed rasul Allah!

Sultanul de Maroc
 Mai are-o favorită
 Frumoasă, înflorită,
 Ca visul de noroc,
 Dar jur pe Dumnezeu!
 Că inima-i răpită
 Chiar pe a sa iubită

Mi-ar da pe calul meu.
– *La Allah, illa Allah,*
U Mhamed rasul Allah!

Din Tunis la Maroc
Nu-s iute rândunele
Așa de ușurele
Ca murgul meu de foc.
I-a dat chiar Dumnezeu
Picioare de gazele
Și ochi frumoși de stele
Să fie-odorul meu!
– *La Allah, illa Allah,*
U Mhamed rasul Allah!

STELELE

Doină

De la mine pân' la tine
Numai stele și lumină!

Dar ce sunt acele stele?
Sunt chiar lacrimile mele

Ce din ochii-mi au zburat
Și pe cer s-au aninat

Cum se-anină despre ziori
Roua limpede pe flori!...

Vărsat-am multe din ele
Pentru soarta țării mele!

Multe pentru cei ce sunt
Pribegiți de pe pământ!

Multe lacrimi de jălire...
Iar de dulce fericire

Ah! vărsat-am numai două,
Și-s luceferi amândouă!

N. BĂLCESCU MURIND

De pe plaiu-nstrăinărei,
 Unde zac și simt că mor
 De amarul desperărei
 Și de-al țării mele dor,
 Văd o pasere voioasă
 Apucând spre răsărit,
 Și o rază luminoasă,
 Și un nour aurit.

„Păsărică zburătoare,
 Unde mergi cu dorul meu?“
 „Am solie-ncântătoare
 De la sfântul Dumnezeu
 Să duc glas de armonie
 Țărmurilor românești
 Și să scald în veselie
 Inimile ce jălești!“

„Rază vie, călătoare,
 Unde mergi cu dorul meu?“
 „Am solie-nvietoare
 De la sfântul Dumnezeu
 Să depun o sărutare
 Pe al țării tale sân
 Și s-aduc o alinare
 Jalnicului tău suspin.“

„Nouraș pătruns de soare,
 Unde mergi cu dorul meu?“
 „Am solie roditoare

De la sfântul Dumnezeu
Să mă las în Românie,
Ca să crească mii de flori
Pe frumoasa ei câmpie
Ce o plângi adeseori!“

„Du-te, rază strălucită,
Du-te, mică păsărea,
Și pe țara mea iubită
Mângăieți-o-n lipsa mea!
Iar tu, nour de rodire,
Fă să crească-n sânul său,
Cu verzi lauri de mărire,
Floarea sufletului meu!“

ANUL 1855

Dup-atâți răi secolii negri de dureri, de vijelie,
 Ce-au trecut fără-ncetare peste biata Românie,
     Tu, an nou, ce ne vestești?
 Vii s-aduci patriei mele, ca o dreaptă răsplătire,
 Pace, glorie, putere, libertate, fericire,
     Îndurările cerești?

Din noianul vecinicii ești tu sol de mângăiere?
 Trebuie ca semn de moarte sau ca semn de înviere
     Să te blastem, să te-admir?
 Ești amic, sau tu faci parte din cumpliții ani de rele
 Ce-au depus în al lor treacăt peste fruntea țării mele
     O coroană de martir?

Orice-a fi a ta menire, vei găsi poporul tare,
 Înfruntând lovirea soartei cu-o puternică răbdare
     Și cu suflet de român.
 Căci românul e întocmai precum stâncele mărețe
 Care-n valurile mării furtunate și semețe
     Neclintite-n veci rămân.

Pe aceste mândre țarmuri sentinelă-naintată
 Neamul nostru, fără sprijin, în veghere necurmată
     Stă pe loc la postul său.
 El de douăzeci de secolii a trecut prin mii de lupte,
 Dar acum i-a căzut brațul, i-au căzut armele rupte...
     O! puternic Dumnezeu!

Sunt destule-atâte chinuri! Adă ziua mult dorită,
 Zi de pace, de tărie și de glorie iubită
     Pentru-acest sărman popor,

Pentru-o nație creștină care poart-un mare nume
Și în sufletu-i presimte că-i chemat în astă lume
La un falnic viitor.

Fă ca anul care vine să aducă-un mândru soare,
Să deschidă-o cale nouă de mari fapte roditoare
Pentru neamul românesc,
Căci el are din vechime o menire strălucită!
El a fost și vrea să fie sentinelă neclintită
Pe pământul strămoșesc!

CÂNTICE ȘI SĂRUTĂRI

POETUL

Ah! câte glasuri de armonie
 În al meu suflet cântă duios,
 Toate, uimite, se-nchină ție
     Când te-arăți mie,
     Înger frumos!

Albă româncă! tu pentru mine
 Ești adierea lunii lui mai.
 Darul iubirei, cerescul bine,
     Naște și-mi vine
     Din al tău grai.

Privește-n lume mărețul soare
 Cum răspândește veseli fiori.
 El dă o rază învietoare
     De orice floare
     Ivită-n ziori.

Privește-a nopței mândră coroană
 Cum las-a ninge stele din ea.
 De ori[ce] suflet care-n cer zboară
     Lin se coboară
     Câte o stea.

O, dulce înger de dismierdare!
 De-ai vrea, unită cu dorul meu,
 Să-mi dai, ferice, o sărutare,
     De-orice cântare
     Aș cânta eu,

N-ar fi în ceruri dalbe lumine,
Nici flori pe lume s-ar legăna,
Pre câte versuri de amor pline
    Eu pentru tine
    Aș suspina!

ROMÂNCA

Când primăvara cu lăcrimioare
În locul iernii vine zâmbind,
Inima, dulce privighitoare
    Scăldată-n soare,
    Cântă iubind.

Dar când se luptă țara-n durere,
Tot omul tânăr și simțitor
Trebuie să-i deie cu-a sa putere
    O mângăiere
    Ș-un ajutor.

Când țara geme sub apăsare,
Mai bine-mi place s-aud sunând
Un răcnet aspru de răzbunare
    Decât oftare
    De amor blând.

June poete! ascunde-ți dorul,
Căci nu e timpul de dulci plăceri.
Versul iubirei duios străbate.
Focul poetic e răpitor,
Dar nu-s cuvinte mai înfocate
    Ca *libertate*
    Și *viitor*.

Decât pe liră să cânți amorul,
Apără-onorul
Sărmanei țări!

Cântă-un vers falnic de renviere
Care s-aprindă sufletul meu.
Ridică neamul de la cădere,
    Ș-orice-mi vei cere
    Va fi al tău!

BANUL MĂRĂCINĂ

I

Sus la munte ninge, plouă,
La Craiova pică rouă
Din ai nopței ochi cerești
Și din ochii omenești.
Dar ce plâng românii oare?
Sufletul de ce îi doare?
Plâng un mândru frățior
Deslipit din sânul lor,

Banul tânăr Mărăcină,
Cărui Oltul se închină,
De pe malu-i a plecat
Pe-un fugar nencălecat.
A plecat în lungă cale
Cu ceata slugilor sale
Și cu cincizeci de voinici,
Adunați toți de pe-aici.

Ei pășesc peste hotare,
Trec prin satele maghiare,
Prin orașele nemțești,
Prin țări lungi împărătești,
Și, în dragostea moșiei,
Duc Vulturul României
Care-n aur lucitor
E cusut pe steagul lor.

Tot pe-a Dunărei verzi maluri,
Unde umbra-i joacă-n valuri,
Merge mândrul craiovan
Câte zile-s într-un an,
Și feciorii mi-l urmează,
Și fugarii lor nechează,
Și străinii ce-ntâlnesc
Stau în cale de-i privesc.

Pasă ceata călătoare
Când pe noapte, când pe soare.
Lung e drumul, lung și greu!
Unde merg așa mereu?
Ei se duc la vitejie,
Căci au tainica solie
De-a sădi în viitor
Libertatea țării lor!

II

Colo-n țarmuri depărtate,
În a Franției cetate,
Vechiul Luvru e deschis
Poporimei din Paris,
Care-aleargă să privească
Armia cavaleriească
Ce din ziori s-a adunat
Lâng-al regelui palat.

Sala tronului e plină
De o magică lumină
Ce se varsă din senin
Pe frumoase flori de crin,
Și pe dame strălucite,
Tot în aur învălite,
Și pe nobili mult vestiți,
Tot cu fer acoperiți.

Filip regele s-arată
Cu-a sa frunte-ncoronată
Și le zice: „Nobili frați!
Scoateți spada și jurați,
Din a noastră dulce țară
Dușmanul străin să peară!”
Mii de glasuri strig: „Jurăm
Franția s-o liberăm!”

Iată că în sala mare
Un străin deodată pare,
Tânăr, mândru, nalt, frumos,
La ochire luminos.
El spre tron măreț pășește,
Lângă rege se oprește
Și din gură zice-așa:
„Să trăiești, măria-ta!”

Toți s-apropie în grabă.
„Ce voiești?” regele-ntreabă.
„Sunt român de la Carpați
Ș-aduc cincizeci de bărbați
Ce sunt gata ca și mine
De-a muri toți pentru tine,
Apărând cu brațul lor
Franția ș-al ei onor!

Țara mea cu blânde șoapte
Mi-a zis tainic într-o noapte:
«Mergi, copile, înarmat,
La Apusul depărtat.
Mergi de varsă al tău sânge
Pentru Franția ce plânge,
Căci și ea pe viitor
Mi-a veni în ajutor.»“

Uimit regele-atunci zice:
„Bun sosit la noi, voinice!
Spune nouă, cine ești?
În Carpați cum te numești?”

„Eu sunt banul Mărăcină,
Cărui Oltul se închină.”
„Ține spada mea în dar,
Brav marcheze de Ronsar!”

LA SEVASTOPOL

În zgomotul de tunuri ce tună nencetat
 La Crâm¹⁹, pe triste țărături, mă primblu întristat,
 Și-n cale-mi, pretutindeni, calc țără de morminte
 Sub care zac perdute grămăzi de oseminte.

Pe cerul alb de toamnă zbor bombele vuind
 Și cad pintre risipuri ca fulgerul trăsând.
 Pământul împregiuru-mi, săpat în lungi tranșele,
 E plin de arme rupte, de glonți și de ghiulele.

Un șir de mari corăbii stau înecate-n port.
 Orașul Sevastopol, ars, dărâmat și mort,
 Întinde pe o culme ruina sa măreață,
 Fantasmă învălită c-un giulgi de albă ceață!

O! ce spectacol mare de mari deșertăciuni
 Cu fală-acoperite de-a gloriei cununi!
 Cât sânge, câte chinuri și câtă grozăvie
 Pentr-un monarc despotic și oarba sa trufie!

Trecut-au pe aice cutremur sfărâmător?
 Potop trimis din ceruri cu foc pedepsitor?
 Nici aprigul cutremur, nici flacăra cerească,
 Dar au trecut urgia și ura omenească!

Și au lăsat în urmă grămadă la un loc
 O lungă risipire cenușărită-n foc,
 Și multe, fără număr, de tainice mormânturi,
 Pe care sfânta cruce se clatină de vânturi!...

Când va sosi, o! Doamne, un timp mai mângăios
În care să pătrundă cuvântul lui Cristos?
Să peară dușmănia din trista omenire,
Să nu mai fie omul unealtă de peire?

Când răsări-va-n ceruri frumoasa, blânda zi
Ce din orbire cruntă pe regi îi va trezi?
Ș-a răspândi în lume simțiri mântuitoare,
Dreptatea, libertatea, frăția-ntre popoare?...

Perdut în gânduri astfel pe câmp mă rătăcesc
Și-ntr-o adâncă râpă cu jale mă opresc
Lâng-un mormânt, la umbră, sfărmat de-o bombă groasă,
Ce din văzduh căzuse pe marmura lucioasă.

Se sparse bomba-n două! ș-acuma negru-i sân,
Ca trista cupă-a morței, de rouă era plin;
Iar din mormântul rece, prin marmura zdrobită,
Crescuse și-nflorise o mică mărgărită.

O! Taină-a Providenței!... Unealta de omor
Se schimbă pentru paseri în vas răcoritor!
Din moarte naște viață, din întuneric, soare,
Din țărna mormântală răsare dulce floare!

O! Doamne! fie, fie ca sângele vărsat
Pe sub aceste ziduri într-un război turbat
Să deie-o roadă bună, un drept de renviere
Pentru-a mea țară scumpă ce zace în durere!

DRAGOȘ

I

Dragoș, mândru ca un soare,
 A plecat la vânătoare.
 Ghioaga și săgeata lui
 Fac pustiiul codrului!
 Cerbul moare, urșii per
 Și vulturii cad din cer...
 Iată că-ntr-o dumbrăvioară
 El zărește-o căprioară,
 Fiară blândă de la munte,
 Cu steluță albă-n frunte
 Și cornițe subțirele
 Și copite sprintinele.
 Căprioara cum îl simte
 Lasă locurile strimte,
 Fuge, saltă, zboară, pere,
 Ca un vis, ca o părere;
 Iară Dragoș înfocat
 O gonește nencetat.
 Zi de vară cât de lungă,
 Vânătorul o alungă,
 Și-amândoi se perd de vii
 În codri merei pustii!

II

Iată, mări, că deodată
 O poiană se arată,
 Înverzită, înflorită

Și de lume tăinuită.
Iar pe iarbă-n poieniță
Cântă-o albă copiliță,
Cu ochi dulci, dismierdători
Și cu sânul plin de flori.
Căprioara, cât o vede,
Zboară vesel, se răpede
Și îi cade la picioare
Pe-un covor de lăcrimioare.
Cât viteazul o zărește,
Pe loc stă și se uimește!
Uită blânda căprioară
Și săgeata ce omoară!
Uită draga vânătoare,
Uită lumea de sub soare!

III

„Copiliță! zice el
Rezemat de-un stejărel.
Ești tu zâna ăstui plai,
Sau o floare de la rai?“
„Dragoș, Dragoș frățioare,
Nu sunt zână, nu sunt floare,
Dar am suflet fecioresc
Și Moldova mă numesc.
Mult e mult de când te-aștept
Să-mi alin dorul din pept,
Că de Domnul sunt menită
Ca să fiu a ta ursită!“
„O, Moldovo-ncântătoare,
Gingașă fărmeacătoare!
Iată, arcu-mi vitejesc
Lângă tine-l răsădesc,
Ca să deie pân-în ziori
Crengi cu frunze și cu flori,
Și cu-acele crengi frumoase

Să-mpletim cununi voioase,
Una ție, una mie,
Pentru-a noastră cununie!“

IV

A doua zi ei plecară
Și prin codri apucară,
Amândoi îmbrățișați,
Cu flori mândre-ncununați.
Dealuri multe ei suiră,
Multe dealuri coborâra,
Pân-în valea ce-nverzită,
De-un râu luciu răcorită.
Copilița-nveselea
Și din gură-așa grăia:
„Dragoș, Dragoș frățioare,
Lasă ochii tăi să zboare
Peste dealuri și câmpii
Păscute de erghelii,
Peste văi, peste grădini
Unde zbor mii de albini,
Peste ape curgătoare
Și dumbrăvi răsunătoare.
Cât pământ tu vei videa,
E cuprins de zestrea mea!
Ș-acea dalbă de moșie
Toată-n veci a ta să fie,
Ca să fie-n veci scăpată
De o fiară-nfricoșată,
De un zimbru fioros
Care-o calcă-n sus și-n jos.“

V

Bine vorba nu sfârșea,
Din râu iată că ieșea
Zimbrul aprig ca un zmeu,

Cu lungi coame ca de leu,
Și cu coarne oțelite,
Și cu aripi la copite.
Fiara cruntă și turbată
Pleca fruntea lui cea lată
Și sărind, mugind, da zor
Peste mândrul vânător.
Iară Dragoș s-aținea,
Și, cel zimbru cum venea,
Ghioaga-n frunte-i arunca,
Fruntea-n două-i despica!
Apoi capul îi tăia,
Într-o lance îl punea
Și pleca în veselie
Pe frumoasa lui moșie,
De păgâni să o ferească
Și ca domn să o domnească!

1 MAI

Acea zi mult frumoasă, cea zi de neuitare,
Când pentru-ntâia oară amorul înfocat
Ne-a strâns la sânu-i dulce cu-o dulce-mbrățișare
Și a depus pe frunte-ți întâiul sărutat!

Acea zi mult iubită, când tu, prin o minune,
Mi-ai dat reînviere l-al dragostei altar,
Din suvenirul nostru în veci nu va apune,
Căci ea a fost hotarul trecutului amar!

Ea se împodobise cu-al primăverii soare
Și se-ngâna voioasă cu frumuseța ta,
Dar tu-mi păreai mai dulce și mai încântătoare
Decât chiar primăvara care ne încânta.

O! cât erai atunce de albă și frumoasă,
Când dorul tău, în ceruri zburând cu-al meu suspin.
A izvorât în ochii-ți o rouă luminoasă
Și te-a plecat pe sânu-mi ca floarea unui crin!

O singură minută a mea ș-a ta ființă
S-au întrunit în raiul ferbintei sărutări,
Dar din acea minută cereasca Provedință
Ar face-o vecinicie de scumpe desfătări!

Atât era de mare a noastră fericire,
Că dacă moartea crudă, văzând cât ne iubim,
Voia atunci să curme a noastră viețuire,
Am fi murit ferice, făr-a ști că murim!

ADIO

Adio! ah, niciodată
N-am crezut că pe pământ
A mea inimă-ntristată
Va rosti acest cuvânt;
Dar tu însăși, tu, pe care
Te-aveam tainic Dumnezeu,
Ai voit fără-ndurare
Să jertfesc amorul meu!

Martur am în vecinicie
Dumnezeul tău slăvit,
Cu ce sfântă poezie,
Cât de mult eu te-am iubit!
Câte lacrimi de durere
Pentru tine am vărsat!
Și, lipsit de mângâiere,
Câte lacrimi ți-am iertat!

Ani întregi am fost departe
De a țării dulce sân,
Numai ca să ai tu parte
De un trai plăcut și lin.
Ani întregi, ascuns în mine,
Plâns-a gingașul meu dor,
Făr-a cere de la tine
Nicio jertfă de amor.

N-am dorit eu alta-n lume
Decât, până ce-oi muri,
Să mă-nchin la al tău nume,
Să mă lași a te iubi.

Ah! din raiul nălucirei
Pentru ce m-ai deșteptat?
Din locașul fericirei
Pentru ce m-ai depărtat?

Adio! rămâi ferice!
Șterge din inima ta
Pe cel ce adio-ți zice,
Deși-n veci nu te-a uita!
Te-am iubit cu dor ferbinte,
Ș-astfel te iubesc, că vreau
Să văd stins din a ta minte
Întreg suvenirul meu!

CÂNTICE DE LUME

I

Inima-mi e amărâtă,
Zarea vieții înnegrită!
De-oi trăi, n-am ce dori,
N-am ce jăli de-oi muri!

Inimă, fii răbdătoare
Ca pământul sub picioare,
Păn' ce-i zace cu-al tău dor
În mormânt nesimțitor.

Ce-ți slujește de a plânge,
De-a vărsa lacrimi de sânge
Într-a lumii val cernit?..
Valul trece neoprit!

Taci, cumplita mea durere,
Și tot crește în tăcere,
Păn' ce tu la Dumnezeu
Duce-vei sufletul meu!

II

Avut-am odată-n lume
Dor de fală și de nume,
Dar acum vide-a-l-aș mort
Chiar și numele ce port!

Avut-am odinioară
Mamă dulce, dulce țară;
Dar acum sunt rătăcit
În pustiu nemărginit!

Avut-am în fericire
Un vis dulce de iubire...
Unde-i, Doamne, visul meu?
Unde-i raiul, unde-s eu?

Amar mie! amar mie!
Din cereasca-mpărăție
Ce lung fulger m-a pătruns!
Ce-am fost eu și ce-am agiuns!

III

Ah! durere, în ce parte
De tine să fug departe?
Urmă-n lume să nu las,
Nici s-aud a lumii glas!

Cum să scap de rău, de bine?
Încotro să fug de mine,
Pre pământ să nu mai știu
De sunt mort sau de sunt viu?

Dați-mi, dați-mi aripioare,
Să zbor iute pe sub soare.
Dați-mi aripi de pe dor,
Pe sub noapte iar să zbor.

Duce-m-aș și m-aș tot duce.
Dor să nu mă mai apuce!
Cine-n cale m-a videa
Să plângă de jalea mea!

VISUL LUI PETRU RAREȘ

Legendă

I

Jos în vale, pe Bârlad,
Lâng-a Docolinei vad,
Nimerit-au, poposit-au
Și de noapte tăbărât-au
Zece care mocănești,
Cu boi albi fălcieneschi.

De tot carul șese boi,
Înjugați doi câte doi;
Boi cu coarne ascuțite
Și copite potcovite,
Boi de frunte și mânați
De flăcăi toți înarmați

Iar în care ce avut,
Ce merinde-s de vândut?
Pești de apă curgătoare
Și de apă stătătoare,
Cu năvodul pescuiți
Și cu undița undiți.

Dar merindele-s a cui?
A lui Petrea Majălui,
Care-i om de omenie
Ș-ar fi bun chiar de domnie,
Dac-ar pune Dumnezeu
Tot omul la locul său!

Iată-l colo jos lungit,
Într-o burcă învălit,
Lângă focul de nuiete,
Unde ard, jupiți de pele,
Patru miei de la Ispas
Pentru prânzul de popas.

Focul pâlpâie mereu,
Roș ca limba unui zmeu;
Și pe culmea luminată
Și pin tabăra-așezată
Se văd boii la un loc,
Țintind ochii lor spre foc.

Ard nuietele trăsbind,
Crește para scânteind.
Împregiuru-i, ca o roată,
Șede argățimea toată.
Numai Petrea nu-i în rând;
El deoparte stă pe gând.

Unul zice: „Măi voinici!
Auzit-ați voi pe-aici
De biet domnul Ștefăniță²⁰,
Ce-a fost om de mare viță,
C-a murit cu zile-n sân
În cetate, la Hotin?”

Toți fac cruce-ncremenind!
Un bătrân zice, zâmbind:
„A murit? Domnul să-l ierte!
De-acum să vedeți voi certe,
Lupte, vrajbe-ntre boieri
Pentru scaun și averi!”

Atunci Petre ia cuvânt:
„Așa-i rândul pre pământ!

Cine-i slab vrea a fi tare,
Cine-i mic vrea a fi mare,
Căci domnia-i dulce pom,
Care farmecă pe om!“

„Fie bine, fie rău,
Da-ne-ar sfântul Dumnezeu
Un alt Ștefan la domnie,
Să ieșim la vitejie!“
Astfel toți răspund cu dor,
Și adorm în somn ușor.

II

Focul tabării s-a stins,
Neagra umbră s-a întins.
Totul zace-n neclintire,
În adâncă amorfie;
Numai stelele sclipesc
Și pe cer călătoresc.

Miezul nopții s-a ivit
Și prin lume-a răspândit
Ceata visurilor dalbe,
Visuri negre, visuri albe,
Ce îngână până-n ziori
Pe sărmanii muritori.

Iar un vis prevestitor,
Abătându-se din zbor,
Se oprește lângă Majă,
De-l încântă cu-a lui vrajă,
Arătându-i viu pin somn
Străluciri, măririi de domn.

Când năluca mamei lui
Pe malul Ialpăului

Se arată lin și-i zice:
„O! de sânul meu ferice,
C-a purtat și a născut
Domn viteaz și priceput! “

Când un vultur aurit
Sus, pe cerul înnegrit,
Lucind falnic ca un soare,
Zicea: „Petre, frățioare,
Cât de nalt e zborul meu,
Mult mai nalt va fi al tău!“

Când un lanț întins de munți
Cu-ai lor codri deși, cărunți,
Se-nchinau voios în cale;
Și din munte și din vale
Zvon de glasuri cuvânta:
„Să trăiești, măria-ta!“

Petre Majă,-adimenit,
Din somn dulce s-a trezit.
O! minune! ce să vază
În a zilei albă rază?
Vede-acum cu ochi deschiși
Ce-a văzut cu ochi închiși.

Pe cel câmp lung, înverzit,
Vine visul împlinit!
Pe colnice, pe-a lor coaste
Se coboară-o mândră oaste,
Cu trei steaguri de oșteni
Și trei cete de curteni.

Mândri-s bravii călăreți
Pe-armăsarii șoimuleți!
Strălucind la foc de soare,
Ca-ntr-o zi de sărbătoare,

Ei în tabără s-opresc
Și lui Petru-așa grăiesc:

„Petre Majă,-ntru mulți ani!
Noi, curteni și căpitani,
Fost-am fost trimiși cu bine
Din Suceava cătră tine
Ca să-ți zicem ție-așa:
Să trăiești, măria-ta!

De când vodă la Hotin
A murit cu zile-n sân,
Țara este-n văduvie.
Ea se-nchină, se dă ție,
Ca să-i fii tu mire blând,
Domn viteaz, dup-a ei gând.

Iată deci că ne-nchinăm
Și-n glas mare îți urăm:
Să trăiască-a ta mărire
Ani mulți, plini de strălucire
Pentru-a țării bun noroc,
Pentru-a dușmanilor foc!“

Petre zice: „Buni sosiți!
Pace vouă, soli iubiți!
Iară voi ce-ați slujit mie,
Feții mei din argăție,
Luați tot ce este-al meu...
Așa-i dreptul, așa vreu!“

Apoi mândru-nveșmântat,
Pe-un cal șarg încălecat,
Pleacă vesel la domnie...
Fericită calea-i fie,
Căci pe dânsul Dumnezeu
L-a pus drept la locul său!

EMMI

Când glasul Providenții te-a rechemat în ceruri
Ca să mărești podoaba cereștilor misteruri,

O! fiică a Moldovei! o! suflet îngeresc!
O! floare trecătoare pe plaiul pământesc!

În ora de pe urmă a viețuirii tale,
În mijlocul acelor ce te plângeau cu jale,

Tu, blândă, radioasă, cu zâmbetul senin,
Primblând asupra lumii un ochi frumos și lin,

Ai zis: „Eu plec, adio, pe calea vecinicii,
Dar vreau a fi cântată în limba armoniei.“

Ș-atunci, pe pragul morții, la mine ai gândit,
La mine, ce duc jale acelor ce-au murit!...

O! dar, voi spune lumii cât fost-ai de frumoasă,
Iubită, iubitoare, și dulce, și duioasă!

Ce inimă-ngerească bătea în sânul tău!
Cum alinai c-un zâmbet amarul cel mai greu!

Cum dulcea ta privire era încântătoare,
Ca-n viforile iernii o zi de dulce soare,

Și lumea va-nțelege că tu spre cerul sfânt
De mult erai menită să zbori de pe pământ!

O! soartă, lege crudă! o! taină-ngrozitoare!
De ce lumina pere? de ce copilul moare?

De ce în omenire așa multe jăliri,
Ș-așa de trecătoare, de scurte fericiri?

De ce să cadă crinul în zarea dimineții?
De ce să moară Emmi în floarea tinereții?

Lipsea Dumnezeu oare de îngeri lucitori?
Lipsea cerul de raze, de stele și de flori?

Nu! însă tu, alb înger, aveai nalta menire
S-arăți că trista moarte e pas la nemurire,

Că-n ora de pe urmă un suflet înzeit
Privește fără spaimă l-al vieții asfințit

Și că o frunte albă păstrează, ca în viață,
Frumseța-i răpitoare chiar sub a morții gheață...

O! fiică a Moldovei! trecut-ai ca un vis,
Și raiul nemurirei în sânu-i te-a închis;

Dar câte flori frumoase răsar pe-a noastră cale
Ne amintesc de tine și ne cuprind de jale!

Și câte păsărele cu dulce glasul lor
Șoptesc de blânda Emmi și ne pătrund de dor!

MOLDOVA ÎN 1857

Scumpă Moldovă! țară de jale!
 Ah! în ce stare tu ai ajuns!
 Lasă-mă-a plânge ranele tale,
 Căci pân-în suflet mă simt pătruns!

Tu, ce ești bună, dulce, iubită,
 Tu, ce ești fiica lui Dumnezeu,
 Cum te lovește soarta cumplită
 Cum te îneacă amarul greu!

Lupii, și corbii, și vulpi străine
 Fac a lor hrană din corpul tău,
 Și tu, Moldovă, plătești cu bine
 La toți aceia care-ți fac rău!

O! cât de crunte ș-otrăvitoare
 Sunt pentru tine a lor mușcări,
 Când ei cu buze sfășiitoare
 Răspund l-a tale dulci sărutări!

Dar mult mai aprig trebuie să fie
 Chinul ce suferi, amarul chin,
 Când vezi chiar fiii-ți cu dușmănie;
 Rupându-ți sânul de amor plin!

Mamă duioasă, tristă,-n cădere,
 Cu agonie mânele-ți frângi,
 Și nu-ți rămâne nicio putere,
 Nici glas, la lume ca să te plângi!

Când ridici fruntea, jos în țărână
O-mpinge,-o calcă dușman picior!
Când ridici glasul, o cruntă mână
Îi curmă-ndată gemetu-n zbor!

Dar cât va bate inima-n mine,
Eu în veghere la luptă-oi sta,
Și, cu tărie, eu pentru tine
În fața lumii voi protesta!

Pentru corona-ți de suverană,
Pentru-al tău nume și al tău drept
Eu înfrunța-voi hidra dușmană
Ș-un scut ți-oi face din al meu pept.

Voi zice ție: „Mamă-ntristată!
Prinde la suflet înviator,
Căci tu scăpa-vei de munci odată
Și-i avea parte de viitor!

Las' să te prade hoșii în taină.
Să urle lupii în urma ta.
Lasă-i să rupă mândra ta haină...
Haină mai mândră tu vei purta!

În zadar răii vreu în orbire
Cereasca lege a-mprotivi.
Cerul voiește a ta mărire,
Și tu, Moldovă, mare vei fi!

În zadar cearcă ei să ridice
Un zid pe Milcov, despărțitor.
Cădea-va zidul, și tu, fericte,
Vei fi unită cu a ta sor'.

Căci tot se află în Românie
Inimi aprinse de-un sacru dor,

Ce vreu românul ca să renvie
Mare, puternic, ca dorul lor!

E scrisă-n ceruri sfânta *Unire!*
E scrisă-n inimi cu foc ceresc!
O! Românie! I-a ta mărire
Lucrează brațul dumnezeiesc!“

Voi zice, zice până la moarte
Celor ce-s dușmani neîmpăcați:
„O! voi, unelte de rele soarte
Pentru românii ce vă sunt frați!

Voi, care însuți cu-a voastre mâne
Mormântul țării l-ați pregătit,
Ș-ați mușcat mâna ce vă dă pâne,
Și-ați rănit sânul ce v-a iubit!

Voi, care țării plătiți cu ură
Când ea vă cheamă dragii săi fii,
Uitând Dreptate, Lege, Natură,
Uitând că însuți aveți copii,

Blăstemul țării tunând să cadă
Pe capul vostru nelegiuit!
Blăstem și ură!... Lumea să vadă
Cât rău în lume ați făptuit!

Fie-vă viața neagra, amară!
Copii să n-aveți de sărutat!
Să n-aveți nume, să n-aveți țară,
Aici să n-aveți loc de-ngropat!

Și când pe calea de vecinicie
Veți pleca sarbezi, tremurători,
Pe fruntea voastră moartea să scrie:
Dușmani ai țării! Cruzei vânzători!“

NOAPTEA SFÂNTULUI ANDRII

Zgomot trist în câmp răsună!
 Vin strigoii, se adună,
 Părăsind a lor secrii.
 Voi, creștinelor popoare,
 Faceți cruci mântuitoare,
 Căci e noaptea-ngrozitoare,
 Noaptea Sfântului Andrii!

Vântul suflă cu turbare!
 A picat stejarul mare,
 Cerul s-a întunecat!
 Luna saltă-ngălbinită,
 Pintre nouri rătăcită,
 Ca o luntre părăsită
 Pe un ocean turbat.

Bufnele posomorâte,
 În a lor cuiburi trezite,
 Țipă cu glas amorțit.
 Lupii urlă împreună,
 Cu ochi roși țințiți la lună,
 Câmpul geme, codrul sună,
 Satan pe deal s-a ivit!

Iată-! iată, Satan vine,
 Răzbătând prin verzi lumine,
 Pe-un fulger scânteitor.
 Umbre, stafii despletite,
 Cucuveici, iele zburlete
 Și Rusaliile pocite
 Îl urmează ca un nor!

Sus, pe turnul fără cruce,
Duhul-rău zbierând se duce,
Și tot turnul s-a clintit!
Miezul nopții-n aer trece
Și, lovind arama rece,
Ore negre douăsprezece
Bate-n clopotul dogit.

Strigoimea se-ndesește,
Horă mare învârtește
Lângă turnul creștinesc.
Iar pe lângă alba lună
Nouri vineți se adună,
Se-mpletesc într-o cunună
Și-mpregiuru-i se-nvârtesc.

Voi, cu suflete curate,
Cu credinți nestrămutate,
Oameni buni, femei, copiii!
Voi, creștinelor popoare,
Faceți cruci mântuitoare,
Căci e noaptea-ngrozitoare,
Noaptea Sfântului Andrii!

Acum iată, pe mormânturi,
Clătinați, bătuți de vânturi,
Toți strigoii s-au lăsat.
Așezați într-un rond mare,
Adânciți în întristare,
Pe secriu-și fiecare
Oasele-și a rezemat.

Unul zice: „Eu în viață
Cu o mână îndrăzneață
Multe drepturi am răpit!
Răpit-am pânea de hrană

Unei gingașe orfană
Ce, perduță și sărmană,
În mizerie-a perit!“

Altul zice: „Eu în lume
Am avut putere, nume,
Căci am fost stăpânitor!
Dar în oarba-mi lăcomie,
Pentru-o seacă avuție,
Am împins în grea urgie
Pe sărmanul meu popor!“

Altul zice: „Eu în țară
Fost-am o cumplită fiară,
Plină de amar venin!
Împrotiva țării mele
Făptuit-am multe rele,
Ș-am legat-o-n lanțuri grele
Ș-am vândut-o la străin!“

„Foc și ură-n vecinicie
Pe voi cadă, pe voi fie!“
Strigă-atunci un glas ceresc.
Și pe loc cad în morminte
Păcătoasele-oseminte.
Iar pe zidurile sfinte
Trece-un foc dumnezeiesc!

DORUL DE MARE

Pe senin călătorește
Un nor tainic, plutitor,
Al meu suflet ce jălește
După el se-nalță-n zbor!

Norul trece și dispare
În afundul cerului.
Ah! de merge el spre mare,
Duce-m-aș pe-aripa lui!

Duce-m-aș la cele maluri
Ce oglindă fruntea lor
În poeticele valuri
A frumosului Bosfor.

Și de-acolo-n depărtare,
Pe un vânt primăvărel,
Să ating cu-o sărutare
Mările din Arhipel.

Duce-m-aș încă-nainte
Pe cel plai încântător,
Unde soarele-i ferbinte
Ca ferbintele amor.

La Veneția mult iubită
Rai ferice, neuitat,
Unde gondola cernită
Te adoarme legănat.

La Palerma-ncoronată
Sub cer dulce, fără nori,
Cu ghirlanda parfumată
De-a naramzei albe flori.

La Neapoli ce scaldă,
Răspândind învăpăieri,
Sânul ei în marea caldă
Ș-a ei suflet în plăceri.

Duce-m-aș fără-ncetare,
Ca vulturul să pătrund
Peste-a ochilor hotare
Orizonul fără fund.

Să văd stingerea de soare
În adâncul ocean
Ș-a lui coamă arzătoare
Răsărind ca un volcan.

Să văd stelele voioase
Înflorind cerul senin
Și cu raze argintoase
Dismierdând a mării sân.

Să văd luna răsărită
În a nopții aer cald,
Ca o floare aurită
Într-o cupă de smarald,

Și s-aud blândește șoapte
Ce zbor tainic în eter,
Izvorâte-n miez de noapte
De pe valuri și din cer.

SURORII MELE

În ce loc, unde se duc
Florile ce se usuc?

Unde zbor, în care rai,
Fluturii de pe plai?

În ce lume, unde merg
Lacrimile ce se șterg,

Visurile îngerești,
Dorurile sufletești?

În acel loc fericit,
Plin de tot ce-i mai iubit.

Dusu-te-ai, o! blândă stea,
Dulce sorioara mea!

Ș-ai luat în zborul tău
Dorul sufletului meu!

STEAUA ȚĂRII

Cunoșteam odată
 Un om rătăcit,
 Cu mintea furată
 De-un gând strălucit.
 El se-namorase de-o stea zâmbitoare
 Și-i închina astfel vorbe rugătoare:

„Dalbă stelișoară
 A lui Dumnezeu!
 Dulce sorioară
 Sufletului meu!
 Crezi că vecinicia fără de simțire
 Plătește-un ferbinte minut de iubire?

Crezi tu că departe
 De acest pământ
 Ai avea tu parte
 De-un amor mai sfânt,
 Mai mare, mai gingaș, mai vrednic de tine
 Decât adorarea ce-ai născut în mine?

O! floare cerească!
 Dacă s-ar putea
 Ochii-ți să privească
 În inima mea,
 Ar afla atâte simțiri iubitoare
 Ce cresc l-al tău nume ca florile-n soare,

Cât vreo lume altă
 Nici ai mai dori,
 Ci din bolta naltă

Mi te-ai coborî,
Ca s-auzi concertul de armonii line
Ce-mi răsună-n suflet și șoptesc de tine!”

Apoi sta-n uimire
La ceruri privind;
Plângea cu mâhnire,
Suspina zâmbind,
Și când, despre ziuă, fugea blânda noapte,
Îi părea c-aude în cer aste șoapte:

„Eu a țării mele
Sunt lucinda stea!
De poți, între ele,
Vină de mă ia.
Fă-te geniu falnic, fă-te șoim de munte
Ca s-ajungi la mine și l-a țării frunte!”

HORA UNIREI

1857

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română,
Să-nvârtim hora frăției
Pe pământul României!

Iarba rea din holde peară!
Peară dușmănia-n țară!
Între noi să nu mai fie
Decât flori și omenie!

Măi muntene, măi vecine,
Vină să te prinzi cu mine
Și la viață cu unire,
Și la moarte cu-nfrățire!

Unde-i unul, nu-i putere
La nevoi și la durere.
Unde-s doi, puterea crește
Și dușmanul nu sporește!

Amândoi suntem de-o mamă,
De-o făptură și de-o samă,
Ca doi brazi într-o tulpină,
Ca doi ochi într-o lumină.

Amândoi avem un nume,
Amândoi o soartă-n lume.
Eu ți-s frate, tu mi-ești frate,
În noi doi un suflet bate!

Vin' la Milcov cu grăbire
Să-l secăm dintr-o sorbire,
Ca să treacă drumul mare
Peste-a noastre vechi hotare,

Și să vadă sfântul soare
Într-o zi de sărbătoare
Hora noastră cea frățească
Pe câmpia românească!

PRESIMȚIRE

— Spune-mi, inimă ferică,
Pentru ce tresari cu fală?
Pentru ce răsuni aice
De-o cântare triumfală?

Trista lume-acum îți pare
Luminoasă și-nflorită.
Presimți tu vreo soartă mare
Pentru țara mea iubită? —

— Dar! o scumpă prevestire
Vine-n taină de-mi șoptește
C-a românilor mărire
Azi în lume se urzește.

A Italiei libertate
Va-nsufla o nouă viață
Legioanelor uitate
De la Dunărea măreață,

Și-n curând ginta latină
Răsări-va ca un soare,
Coperind cu-a sa lumină
Celelalte mari popoare!

PE ALBUMUL D-REI IDA VEGEZZI RUSCALLA

Ades în codri noaptea, la stele,
Mici păsărele duios suspină.
Dumnezeu știe ce cântă ele.
Căci, în unire, lui se închină.

Una pe alta nu se zărește,
Dar al lor cântic în cer răsună.
Noaptea adâncă le despărțește,
Dar a lor doruri le împreună.

Astfel sunt inimi ce, fără știre,
Sunt între ele tainic legate
Și prin a țării sfântă iubire,
Și prin iubirea de libertate!

PILOTUL

Contelui Cavur

Pe o noapte-ntunecoasă,
Pe o mare furtunoasă,
Trece-un vas necunoscut.
Care geniu îl conduce
Pintr-a mărilor năluce
Cătră malul nevăzut?

Valul vine cu urgie
Din întinderea pustie
Ca un dușman tănuit.
El s-aruncă să înece
Vasul gingaș care trece
C-un lung gemet obosit!

Nu e stea, nu e nici lună!
Vântul suflă, cerul tună,
Apa saltă clocotind,
Și în neagra depărtare
De lumină nicio zare
Nu se vede strălucind!

Călătorii, visând moarte,
Sub asprimea relei soarte
Au plecat frunțile lor.
Înlăuntru toți grămadă
Ei s-așteaptă a fi pradă
Unui val omorător,

Căci sub crâncena rafală
Munți de spumă dau năvală
Peste podul răsturnat,
Și-n a mării crunte larguri
Arunc pânze și catarguri,
Tot ce vântul a dărmat!

Un om singur se zărește
Și la moarte nu gândește
În acel minut cumplit.
Lupta vasului e mare,
Iar pilotu-n nepăsare
Stă la cârmă neclintit,

Și-n furtuna-ngrozitoare,
Mâna lui mântuitoare
Poartă cârma până-n zori,
Când limanul vesel pare,
Îmbătând de fermecare
Pe sârmanii călători.

Iată vasul în ferire!
Călătorii cu grăbire
Sar pe malul înverzit.
Viața lor este scăpată;
Ei se duc!... dar cine cată
La pilotul ostenit?

LA PALESTRO

Pe deal, la Palestro, vitejii zuavi,
Bersalierii sprinteni, vânătorii bravi,

În oastea germană s-aruncă-mpreună,
Și cu al lor sânge sting focul ce tună.

Dar cine-i mai aprig, mai brav luptător?
E regele însuși, eroul Victor!

Cu calul său falnic, cu lunga sa pală
De trei ori în dușmani dă singur năvală!

Calu-i ud de sânge până la genunchi,
Pala-i roș văpsită până la mănunchi!

*

Devalen capela Madonei slăvite,
O mamă duioasă, cu haine cernite,

Se-nchină și-nvață copilul ei blând
În zgomotul luptei să zică rugând:

„O! *Santa Madona!*²¹ tu l-al cărei nume
Dulcea mângăiere se coboară-n lume!

Aduc la picioare-ți cu-adâncă uimire
Inima-mi curată, plină de iubire,

Ca o floare vie, ca o floare nouă,
Care îți închină și parfum, și rouă.

Ascultă-o! Madonă, ruga mea duiosă
Pentru a mea țară atât de frumoasă!

Pentru omenirea ce plânge-n durere
Și pentru-a Veneției liberă-nviere.

Dă patriei mele glorie, mărire,
Pe dușmanii noștri scoate-i din orbire,

Și mie-mi dă brațe ca să pot combate
Cu cei mari d-a valma pentru libertate!“

*

Pe câmpul de moarte, pe câmp de onor
Regele înalță steag învingător.

Zuavii-mpregiuru-i cu glas triumfal
Pe rege-l proclamă a lor *Caporal!*

Și copilul strigă cu suflet de om:
„Să trăiești, o! Victor, *Rege-galantom!*“

LA MAGENTA

E noapte! Magenta în umbră dispare
Cu ranele sale, cu zgomotu-i mare

De tunuri, de oaste, de cai zburdători
Ce-n tropot pe strade trec nechezitori.

Pe-o piață întinsă, sub vâlul de noapte,
Mii gemete surde, mii jalnice șoapte

Se-nalță din pepturi de oameni răniți,
Ce zac pe-ntuneric, perduți, grămădiți.

Unii tineri încă, mor cu jale-amară,
Chemându-și părinții, plângând după țară.

Alții, în tăcere, cuprinși de fiori,
Așteaptă căldura luminei din zori.

Și însă!... deasupra durerilor grele
Străluce-o frumoasă ninsoare de stele,

Ș-o pasere dulce se-ngână duios
Cu al agoniei suspin dureros!

Viață pentru viață! când ești în junie,
Demn e la războaie s-arăți vitejie!

Moarte pentru moarte! plăcut e să mori
În dalba cântare de privighitori

Și pe câmpul luptei să ai de făclie
O lampă cerească, o stea argintie!

GONDOLA TRECE

Gondola trece, și-n urmă-i lasă
Un vers de jale ce mă apasă:

„Cine-n gondolă pe-o noapte lină,
Atunci când luna, ieșind din valuri,
Revarsă tainic a sa lumină
Peste palaturi, pintre canaluri;

Cine-n gondolă culcat se duce,
Atunci când suflă vântul de noapte
Și de la Lido pe-aripi aduce
Suspınuri blânde, duioase șoapte;

Cine-n gondolă plutind în pace
Pe-ale lagunei lucioase spume
N-a simțit viața-i că se preface
Și că renvie în altă lume?

Dar, o! durere! cea gondolină
Pe val de lacrimi astăzi plutește!
Lacrimi vărsate de o regină
Care sub lanțuri se chinuiește!“

Glasul se stinge, gondola trece
Și lasă-n peptu-mi un fior rece!

CORONA VIETEI

dedicată damelor italiene

I

SERENADA

La poetica Florența viața curge-n înflorire,
Și-n plăcere, și-n amoruri, și-n cântări de fericire.

Noptile-s farmecătoare, căci în rediuri și grădini.
Pintre razele de stele zboară roiuri de lumini.

Mii de șoapte amoroase, de-armonii și de misteruri
Cu-ale florilor parfume se înalță cătră ceruri,

Cât pe maluri, lângă Arno, rătăcitul călător
Se socoate sub prestigiul unui vis amăgitor.

Într-o noapte de acele care sunt cumpănitoare
Cu a zilei albăstrime, cu a soarelui splendoare,

Sub balconul din grădina unui vechi și nalt palat
Șoptea astfel un glas tânăr de-o gitară-mpreunat:

„Barca se-ncrede în sânul mării,
Luna-ntr-al nopței car zburător,
Inima-n glasul blând a sperărei,
Geniul falnic în viitor.

Pe calea vieții de rătăcire
Omul se-ncrede în Dumnezeu,

Iar al meu suflet cu fericire
Se-ncrede-n tine, îngerul meu!

Toată ființa cea simțitoare
Cată un reazem mângăitor:
Floarea, un zâmbet de dulce soare,
Sufletul gingaș, un frățior.

Ah! mult frumoasă, albă ființă,
Vesel lucefăr dumnezeiesc!
Pune-ți în mine a ta credință,
Că tu știi numai cât te iubesc!

Vin' să culegem sub alba lună
Floarea iubirei născută-n rai,
Precum albina voios adună
Mierea plăcută pe flori din mai!

Zilele noastre zbor cu grabire,
Urmând a soartei tainice legi,
Iar o zi scumpă, zi de iubire,
Este corona vieții întregi!"

Precum seara-ntr-o pădure două june păsărele
Cântă una după alta și se-ngână între ele,
În curând o umbră lină pe balcon se arăta,
Un glas de armonie, răspunzând, astfel cânta:

„Toată ființa cea simțitoare
Cată un reazem mângăitor:
Italia tristă și plângătoare
Cată un geniu liberator.

O! tu, ce-n umbră privești la mine
Ca la lucefăr dumnezeiesc!
De vrei, ferice, să cred în tine,
De vrei cu fală să te iubesc,

Mergi de te-narmă, mergi de combate,
Lângă francezul învingător,
Pentru mărire și libertate
Sub steagul falnic al lui Victor.

Zilele noastre zbor cu grăbire,
Urmând a soartei tainice legi;
Gloria țării ș-a sa mărire,
Iată corona vieții întregi!"

II

SOLFERINO

Măreț e bradul munților
Ce-n codri înverzește,
Și pe noianul mărilor
Ca urieș plutește!

Mult falnic este vulturul
Cu aripi izbitoare,
Ce vântul, norii spintecă
Și zboară cătră soare!

L-a lor mișcare rapide
Tot omul, în uimire,
Simțeste-n a lui inimă
O tainică pornire.

Dar ca s-aprindă sufletul
Nimic nu e pe lume
Ca numele de *Patrie*
Ș-a *Libertăței* nume!

Nimic nu-nsuflă omului
O mai sublimă fală
Ca mersul mândru-a cetelor
La lupta triumfală!

Nimic sub bolta cerului
Mai nobil la privire
Ca floarea tinerimilor
Pornită la oștire!

Pe fruntea sa energetică
Un tainic foc străluce,
Ș-a ei pășire-i sprintenă
Ca gândul care-o duce.

Astfel la glasul gloriei,
Un bersalier de munte
Mergea pentru Italia
Să moară chiar în frunte,

Și-n mijlocul războaielor
Striga, luptând ca fiară:
*„Corona vieții, fraților,
E moartea pentru țară!”*

Ce vuiet bubuiește?... Ascultă! tunul tună
În munți la Solferino, și văile răsună!

Armatele dușmane s-au întâlnit în zori,
Precum într-o furtună doi mari și negri nori.

Lovire fulgerândă, grea, lungă și cumplită!
Pe mii de țevii iese uciderea-nmiită.

Și-n rangurile rupte zbor glonții vâjâind,
Și-n ele baioneta străpunge zinghenind.

Cad trupuri peste trupuri grămadă, sângerate,
Și tot rămân în urmă, ca spicuri săcerate,

Dar alte șiruri nouă ieu rang în locul lor
Și, tot scăzând, se-ncruntă în aprigul omor!

Precum un lanț de valuri pe marea albăstrie,
Cavalerimea-n linii se-ntinde pe câmpie

Și-n pedestrima deasă, ce-mproașcă foc fioros,
S-aruncă-n zbor de moarte, cu tropot zgomotos,

Iată francezii sprinteni și veseli în războaie!
Victoria de dâșii în veci nu se îndoiaie.

Iată colo, pe munte, voinicii bersalieri
Ce merg tot înainte, ca vechii cavaleri!

Ei se-nclăștează-n luptă cu-a nemților armată,
Strigând în foc: „Trăiască Italia liberată!”

Mulți varsă a lor sânge pe-al patriei altar,
Dar jertfa lor sublimă nu este în zădar!

Dușmanul se retrage, învins!... și-nvingătoare
Lucesc în Solferino stindarde tricolore!

III

BERSALIERUL MURIND

Pe patul durerei un tânăr rănit
Își perde-al lui sânge.
Aproape de dânsul un înger mâhnit
Veghează și plânge.

Oșteanul e palid! El pare murind
L-a lampei lumină,
Dar ochiu-i s-aprinde la înger privind
Și peptu-i suspină.

El mâna-i întinde c-un zâmbet duios,
Cu-o slabă mișcare,

Și glasul-i de moarte, adânc, mângăios,
Îi zice-n oftare:

„O! ființă dragălașă! ai avut cuvânt a-mi zice
Că pe lume nu-i nimica mai sublim și mai fericite

Decât sfânta legătură, decât sfânta înfrățire
Ce unește-amorul gingaș cu a patriei iubire!

Lasă lacrimile tale ca un limpid izvor
Să renvie-a mea putere în momentul când eu mor,

Ca să pot a-ți spune încă în accente omeneste
Cât de mult tu ești iubită, cât de mult știi să iubești!

O simțire-atât de-naltă precum e a ta simțire
Între îngeri și-ntre oameni șterge orice osebite.

Ea-mi insuflă-n ora morței dor aprins de nouă viață,
Să te văd încoronată de Italia măreață!

O! Lucie, o! Madonă coborâtă pre pământ!
Nobile ființi ca tine rare-au fost și rare sunt,

Dar un suflet patriotic ca să știe-a să jertfi,
Precum știe al tău suflet, nici nu este, nici va fi!

Îți aduci aminte, spune, de Florența, de o noapte,
De o dulce serenadă, de-ale noastre blânde șoaapte?

Ah! îmi pare c-aud încă prețioasele-ți cuvinte
Jălind patria-n sclavie! Spune-mi, îți aduci aminte?

Nu, nu plânge. O! nu zice că-n mormânt tu m-ai împins,
Căci în inima mea jună focul sfânt tu l-ai aprins.

Tu m-ai pus pe mândra cale de-a mă face cu onor
Demn de patria-mi iubită, demn de scumpul tău amor!

Stai, ascultă! țara-ntreagă cântă-un vers de libertate!
Ah! o vie fericire mă cuprinde, mă străbate.

Vin' să-ngenunchem, să zicem într-o vecinică unire
De credință, de sperare, de amor și de gândire:

«O! cerească Provedință! sfarmă cruda tiranie
Ce Veneției regine pune lanțuri de robie,

Și din Alpi cu frunte naltă până-n mare-Adriatică
Dă putere țării mele care astăzi se ridică! »“

Pe patul durerei oșteanul căzând,
Muri cu-o zâmbire.
Trista lui iubită rămase gemând,
Fără de simțire.

A doua zi o cruce plecată de vânt
Alba în câmpie.
Sub ea două trupuri zăceau în mormânt
Pentru vecinicie!...

Italia-i mamă! de ai săi copii
Își aduce-aminte;
Ea a-ntins covoare țesute-n flori vii
Pe-a lor oseminte!

LA POETII ROMÂNI

Pe albumul princesii A. Ghica

Precum în vară dulci păsărele
 Sosesc voios
 Și pe un arbor cuprins de ele
 Cântă frumos;

Veniți aice cu-a voastre lire
 Voi ce aveți
 Pe frunte raze de nemurire,
 O! juni poeți!

Voi, care-n focul ce vă străbate
 Visați cu dor
 Glorii, plăcere și libertate
 Și dulce-amor!

Veniți s-aduceți o închinare
 De nobili fii
 Celor ce țării au dat salvare
 În vijelii.

Cântați trecutul ce se mândrește
 De-ai săi eroi,
 Și-a cărui rază se răspândește
 Lin peste noi.

Cântați Unirea, fala străbună
 Cu glas sonor,
 Căci poezia adânc răsună
 Între popor!

Cântați, căci lumea trece, dispare,
Visele per,
Însă-a juniei dalbă cântare
Zboară la cer,

Ș-acolo merge de se unește
Cu sfântul cor
Ce în lumină cântă, slăvește
Pe Creator...

Când mâna morții rece s-apasă
Pe-al vieții fir,
Dulce-i cântarea ce-n inimi lasă
Un suvenir!

LACUL DE COMO

Sonet

Pe albumul princesii C. Conachi-Vogoridi

În lacul de Como e unda senină
Ca cerul albastru ivit pintre nori.
În giuru-i se-ntinde un rai de grădină
Ce varsă pe maluri buchetauri de flori.

Frumoasele *villa*, zâmbind în lumină,
Se-nșiră sub dealuri ca scumpe comori,
Și-n umbra de arbori ce-n apă se-nclină
Trec barce ușoare cu juni călători.

Pe mal o copilă se primblă-n răcoare.
Un flutur de aur s-alintă la soare
Și cată-a să pune pe albul ei sân.

O! lac! o! minune! Ferice, ferice
De cine-și închide aripele-aice.
Ca fluturul vesel pe floarea de crin!

ROMANȚĂ

Pe albumul d-nei M.D.

Draga mea, a noastră viață
E ca pomul cu verdeață
Ce dă umbră, ce dă flori
Tinerilor călători.

Draga mea, amoru-n viață
E ca dulcea cântăreață
Ce se-ngână cu-al ei dor
Sus, în pomul roditor.

Draga mea, amor și viață
Simt a iernei rece gheață.
Omul merge la mormânt,
Pomul cade pe pământ.

Dar cât le rămâne viață,
Tot suspină cu dulceață
Suvenirul scump în om,
Păsărică dulce-n pom.

CRINUL

Pe albumul d-rei A. Câmpineanu

Pe când steaua se oglindește
În izvorul tăinuit,
Crinul merge de colindă
Câmpul verde și-nflorit,

Și în cupa lui adună
Lacrimi albe de pe flori,
Ce cu razele din lună
Se sărută, dulci surori.

Iar când soarele s-aprinde
Pe al cerului altar,
Crinul vesel îi întinde
Cupa-i de mărgăritar.

Astfel tu, copilă dalbă,
Când în lume te ivești,
Culegi roua dulce, albă,
De pe crinii sufletești;

Și când cerul în lumină
Te deșteaptă despre zori,
A ta inimă-i închină
Virginalule-i comori!

CRISTOS A ÎNVIAT

Cristos, mântuitorul din morți, a înviat,
 Și fruntea-i ca un soare,
 Lucind peste popoare,
 Fiori de nemurire în lume-a-mprăștiat.

Cristos, zeul credinței, ieșit-a din mormânt!
 S-a sa reînviere
 Ne-arată că nu pere
 Dreptatea, și credința, și adevărul sfânt!

Cristos e viu! Ca dânsul, o! voi ce suferiți
 În lanțuri de robie,
 Curând la viață vie
 Din umbra tristă-a morții veți fi cu toți ieșiți!

Polonie strivită sub aprigul picior
 A tiraniei crude,
 Curagiu! în cer s-aude
 Un imn de renviere, un glas prevestitor.

Curagiu! Deschizând astăzi a vecinicii porți,
 Mântuitorul vine,
 Polonie, spre tine,
 Să te ridice falnic cu dânsul dintre morți!

ÎNȘIRĂ-TE, MĂRGĂRITE

Legendă

dedicată d-nei Zoe Cantacuzin

Trei copile de-mpărat
 Stau într-un măreț palat,
 Înșirând la scumpe salbe
 De mărgăritare albe.
 Iar o pasere măiastră
 Vine vesel pe fereastră
 Și, bătând din aripioare,
 Zice, blând cuvântătoare:
 „Bine, bine v-am găsit,
 Dalbe flori din răsărit!“
 „Bine-ai venit de la rai,
 Păsărea cu dulce grai!“
 „Eu sosesc cu primăvara
 Ca să mă întorn cu vara;
 Și-acum vin pe-al vostru plai,
 Aducând luna lui mai,
 Luna cea de lăcrimioare
 Și de doruri iubitoare,
 Și o dalbă de poveste
 Cum n-a fost și nu mai este!“
 „Păsărică, spune, spune
 Cea poveste de minune,
 Că ți-om face noi trei salbe
 De mărgăritare albe.“

I

„Înșiră-te, mărgărite,
 Pe lungi fire aurite,
 Ca o horă luminoasă,
 Ca povestea mea duioasă:

Fost-a fost în lume-odată
Mândruliță, dulce fată,
Și la chip fărmețătoare
De puteai căta la soare,
Iar la ochișorii săi
Și la față-i nu putei!
Florile îi ziceau floare,
Stelele, stea lucitoare,
Încât vecinic flori și stele
Se certau noaptea-ntre ele!

Iată-n fapt de dimineață
Că pe câmpul de verdeață
Copilița, cu-alte două,
Se primbla, torcând, prin rouă.
Una zice: «Am visat
De-un fecior de împărat!
Dac-ar fi acum să vie
Să m-aleagă de soție,
I-aș aduce eu în dar
Un șoiman de armăsar
Care zboară, care sare
Peste munți și peste mare
Și încungiură pământul
Mai ușor chiar decât vântul!»
Alta zice: «Sorioane!
Eu i-aș țese-n foc de soare
O cămeșă-n zece ițe,
Cu descântici prin altițe,
Ca să-i fie de noroc
Și să-l apere de foc,
Și de patimi sufletești,
Și de boalele trupești!»
Iar frumoasa copiliță
Zice astfel din guriță:
«Eu i-aș face doi feciori,
Doi de gemen frățiori.

Cu cosițele-aurite
Și cu fețele-nflorite,
De n-ar fi alții ca ei
Drăgălași și frumușei,
Căci ar fi strălucitori
Ca doi ochi veselitori!»

«De mi-i face-așa copii,
Tu, mireasa mea să fii!
(Zice-atunce mândrul crai
Ce vâna pe verde plai.)
Tu să fii a mea mireasă,
A mea dulce-mpărateasă!
Tu, minune-ncântatoare
Care ești ruptă din soare!»
Copilița-n fericire
Stă pătrunsă de uimire.
Ochii galiș i se-nchid,
Degitele-i se deschid,
Fusu-i pică, firu-și perde,
Și ea cade-n iarba verde.
Iară craiul tinerel
O ie-n brațe ușurel,
Și cu gingașul odor
Saltă pe-al său cal ușor.
Calul falnic se-ncordează,
Sare, zboară și nechează;
El nechezul n-a sfârșit,
La palat c-a și sosit!

Șapte zile-abie trecea.
Mare nuntă se făcea,
Cu nuntași nenumărați,
Cum se cade la-mpărați,
De-au mers vestea-n depărtări,
Peste nouă țări și mări!
Fost-au față crai vestiți,

Cu corone-mpodobiți,
Și vestite-mpăratese,
Tot frumoase și alese.
Fost-au încă la serbare
Oaspeți mari de spaimântare,
Urieși cu negre semne,
Sfarmă-Peatră, Strâmbă-Lemne,
Zmei cu ochii sângeroși
Și vitejii feți-frumoși!
Dar din toți nuntașii cine
Răspândea mai vii lumine?
Dulce-a craiului mireasă,
Tânăra împărăteasă,
Care ochii fărmece
De zâmbea sau de juca.
Blândul zâmbet a copilei
Lumina ca faptul zilei,
Ș-al ei joc părea un zbor
Chiar de flutur sprinteior.
Fost-am încă și eu față
La cea nuntă mult măreață,
Și de-atunci tot mă gândesc
C-am visat un vis ceresc!

II

Înșiră-te, mărgărite,
Pe lungi fire aurite,
Precum șirul din poveste,
Că-nainte mult mai este:
Trecu luna, trecu două,
Trecu cinci, trecură nouă;
Doamna născu doi feciori,
Doi de gemen frățiori,
Cu cosițe poleite
Și cu fețe înflorite,
De păreau strălucitori
Ca doi ochi veselitori!...

Alei, mândre sorioare!
Puteați voi a-mi spune oare
Ce-i mai bun în astă viață
Ca iubirea cu dulceață?
Ce-i mai sfânt și mai alin
Ca mama cu prunc la sân?
Ce-i mai drag și mai plăcut
Ca pruncuțul nou-născut?...

Mama doamnă, fericită,
Cu doi prunci împodobită,
Îi ținea duios la sân,
Ca doi fluturi pe un crin,
Și din pletele-i gingașe
Le făcea lor dulce fașe,
Și pe brațe-i, ca să-i culce,
Le făcea un leagăn dulce.
Ea-i privea și zi și noapte,
Le vorbea cu blânde șoapte
Și, privindu-i, se uimea!...
Ea-i trezea și-i adormea,
I-adormea tot în cântări
Și-i trezea în sărutări.

Când era pe adormire,
Le cânta cu-nduioșire:
«Nani, nani, copilași,
Dragii mamei feciorași!
Că mama v-a legăna,
Cu vers dulce v-a-ngâna
Ș-a ruga pe Dumnezeu
Să vă primble-n raiul său,
Să vedeți, unicii mei,
Ceruri plini de curcubeii,
Ploi de raze și de stele
Pe câmpii de viorele.
Ș-oi ruga Domnul ceresc
Să ajungeți cum doresc,

Viteji mari și feți-frumoși,
Doi luceferi mângăioși.
Lumea să vă îndrăgească,
Dușmanii să se-ngrozească,
S-aveți parte și renume,
Să vă meargă vestea-n lume!»

Când era iar pe trezie,
Le cânta în veselie:
«Sculați, sculați, feții mei,
Floricele dalbe!
C-au venit doi îngerei
În veșminte albe,
Îngerei colindători,
Floricele dalbe,
Noaptea pe la cântători,
Când zorile-s albe,
Și v-aduc pe aripioare
Floricele dalbe,
Rouă sfântă-nvietoare,
Și cunune albe!»

Alei! mândre sorioare!
Nici că se afla sub soare
Fericire mai deplină,
Viață dulce mai senină!
Dar în lume ades trece
Vânt de moarte, fior rece,
Și pe loc se vestejește
Tot ce-n lume ne zâmbește!
Seninul se schimbă-n nori,
Viața-n noapte fără ziori,
Veselia-n aspre chinuri
Și cântările-n suspinuri!
Iată că-ntr-o zi din mai
Mers-au vestea chiar la rai

De-acei mândri frățiori,
A pământului comori,
Și toți îngerii în zbor
Au venit, ascunși de-un nor,
Ca să vadă dacă sunt
Frați de-ai lor pe-acest pământ?
«Dulce-s, Doamne, la privire!
Ca un vis de fericire!»
Abie zis-au, și pe loc,
Ca un fulger viu de foc,
Crunt diochiul au ajuns
Pe copii și i-au străpuns!
Copilașii plâng, suspin,
Scot gurița de la sân,
Cată-n ochii mamei lor,
Pleacă fruntea, cad și mor!

Vai de codrul care-și perde
Freamătul și frunza verde!
Vai de inima pustie
Ce-au rămas făr' de soție!
Dar amar, amar pe lume,
De copiii fără mume,
Și de mamele cu dor
Care-și perd copiii lor!

III

Înșiră-te, mărgărite,
Pe lungi fire aurite,
Precum șirul din poveste,
Că-nainte mult mai este:
Pe copiii-mbrățișați,
Într-un leagăn alb culcați,
Trista mamă i-a-ngropat
Lângă ea, lângă palat,
La fereastra din grădină,

Sub o tufă de sulcină.
Iar din leagănul de flori
Răsărit-au până-n ziori
Doi brazi gingași de o samă,
Ca doi gemeni dintr-o mamă,
Ș-au crescut, crescut-au iară
De la ziori și până-n seară,
Pân-au dat să se lovească
De fereastra-mpăratească...

«Frățioare, frățioare,
Înlăuntrul ce vezi oare?»
«Văd pe mama!... Auzi, frate,
Gemetele-i necurmăte?»
«Măiculița mea iubită,
Cât de-amar e rătăcită!»
«Ochii-i sunt două izvoare
Tot de lacrimi arzătoare!»
«Ah! privește cum ne cată
Prin cea casă întristată!»
«Cum ne cheamă, cum ne plânge!
Mânele cum și le frânge!»
«Mamă, mamă, draga noastră,
Iată-ne ici la fereastră.
Vin' cu dulce sărutat
Și cu dulce dismierdat,
Că de mult, amar de noi,
Ne lipsești la amândoi!»
Astfel brazii suspinau
Ș-a lor crengi le clătinău
Pe fereastră-n sala mare...
Mama doamnă viu tresare,
Vine,-aleargă, stă, nu crede,
Vede brazii și nu-i vede,
Șterge iute ochii săi:
«Dragii mei, drăguții mei!
Voi sunteți! inima-mi zice

C-ați venit voi iar aice
Lâng-a mamei dulce sân,
Ce hrănește-amar suspin!
Scumpii mamei frumusei,
Copilași, iubiții mei!
Frig v-au fost în cel pământ,
Pedepsi-l-ar Domnul sfânt!
Ș-acum nu mai cată nime
De a voastră frăgezime,
Nici vă leagănă-n cântări,
Nici v-adoarme-n sărutări!»
«Taci, măicuță cu durere,
Că-ți aducem mângăiere.
Nu jăli a noastră soartă,
Că de grijă cerul poartă
Și la morți, și la cei vii,
Și la flori, și la copii.
Seara primăverii caldă
Cu dulci lacrimi ne scaldă,
Vântul ne adoarme-ușor
Cu suspin răcoritor,
Și steluța serii, mută,
Cu dulci raze ne sărută.»
«Ce vorbiți de primăvară,
Și de stele, și de seară?
Nu vedeți cumpliții nori
Cum sosesc fulgerători?
N-auziți cerul cum tună
Și pământul cum răsună?
Vântul suflă și vă-ndoaie,
Pe voi cade rece ploaie...
Dragii mei, gingașii mei!
Cum să-i apăr eu pe ei?...»
Biata mamă n-a sfârșit,
Cerul brazii au trăsnit
Și sub ochii săi pe loc
I-au aprins în mare foc!

La pământ brazii cădeau,
Cu lung gemet ei ardeau
Și spre doamna ce-i videa
Crengile și le-ntindea.
Biata mamă, despletită,
Spaimântată, rătăcită,
Pe fereastră se pleca,
Vrând în foc a s-aranca;
Dar deodată ochii săi
Au zărit două scânteii
Pintre flăcări strălucind,
În văzduh voios sărind,
Cătră stele tot suind,
Ș-amândouă pintre ele
Prefăcându-se în stele.

Fața ei, l-acea privire,
Străluci de fericire,
Cum s-aprinde alba lună
Dup-o aprigă furtună;
Și cu grabă-n veselie
Ieșind noaptea pe câmpie,
Ea se duse aiurind,
Cu ochii la cer privind,
Cum se duce neoprit
Dorul cel nemărginit!

IV

Înșiră-te, mărgărite,
Pe lungi fire aurite,
Ca duiosa mea poveste,
Că-nainte mult nu este:

Pe cea vale de mohor,
Lâng-un limpede izvor,
Mama doamnă stă culcată
Și cu dragoste tot cată

Când la cerul înstelat,
Unde doru-i au zburat,
Când pe fața apei line,
Unde-a cerului lumine
Se prevăd, se oglindează
Și în taină scânteiază.
Biata mamă-ncet suspină
Și cu-o floare de sulcină
Ea dismiardă-ncetișor
Fața micului izvor,
Ș-apoi stă, și tot privește,
Apa când se limpezește,
Care stele mai întâi
Au să iasă-n fața ei?

Umbra nopții de pe vale
Se pătrunde de-a ei jale
Și ascultă în tăcere
Șoapta-i plină de durere.
Căci ea stelele descântă
Și, plângând, astfel ea cântă:

«Câte stele sunt pe cer,
Până-n ziuă toate per,
Numai două-s stătătoare
Pân' la răsărit de soare,
Și îngână dorul meu...
Coborî-le-ar Dumnezeu!

Stelișoare, blânde stele,
Ochișori inimei mele!
Pre pământ voi v-ați închis
Și în ceruri v-ați deschis
Să priviți la dorul meu...
Coborî-v-ar Dumnezeu!

Bine v-a fi vouă, bine,
În cel rai cu vii lumine,
Dar nici raiul nu e lin
Ca al mamei dulce sân!
Ah! copii, la sânul meu
Coborî-v-ar Dumnezeu!»

O! minune! sus, în cer,
Două stele iată per!
Și cu zborul de săgeată
Prin văzduh iată-le, iată
Că vin iute și voioase,
Lăsând urme argintoase,
Pân' ce cad lângă izvor
Într-un lung, întins ogor,
Și se fac din două stele
Două mărgăritărele...

Cine-n lume, cine poate
Mărilor să le înoate,
Codrii vechi să mi-i pătrunză
Ca să numere-a lor frunză?
Cine poate-avea aflare
Câte valuri sunt pe mare,
Câte raze sunt în soare,
Cât parfum e într-o floare?
Numai dorul mamei poate
Să pătrundă-n lume toate,
Ca să afle mângâiere
La cumplita sa durere!

Astfel doamna, ca-ntr-un râu,
Intră-n lanul cel de grâu,
Și tot cată nencetat
Stelele care-au picat.
Spic de spic ea îl culege,

Grâu-n palme îl alege
Și-l sărută, și-l dismiardă,
Copilașii să nu-și peardă!
Zi de vară până-n seară
Ea din lan nu iese-afară,
Spicuieste, spicuieste,
De odihnă nici gândește!
Iar când lanul s-au sfârșit,
Iată, Doamne! c-au găsit
Într-un spic frumos și mare
Două mici mărgăritare!

    Și de-atunci mama duioasă,
În răpirea-i drăgăstoasă,
Tot înșiră, visătoare,
Prețioasele-i odoare
Și la sânu-i tot le strânge,
Apoi râde, apoi plânge,
Le deșiră când și când
Și le-nșiră iar, cântând:

«Înșiră-te, mărgărite,
Pe lungi fire aurite,
Precum lacrimile mele
Se-nșiră curgând la stele!

Înșiră-te, mărgărite,
Pe lungi fire aurite,
Ca și anii mei de jale
Pe-a durerei tristă cale!

Înșiră-te, mărgărite,
Pe lungi fire aurite,
Pân' ce dorul bietei mume
Va-nceta de-a plânge-n lume!»“

PASTELURI

1862–187...

SERILE LA MIRCEȘTI

Perdelele-s lăsate și lămpile aprinse;
În sobă arde focul, tovarăș mângăios,
Și cadrele-aurite, ce de păreți sunt prinse
Sub palidă lumină, apar misterios.

Afară plouă, ninge! afară-i vijelie,
Și crivățul aleargă pe câmpul înnegrit;
Iar eu, retras în pace, aștept din cer să vie
O zână drăgălașă, cu glasul aurit.

Pe jilțu-mi, lângă masă, având condeiu-n mână,
Când scriu o strofă dulce pe care-o prind din zbor,
Când ochiu-mi întâlnește ș-admiră o cadână
Ce-n cadrul ei se-ntinde alene pe covor.

Frumoasă, albă, jună, cu formele rotunde,
Cu pulpa mărmurie, cu sânul, dulce val,
Ea pare zea Venus când a ieșit din unde
Ca să arate lumii frumosul ideal.

Alăturate apare un câmp de aspră luptă,
Pătat cu sânge negru acoperit cu morți.
Un june-n floarea vieții strângând o spadă ruptă
Țintește ochii veștezi pe-a vecinicii porți.

Apoi a mea privire prin casă rătăcindă
Cu jale se oprește pe un oraș tăcut,
Veneția, regină, ce-n marea se oglindă
Făr-a videa pe frunte-i splendoarea din trecut.

O lacrimă... dar iată plutind pe-a mării spume
O sprintenă corvetă, un rapide-alcyon;
Și iată colo-n ceruri pribejile din lume,
Cucoarele în șiruri zburând spre orizon.

O! farmec, dulce farmec a vieții călătoare,
Profundă nostalgie de lin, albastru cer!
Dor gingaș de lumină, amor de dulce soare,
Voi mă răpiți când vine în țară asprul ger!...

Afară ninge, ninge, și apriga furtună
Prin neagra-ntunecime răspânde reci fiori,
Iar eu visez de plaiuri pe care alba lună
Reversă-un val de aur ce curge pintre flori.

Văd insule frumoase și mări necunoscute,
Și splendide orașe, și lacuri de smarald,
Și cete de sălbatici prin codri deși perdute,
Și zâne ce se scaldă în faptul zilei, cald.

Prin fumul țigaretei ce zboară în spirale
Văd eroi prinși la luptă pe câmpul de onor,
Și-n tainice saraiuri minuni orientale
Ce-n suflete deșteaptă dulci visuri de amor.

Apoi închipuirea își strânge-a sa aripă;
Tablourile toate se șterg, dispar încet,
Și mii de suvenire mă-ncungiură-ntr-o clipă
În fața unui tainic și dragălaș portret.

Atunci inima-mi zboară la raiul vieții mele,
La timpul mult ferice în care-am suferit,
Ș-atunci păduri și lacuri, și mări, și flori, și stele
Întoamnă pentru mine un imn nemărginit.

Așa-n singurătate, pe când afară ninge,
Gândirea mea se primbla pe mândri curcubeii,
Pân' ce se stinge focul și lampa-n glob se stinge,
Și saltă cățelușu-mi de pe genunchii mei.

SFÂRȘIT DE TOAMNĂ

Oaspeții caselor noastre, cocostârci și rândunele,
Părăsit-au a lor cuiburi ș-au fugit de zile rele;
Cârdurile de cucoare, înșirându-se-n lung zbor,
Pribegit-au urmărite de al nostru jalnic dor.

Vesela verde câmpie acu-i tristă, vestezită,
Lunca, bătută de brumă, acum pare ruginită;
Frunzele-i cad, zbor în aer, și de crengi se deslipesc,
Ca frumoasele iluzii dintr-un suflet omenesc.

Din tuspatru părți a lumii se ridică-nalt pe ceruri,
Ca balauri din poveste, nouri negri, plini de geruri.
Soarele iubit s-ascunde, iar pe sub grozavii nori
Trece-un cârd de corbi iernatici prin văzduh croncănitori.

Ziua scade; iarna vine, vine pe crivăț călare
Vântul șuieră prin hornuri, răspândind înfiorare.
Boii rag, caii rânchează, câinii latră la un loc,
Omul, trist, cade pe gânduri și s-apropie de foc.

IARNA

Din văzduh cumplita iarnă cerne norii de zăpadă,
Lungi troiene călătoare adunate-n cer grămadă;
Fulgii zbor, plutesc în aer ca un roi de fluturi albi
Răspândind fiori de gheață pe ai țării umeri dalbi.

Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge iară!
Cu o zale argintie se îmbracă mândra țară;
Soarele rotund și palid se prevede pinte nori
Ca un vis de tinerețe pinte anii trecători.

Tot e alb pe câmp, pe dealuri, împregiur, în depărtare,
Ca fantasme albe plopii înșirați se perd în zare,
Și pe-ntinderea pustie, fără urme, fără drum,
Se văd satele perdute sub clăbuci albi de fum.

Dar ninsoarea încetează, norii fug, doritul soare
Strălucește și dismiardă oceanul de ninsoare.
Iată-o sanie ușoară care trece peste văi...
În văzduh voios răsună clinchete de zurgălăi.

GERUL

Gerul aspru și sălbatic strânge-n brațe-i cu jălire
Neagra luncă de pe vale care zace-n amortire;
El ca pe-o mireasă moartă o-ncunună despre ziori
C-un văl alb de promoroacă și cu țurțuri lucitori.

Gerul vine de la munte, la fereastră se oprește,
Și, privind la focul vesel care-n sobe strălucește,
El depune flori de iarnă pe cristalul înghețat,
Crini și roze de zăpadă ce cu drag le-a sărutat.

Gerul face cu-o suflare pod de gheață între maluri,
Pune streșinelor casei o ghirlandă de cristaluri,
Iar pe fețe de copile înflorește trandafiri,
Să ne-aducă viu aminte de-ale verii înfloriri.

Gerul dă aripi de vultur cailor în spumegare
Ce se-ntrec pe câmpul luciu, scoțând aburi lungi pe nare.
O! tu, gerule năprasnic, vin', îndeamnă calul meu
Să mă poarte ca săgeata unde el știe, și eu!

VISCOLUL

Crivățul din meazănoapte vâjje prin vijelie,
Spulberând zăpada-n ceruri de pe deal, de pe câmpie.
Valuri albe trec în zare, se așază-n lung troian,
Ca nisipurile dese din pustiul african.

Viscolul frământă lumea!... Lupii suri ies după pradă,
Alergând, urlând în urmă-i prin potopul de zăpadă.
Turmele tremură; corbii zbor vârtej, răpiți de vânt,
Și răchițele se-ndoaie lovindu-se de pământ.

Zberăt, raget, țipet, vaiet, mii de glasuri spăimântate,
Se ridică de prin codri, de pe dealuri, de prin sate,
Și-n departe se aude un nechez răsunător...
Noaptea cade, lupii urlă... Vai de cal și călător!

Fericit acel ce noaptea rătăcit în viscolire
Stă, aude-n câmp latrare și zărește cu uimire
O căsuță drăgălașă cu ferestrele lucind,
Unde dulcea ospetie îl întâmpină zâmbind!

SANIA

Zi cu soare, ger cu stele!... Hai, iubită, la primblare.
 Căii mușcă-a lor zăbale, surugiul e călare;
 Săniuța, cuib de iarnă, e cam strimță pentru doi...
 Tu zâmbești?... Zâmbirea-ți zice că e bună pentru noi.

Căii scutură prin aer sunătoarele lor salbe,
 Răpind sania ușoară care lasă urme albe.
 Surugiul chiuiește; căii zboară ca doi zmei
 Prin o pulbere, de raze, prin un nour de scânteii.

Pe câmpia înălbită, netedă, strălucitoare
 Se văd insule de codri, s-aud câni la vânătoare,
 Iar în lunca pudruită cu mănunt mărgăritar
 Saltă-o veveriță mică pe o creangă de stejar.

Acum trecem prin poiene, acum trecem prin zăvoaie;
 Crengile-aninate-n cale ning steluțe și se-ndoaie.
 Iată-o gingașă mlădiță cu șirag de mărțișori...
 Tu o rupi?... Ea te stropește cu fulgi albi răcoritori,

MEZUL IERNEI

În păduri trăsnesc stejarii! E un ger amar, cumplit
Stelele par înghețate, cerul pare oțelit,
Iar zăpada cristalină pe câmpii strălucitoare
Pare-un lan de diamanturi ce scârție sub picioare.

Fumuri albe se ridică în văzduhul scânteios
Ca înaltele coloane unui templu maiestos,
Și pe ele se așează bolta cerului senină,
Unde luna își aprinde farul tainic de lumină.

O! tablou măreț, fantastic!... Mii de stele argintii
În nemărginitul templu ard ca vecinice făclii.
Munții sunt a lui altare, codrii — organe sonoare
Unde crivățul pătrunde, scoțând note-ngrozitoare.

Totul e în neclintire, fără viață, fără glas;
Niciun zbor în atmosferă, pe zăpadă — niciun pas
Dar ce văd?... în raza lunii o fantasmă se arată...
E un lup ce se alungă după prada-i spăimântată!

LA GURA SOBEI

Așezat la gura sobei noaptea pe când viscolește
Privesc focul, scump tovarăș, care vesel pâlpâiește,
Și prin flacăra albastră vreascurilor de aluni
Văd trecând în zbor fantastic a poveștilor minuni.

Iată-o pasere măiastră prinsă-n luptă c-un balaur;
Iată cerbi cu stele-n frunte carii trec pe punți de aur;
Iată cai ce fug ca gândul; iată zmei înaripați
Care-ascund în mari palaturi mândre fete de-mpărați.

Iată pajuri năzdrăvane care vin din neagra lume,
Aducând pe lumea albă feți-frumoși cu falnic nume;
Iată-n lacul cel de lapte toate zânele din rai...
Nu departe stă Pepelea, tupilat în flori de mai.

Dar pe mine ce m-atrage, dar pe mine ce mă-ncântă
E Ileana Cosânzeana!... în cosiță floarea-i cântă.
Până-n ziuă stau pe gânduri și la ea privesc uimit,
Că-mi aduce viu aminte de-o minune ce-am iubit!

BRADUL

Sus pe culme bradul verde
Sub zăpada albicioasă
Pintre negură se perde
Ca o fantasmă geroasă,

Și privește cu-ntristare
Cum se primblă prin răstoace
Iarna pe un urs călare,
Iarna cu șapte cojoace.

El se scutură și zice:
„În zădar, tu, vrăjitoare,
Aduci viforul pe-aice,
Aduci zile fără soare.

În zădar îngheți părnântul,
Ucizi florile și stupii
Și trimiți moartea cu vântul
Și trimiți foamea cu lupii.

În zădar a ta suflare
Apa-n râuri o încheagă,
Șterge urma pe cărare
Și de mine țurțuri leagă.

În zădar aduci cu tine
Corbul negru și prădalnic,
Și din codrii cu jivine
Faci să iasă urlet jalnic.

În zădar, urgie crudă,
Lungești noaptea-ntunecoasă
Și, răsând de-a lumii trudă,
Scurtezi ziua luminoasă.

În zădar îmi pui povară
De zăpadă și de gheață.
Fie iarnă, fie vară,
Eu păstrez a mea verdeță!“

SFÂRȘITUL IERNEI

S-a dus zăpada albă de pe întinsul țării,
S-au dus zilele Babei și noapțile vegherii.
Câmpia scoate aburi; pe umedul pământ
Se-ntind cărări uscate de-al primăverii vânt.

Lumina e mai caldă și-n inimă pătrunde;
Prin râpi adânci zăpada de soare se ascunde.
Pâraiele umflate curg iute șopotind,
Și mugurii pe creangă se văd îmbobocind.

O, Doamne! iată-un flutur ce prin văzduh se perde!
În câmpul veșted iată un fir de iarbă verde
Pe care-ncet se urcă un galbin gândăcel,
Și sub a lui povară îl pleacă-ncetinel.

Un fir de iarbă verde, o rază-ncălzitoare,
Un gândăcel, un flutur, un clopoțel în floare,
După o iarnă lungă ș-un dor nemărginit,
Aprind un soare dulce în sufletul uimit!

OASPEȚII PRIMĂVERII

În fund, pe cer albastru, în zarea depărtată,
La răsărit, sub soare, un negru punct s-arată!
E cocostârcul tainic în lume călător,
Al primăverii dulce iubit prevestitor.

El vine, se înalță, în cercuri line zboară
Și, rapide ca gândul, la cuibu-i se coboară;
Iar copilașii veseli, cu peptul dezgolit,
Aleargă, sar în cale-i și-i zic: „Bine-ai sosit!”

În aer ciocârlia, pe casă rândunele,
Pe crengile pădurii un roi de păsărele
Cu-o lungă ciripire la soare se-ncălzesc
Și pe deasupra bălții nagâții se-nvârtesc.

Ah! iată primăvara cu sânu-i de verdeață!
În lume-i veselie, amor, sperare, viață,
Și cerul și pământul preschimbă sărutări
Prin raze aurite și vesele cântări!

CUCOARELE

Din cea zare luminoasă vine-un lung șir de cucoare
Aducând pe-aripi întinse calde raze de la soare;
Iată-le deasupra noastră, iată-le colo sub nor,
În văzduh călăuzite de-un pilot, bătrân cocor.

Ele vin din fundul lumii, de prin clime înfocate,
De la India Brahmină, unde fearele-ncruntate,
Pardoși, tigri, șerpi gigantici stau în jungli tupilați,
Pândind noaptea elefanții cu lungi trombe înarmați.

Fericite călătoare! zburând iute pe sub ceruri,
Au văzut în răpigiune ale Africei misteruri,
Lacul Cead și munții Lunii, cu Pustiu-ngrozitor,
Nilul Alb cărui se-nchină un cumplit negru popor.

Călătoare scumpe mie!... Au lăsat în a lor cale
Asia cu-a sale râuri, Cașemirul cu-a sa vale,
Au lăsat chiar Ceylanul, mândra insula din rai,
Și revin cu fericire pe al țării dulce plai!

NOAPTEA

Noaptea-i dulce-n primăvară, liniștită, răcoroasă,
Ca-ntr-un suflet cu durere o gândire mângăioasă.
Ici, colo, cerul dispare sub mari insule de nori,
Scuturând din a lui poale lungi și rapizi meteori.

Pe un deal în depărtare un foc tainic strălucește
Ca un ochi roș de balaur care-adoarme și clipește.
Sunt păstori în șezătoare sau vreo ceată de voinici?
E vro tabără de care sau un rond de tricolici?

Cătră munți pin întuneric un lung bucium se aude.
El aminte suvenirul celor timpuri negre, crude,
Când din culme-n culme noaptea buciumele răsunau
Și la lupte sângeroase pe români îi deșteptau.

Acum însă viața-i lină; țara doarme-n nepăsare!
Când și când, un câne latră la o umbră ce-i apare,
Și-ntr-o baltă mii de broaște în lung hor orăcăiesc,
Holbând ochii cu țintire la luceafărul ceresc!

DIMINEAȚA

Ziori de ziuă se revarsă peste vesela natură,
Prevestind un soare dulce cu lumină și căldură,
În curând și el apare pe-orizonul aurit,
Sorbind roua dimineții de pe câmpul înverzit.

El se-nalță de trei suliți pe cereasca mândră scară
Și cu raze vii sărută june flori de primăvară,
Dediței și viorele, brebenei și toporași
Ce răzbat prin frunzi uscate și s-arată drăgălași.

Muncitorii pe-a lor prispe dreg uneltele de muncă.
Păsărelele-și dreg glasul prin hucașul de sub luncă,
În grădini, în câmpi, pe dealuri, prin poiene și prin vii
Ard movili buruienoase, scoțând fumuri cenușii.

Caii zburdă prin ceairuri; turma zbeară la pășune;
Mieii sprinteni pe colnice fug grămadă-n răpigiune,
Și o blândă copiliță, torcând lâna din fuior,
Paște boboței de aur lâng-un limpede izvor.

TUNETUL

Pe lanul lung și verde, cu grâul răsărit,
O umbră călătoare se-ntinde-ncet și trece,
Precum un râu de munte când gheața s-a topit
Se varsă peste maluri, câmpiile să-nece.

E umbra unor nouri albi, ușori, mănunți
Ce lunecă sub soare, clădind un lanț de munți;
Ei vin în mezul zilei c-un surd și tainic sunet
Și, ca semnal de viață, aprind în cer un tunet.

Văzduhul bubuiește!... pământul desmorțit
Cu mii și mii de glasuri semnalului răspunde,
Și de asprimea iernei simțindu-se ferit,
De-o nouă-ntinerire ferice se pătrunde.

La răsărit urare! urare la apus!
Un cârd de vulturi ageri, rotindu-se pe sus,
Se-nalță ca s-asculte mult vesela fanfară
Ce buciună prin nouri frumoasa primăvară.

FLORIILE

Iată zile-ncălzitoare
După aspre vijelii!
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.

Primăvara-ncântătoare
Scoate iarba pe câmpii.
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.

Lumea-i toată-n sărbătoare,
Ceru-i plin de ciocârlii.
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.

Păcat, zău, de cine moare
Și ferice de cei vii!
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.

Copiliță, nu vrei oare,
Nu vrei cu mine să vii,
Când Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii?

Să culegem la răcoare
Viorele albastrii? Hai!
Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii.

Eu ți-oi da de orice floare
Mii de sărutări și mii.
Hai! Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii.

Iar tu, dulce zâmbitoare,
T-ei face că te mării...
Hai! Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii.

PAȘTELE

De Paști în satul vesel căsuțele-nălbite
Lucesc sub a lor malduri de trestii aurite
Pe care cocostârcii, înfipti într-un picior,
Dau gâtul peste aripi, tocind din ciocul lor.

Un scrânciob mai la vale pe lângă el adună
Flăcăi și fete mândre ce râd cu voie bună;
Și-n sunet de vioare, de cobze și de nai
Se-ntoarce hora lină, călcând pe verde plai.

Bătrâni cu fețe stinse, români cu fețe dalbe,
Românce cu ochi negri și cu ștergare albe
Pe iarba răsărită fac praznic la un loc,
Iar pe-mpregiur copiii se prind la luptă-n joc.

Și scrânciobul se-ntoarce, purtând în legănare
Părechi îmbrățișate cu dulce înfocare,
Ochiri scânteitoare și gingașe zâmbiri
Ce viu răspând în aer electrice luciri.

PLUGURILE

Noroc bun!... Pe câmpul neted ies românii cu-a lor pluguri!
Boi plăvani în câte șease trag, se opintesc în juguri.
Brațul gol apasă-n coarne; ferul taie brazde lungi
Ce se-nșiră-n bătătură ca lucioase, negre dungi.

Treptat, câmpul se umbrește sub a brazdelor desime;
El răsună-n mare zgomot de voioasa argățime,
Iar pe lanul ce în soare se zvântează fumegând,
Cocostârcii cu largi pasuri calcă rar și meditând.

Acum soarele-i l-ameazi; la pământ omul se-ntinde;
Cârd de fete și neveste de la sat aduc merinde;
Plugul zace-n lan pe coaste, iar un mândru flăcăoaș
Mână boii la izvoare și îi paște la imaș.

Sfântă muncă de la țară, izvor sacru de rodire,
Tu legi omul cu pământul în o dulce înfrățire!...
Dar lumina amurgește, și plugarii cătră sat,
Haulind pe lângă juguri, se întorc de la arat.

SĂMĂNĂTORII

Sămănătorii harnici, cu sacul subsuoară,
Pășescu-n lungul brazdei pe fragedul pământ;
Pe culme, pe vâlcele se suie și coboară
Zvârlind în a lor cale semința după vânt.

„O mie!“ zice unul menind cu veselie.
„Noroc și roadă bună!“ adaoge un alt.
„Ca vrabia de toamnă rotund spicul să fie!
Ca trestia cea naltă să fie paiul nalt!

Din ziori și până-n noapte tot grâul să răsară
În el să se ascundă porumbii osteniți,
Și când flăcăi și fete vor secera la vară,
În valuri mari de aur să-noate rătăciți!“

Sămănătorii veseli spre fund înaintează,
De-a curmezișul brazdei boroanele pornesc,
Și grapele spinoase de-aproape le urmează,
Îngroapă-ncet semința și câmpul netezesc.

RODICA

Purtând cofiță cu apă rece
Pe ai săi umeri albi, rotunzori,
Juna Rodică voioasă trece
Pe lângă junii sămănători.

Ei cu grăbire îi sar în cale,
Zicând: „Rodică, floare de crin,
În plin să-ți meargă vrerile tale,
Precum tu, dragă, ne ieși cu plin!

S-ajungi mireasă, s-ajungi crăiasă!
Calea să-ți fie numai cu flori,
Și casa casă, și masa masă,
Și sânul leagăn de pruncușori!“

Cu grâu de aur ei o presoară,
Apoi cofița întregă-o beu.
Copila râde și-n cale-i zboară,
Scuturând grâul din părul său.

LUNCA DIN MIRCEȘTI

Bate vânt de primăvară și pe muguri îi deschide;
Vântul bate, frunza crește, și voioasă lunca râde.
Sub verdeța drăgălașă dispar crengile pe rând,
Și sub crengile umbroase mierla sare șiuierând.

O! minune, farmec dulce! O! putere creatoare!
În oricare zi pe lume iese câte-o nouă floare,
Ș-un nou glas de armonie completează imnul sfânt
Ce se-nalță cătră ceruri de pe veselul pământ.

Tot ce simte și viază, feară, pasere sau plântă
În căldura primăverii naște, saltă, zboară, cântă.
Omul își îndreaptă pasul cătră desul stejăriș,
Unde umbra cu lumina se alungă sub frunziș.

El se duce după visuri; inima lui crește plină
De o sacră melodie, melanholică, divină,
De o tainică vibrație, de-un avânt inspirator
Ce-i aduc în pept suspinuri și-n ochi lacrimi de amor.

Este timpul renvierii, este timpul rennoirei,
Ș-a sperării zâmbitoare, ș-a plăcerii, ș-a iubirii.
Paserea-și gătește cuibul, floarea mândrele-i colori,
Câmpul via sa verdeță, lanul scumpele-i comori.

Sus, paingul pe un frasin, urzind pânza-i diafană,
Cu-al său fir de-argint subțire face-o punte-aeriană,
Iar în leagăn de matasă gangurul misterios
Cu privighitoarea dulce se îngână-armonios.

Jos pe la tulpini, la umbră, fluturii, flori zburătoare,
Se-ndrăgesc în părechere pe sân alb de lăcrimioare,
Și, ca roi de petre scumpe, gândăceii smălțuiți
Strălucesc, vie comoară, pe sub ierburi tăinuți.

O pătrunzătoare șoaptă umple lunca, se ridică.
Ascultați!... stejarul mare grăiește cu iarba mică,
Vulturul cu ciocârlia, soarele cu albul nor,
Fluturul cu plânta, râul cu limpidetele izvor.

Și stejarul zice ierbeii: „Mult ești vie și gingașă!“
Fluturașul zice floarei: „Mult ești mie dragă!“
Vulturul uimit ascultă ciocârlia ciripind;
Râul, izvoare, nouri, raze se împreună iubind.

Luncă, luncă, dragă luncă! rai frumos al țării mele,
Mândră-n soare, dulce-n umbră, tainică la foc de stele!
Ca grădinele Armidei, ai un farmec răpitor,
Și Șiretul te încinge cu-al său braț dismierdător.

Umbra ta, răcoritoare, adormindă, parfumată,
Stă aproape de lumină, prin poiene tupilată.
Ca o nimfă pânditoare de sub arbori înfloriți,
Ea la sânul ei atrage călătorii fericiți.

Și-i încântă, și-i îmbată, și-i aduce la uitare
Prin o magică plăcere de parfum și de cântare,
Căci în tine, luncă dragă, tot ce are suflet, grai,
Tot șoptește de iubire în frumoasa luna mai!

MALUL SIRETULUI

Aburii ușori a nopții ca fantasme se ridică
Și, plutind deasupra luncii, printre ramuri se despică.
Râul luciu se-ncovoiaie sub copaci ca un balaur
Ce în raza dimineții mișcă solzii lui de aur.

Eu mă duc în faptul zilei, mă așez pe malu-i verde
Și privesc cum apa curge și la cotiri ea se perde,
Cum se schimbă-n vălurile pe prundișul lunecos,
Cum adoarme la bulboace, săpând malul năsipos.

Când o salcie pletoasă lin pe baltă se coboară,
Când o mreană saltă-n aer după-o viespe sprintioară,
Când sălbaticile rațe se abat din zborul lor,
Bătând apa-ntunecată de un nour trecător.

Și gândirea mea furată se tot duce-ncet la vale
Cu cel râu care-n veci curge, fără-a se opri din cale.
Lunca-n giuru-mi clocotește; o șopârlă de smarald
Cată țintă, lung la mine, părăsind năsipul cald.

FLORI DE NUFĂR

Prin trestia din baltă ce-n aer se mlădie
Răsună-n dimineață o tainică-armonie.
Sunt zâne ce se scaldă în fragedele ziori?
Nu-s zâne, dar copile, a zânelor surori.

Verginile în apă intrat-au cu sfială,
Ș-acum se joacă vesel în dulcea-i răcoreală,
Șoptind, privind în undă albastrul cer senin,
Umplând cu flori de nufăr cămeșa de la sân.

O rază aurie prin stuhul des pătrunde
Și gingaș luminează în cuibul ce le-ascunde
Comori de tinerețe, comori de fericiri,
Încântătoare forme de albe năluciri.

Priviți! cetatea verde se mișcă, se deschide.
O mândră copiliță apare, iese, râde
Și lunecă... Deodată, rotunzi și albiori,
Apar la foc de soare doi nufări plutitori.

CONCERTUL ÎN LUNCĂ

În poiana tăinuită unde zbor luciri de lună,
 Floarea oaspeților luncii cu grăbire se adună,
 Ca s-asculte-o cântăreață revenită-n primăvară
 Din străinătatea neagră, unde-i viața mult amară.

Roi de flăcări ușurele, lucioli scânteitoare
 Trec în aer stau lipite, de *luminărele-n* floare
 Răspândind prin crengi, prin tufe o văpaie albăstrie
 Ce mărește-n mezul nopții dalba luncii feerie.

Iată, vin pe rând, păreche, și pătrund cole-n poiană
Bujorelul vioi, rumen, cu năltuța *odoleană*,
Frățiori și *romănițe* care se ațin la drumuri,
Clopoței și *măzărele*, îmbătate de parfumuri.

Iată frageda *sulcină*, *stelișoare*, blânde *nalbe*,
 Urmărind pe *busuiocul* iubitor de sânuri albe.
Dediței și *garofițe*, pârguite-n foc de soare.
Toporași ce se închină gingașelor *lăcrimioare*.

Vine *cimbrul* de la câmpuri cu *fetica* de la vie,
Nufărul din baltă vine întristat, fără soție,
 Și cât el apare galbin, oacheșele *viorele*
 Se retrag de el departe, râzând vesel între ele.

În poiană mai vin încă elegante floricele,
 Unele-n *condurii doamnei* și-n *rochiți de rândunele*,
 Altele purtând în frunte, înșirate pe o rază,
 Picături de rouă dulce care-n umbră scânteiază.

Ele merg, s-adună-n grupe, se feresc de buruiene
 Și privesc sosind prin aer zburători cu mândre pene,

Dumbrăvenci, ganguri de aur ce au cuiburi de matasă,
Ciocârlii, oaspeți de soare, rândunele,-oaspeți de casă.

Mierle vii șuierătoare, cucul plin de îngâmfare,
Gaița ce imitează orice sunete bizare,
Stigleți, presuri, macalendri ce prin tufe se alungă
Și duioase turturele cu dor lung, cu jale lungă.

Iată, vin și gândăceii în hlamide smălțuite;
Iată grieri, iată fluturi cu-aripioare pudruite,
Și culbeci care fac coarne purtându-și casa-n spinare...
La ivirea lor poiana clocotește-n hohot mare.

Iată-n urmă și albine aducând în gură miere...
Zburătorii gustă-n grabă dulcele rod cu plăcere,
Apoi sorb limpidea rouă din a florilor potire,
Șoptind florilor în taină blânde șoapte de iubire.

Dar, tăcere!... Sus pe-un frasin un lin freamăt se aude!...
Toți rămân în așteptare. Cântăreața-ncet prelude.
Vântul tace, frunza deasă stă în aer neclintită...
Sub o pânză de lumină lunca pare adormită.

În a nopții liniștire o divină melodie
Ca suflarea unui geniu pintre frunzi alin adie,
Și tot crește mai sonoră, mai plăcută, mai frumoasă,
Pân' ce umple-ntreaga luncă de-o vibra-re-armonioasă.

Gânditoare și tăcută luna-n cale-i se oprește.
Sufletul cu voluptate în estaz adânc plutește,
Și se pare că s-aude prin a raiului cântare
Pe-ale îngerilor harpe lunecând mărgăritare.

E privighitoarea dulce care spune cu uimire
Tainele inimei sale, visul ei de fericire...
Lumea-ntreagă stă pătrunsă de-al ei cântic fără nume...
Macul singur, roș la față, doarme, dus pe ceea lume!

VÂNĂTORUL

Vânătorul pleacă grabnic la a ziorilor ivire,
Și pe soare, falnic oaspe, îl salută cu iubire.
Lumea veselă tresare, mii de glasuri sunătoare
Celebrează însoțirea naturei cu mândrul soare.

Valuri limpide de aer, ca o mare nevăzută,
Trec alin pe fața lumii și din treacăt o sărută.
Pe câmpia rourată pasul lasă urmă verde,
Ce-n curând sub raza caldă se usucă și se perde.

Vânătorul soarbe-n cale-i răcoreala dimineții,
Admirând jocul luminei pe splendoarele verdeții,
Admirând în umbra caldă florile de prin poiene,
Și pâraie cristaline, și vultani cu mândre pene.

Pe colnic, în zarea luncii, un plop mare se ridică,
Cu-a lui frunză argintie făcând umbră pe vâlcică.
Vânătorul la tulpină-i cade-n visuri iubitoare...
Două veveriți pe-o creangă râd de arma-i lucitoare.

PUNTEA

Șoapta nopții se aude suspinând încetisor;
Arborii prin întuneric dau un freamăt sunător,
Și deodată Aurora se ivește radioasă,
Ca un ochi ce se deschide sub o geană luminoasă.

Dulce, veselă, rozie, scumpă ca un vis iubit,
Ea-și ia zborul peste lume de la mândrul răsărit
Și-ntâlnește-n a sa cale o copilă cosânzeană
Ce-i scăldată în năvalnic și-n sân poartă odoleană.

S-a oprit copila tristă pe o punte de stejar,
Plânsu-i lin pe sân îi cade ca un scump mărgăritar;
Iar pârâul de la maluri smulgând floare după floare,
Le depune cu șoptire lângă albele-i picioare.

„De ce plângi?... îi zice-o rază pe-a ei frunte strălucind.
Tu ești jună, ești menită să trăiești, să mori iubind;
Pentru tine-orice durere trebuie ca să se curme...
Nouri sunt ce nu fac umbră și dureri ce nu lasă-urme.“

BALTA

Aerul e viu și proaspăt!... el trezește și învie
Peptul, inima și ochii peste carii lin adie.
Balta-n aburi se ascunde sub un vâl misterios,
Așteptând voiosul soare ca pe-un mire luminos.

Ceru-n zare se roșește; mii de vrăbii deșteptate
Ciripesc și se alungă pe girezi netrierate.
Balta vesel clocotește de-un concert asurzitor,
Și din ochiuri se înalță cârd de rațe ca un nor.

Pintre stuhul ce se mișcă iată-o luntre vânătoare!
Șerpil lungi se ncolăcează sub a nufărilor floare;
Rațele prin moșunoaie după trestii se ascund,
Și pe sus nagâții țipă, lișițele dau în fund.

Răspândind fiori de moarte, luntrea cea de arme plină
Când la umbră se dosește, când s-arată la lumină;
Iar pe mal, în liniștire, un bătlan, pășind încet,
Zice: „Nu-i peirea lumel... vânătorul e poet!“

FÂNTÂNA

Pe cărarea înflorită care duce la fântână,
În ștergar și în catrință, merge-o sprintenă română;
Ea la brâu-i poartă furcă și la sân un pruncușor,
Cu gurița lui lipită de al laptelui izvor.

Nevăstuica trece iute, torcând lâna din fuioare
Și sucind fusul vârtelnic ce-o atinge la picioare.
Păsărelele-mpregiuru-i zbor voioase și cântând,
Ea zâmbește și tot merge, pruncușoru-i sărutând.

Iată,-ajunge la fântână, ș-acolo se întâlnește
C-un drumeț din lumea-ntreagă, care lung la ea privește,
Apoi cumpăna o pleacă, apoi scoate la lumină
Și vecinei sale-ntinde o cofiță, albă, plină.

Româncuța mulțămește, suflă-ncet peste cofiță
Și cu apa nencepută udă rumena-i guriță;
Iar drumețul după dânsa bea, fugarul își adapă
Și se jură că pe lume nu-i așa de dulce apă.

SECERIȘUL

Ciocârlia ciripie, fâlfâind din aripioare,
Pe o seară de lumină se coboară de sub soare.
Aerul e-n neclintire, el devine arzător;
Prepelița cântă-n grâie, grierul cântă-n mohor.

În cel lan cu spicuri nalte au intrat secerătorii,
Pe când era încă umed de răsuflul aurorii.
Toți, privindu-i de departe, par că-noată-n galbin râu,
Fetele fără ștergare și flăcăii fără brâu.

Secerea, crai-nou de moarte, mereu taie, spicul cade.
Prepelița își ia puii și se duce; lanul scade.
Iar în urmă, holda mândră, răsturnată prin bucăți,
Se ridică-n snopi de aur, se clădește-n jumătăți.

Mai departe, lucrând iute, un flăcău ș-o fată mare
De tot snopul își dau gingaș o furișă sărutare.
Când o pasere măiastră, peste lan trecând ușor,
Zice: „Dulce-a mai fi pânea de la snopurile lor!”

COSITUL

Faptul zilei se aprinde pe a dealurilor frunte,
Ș-un râu falnic de lumină se revarsă peste munte.
Iarba coaptă strălucește, ea se clatină la vânt,
Ș-a ei umbră lin se mișcă în dungi negre pe pământ.

Iată, vin cosașii veseli, se pun rând. Sub a lor coasă
Câmpul ras rămâne verde ca o apă luminoasă.
Unii brazdele răstoarnă, în căpiți alții le-adună,
Le clădesc apoi în stoguri și cu stuh le încunună.

Mai devale-n cea dumbravă cu poiana tăinuită,
Unde umbra pare verde și de flori e-mbalsămită,
Coasele sub teaca udă zinghenesc răsunător.
Din căpiță în căpiță dumbrăveanca saltă-n zbor.

Un flăcău, cosind deoparte, lângă-o tufă de sulcină,
Vede iarba încâlcită, frântă pe la rădăcină.
„Ce să fie?... Cuib de feară?... O! minune!” zice
Și, zâmbind, se pleacă iute de culege... un cercel!

PORTRET

dedicat doamnei X... Y... Z...

Superbă, maiestoașă, te simți că ești regină,
Căci fruntea-ți se înalță când lumea se înclină,
Și imnul omenirei, un imn de adorare,
Ajunge pân' la tine în slabă suspinare.

Ai ochi ca doi luceferi din aspra meazănoapte,
Ce-ngheață de departe a inimilor șoapte.
Privirea ta măreață de-abia se rătăcește
Pe turma-ngenuncheată ce-n taină te slăvește.

Chiar soarele ferbinte, de-ar vrea cu fericire
Să-și schimbe nemurirea pe-o viață de iubire,
Ar stinge-a sale raze pe inima-ți de gheață,
Și lumea tristă-ar zace sub o eternă ceață.

Nicio mândrie mare nu-ntrece-a ta mândrire!
Nici spada nu întrece cumplita-ți nesimțire!
Nici marmura cioplită albimea ta nu-ntrece...
Ca luna-n mezul iernei frumoasă ești și... rece!

PORTRET

dedicat princesei Natalia Ghica

Plăcută, simțitoare, în toate grațioasă,
Ești dulce ca seninul de zi primavaroasă,
Și ochiul ce oglindă cu drag ființa ta
Nimic în astă lume nu-l poate întrista.

Tot sufletul ferice s-apropie de tine
Ca de-o sperare vie, ca de un ceresc bine,
Și nu vrea să mai zboare, simțind că a găsit
În sufletul tău gingaș un frățior iubit.

Ai farmecul puternic ce-aprinde-n omenire
Avântul de mari fapte, dorinți de nemurire.
Tu poți să dai c-un zâmbet, c-un singur sărutat
O patrie iubită la tristul exilat.

Oricine te zărește e mulțămit de viață,
Că-ți râde veselia ș-amorul dulce-n față.
Ești cea mai dragălașă minune cu ochi vii.
Ești cea mai adorată... și numai tu n-o știi!

PE COASTELE CALABREI

Pe coastele Calabrei vaporu-naintează
În unda luminoasă ce noaptea fosforează;
El taie-o brazdă lungă pe-al mării plai senin,
Și luna, vas de aur, plutește-n ceruri lin.

În dreapta, pe-ntuneric, se-nalță-un negru munte.
Vulcanul bătrân Etna, cu lava stinsă-n frunte;
Sehastru ce cunoaște al globului mister,
El pare că din sânu-i azvârle stele-n cer.

În stângă e Carybda sălbatică, stâncie.
Din zare se întinde o punte argintie
Pe care se îndreaptă vaporul legănat,
Ce calcă orizontul cu stele semănat.

Dorm valurile mării sub atmosfera caldă.
În baie azurie Sicilia se scaldă;
Și-n umbră călătorul, țintind ochii spre mal,
Aspiră-al Syracusei parfum oriental.

LINDA-RAIA

Pe zidul din Alhambra lucește-n răsărit
Un chioșc în filigrană de marmură-aurie,
Cu stâlpi și arabescuri de jur împodobit,
Prin care se-ntrevede nălțimea azurie.

Acolo se arată, când ziua-i spre apus,
Frumoasa Linda-Raia, regina de Grenada;
Și maurii din Vega se jură că pe sus
Se primblă o hurie lucindă ca zăpada.

Minunea admirată de mauri și creștini,
Ea vine-n chioșc alene, privește prin zăbrele,
Și-i place să arunce a rodiei rubini,
Pe care-i prind în spațiu voioase păsărele.

Dar iată că șiragul de alb mărgăritar
Alunecă pe brațu-i și cade-n fund devale.
Don Pedro de Castilia, trecând, îl ia în dar,
Zâmbește la regină și pasă mândru-n cale!

CALEA-ROBILOR

Pe cerul nalt lucește un râu albiu de stele,
Ce curge spre Moldova din tainicul noian;
Ca flotă luminoasă, luceferii prin ele
Cutrieră în umbră cerescul ocean.

Din când în când desprinsă din bolta cea profundă
O stea albastră cade și-n spațiu s-acufundă,
Trăgând pe plaiul negru o brazdă argintie,
Ce-n clipă-i trecătoare ca viața-n vecinicie!

Sub cerul fără margini, spre mândrul răsărit,
Se-ntinde-n umbra nopții un câmp nemărginit,
Pustiu și trist ca golul ce lasă-n urma lor
În inimi iubitoare iubiții carii mor.

Și râul cel de stele e călăuzul tainic
Ce duce la Moldova pe rătăcitul cainic;
Și câmpul e Bugeacul cu orizonuri mari,
Bătut de oameni searbezi ce fug de la tatari.

BUCHET

Calul favorit a d-rei Maria Docan

În poveștile frumoase ce se spun la șezătoare
Sunt cai ageri, iuți ca gândul și cu darul de cuvânt,
Unul galbin ca porumbul, aurit la foc de soare,
Altul negru ca păcatul... amândoi copiii de vânt!

Ei întrec în răpegiune rândunica spăriată:
Peste nouri, peste mare duc vitejii feți-frumoși.
Ochii lor aruncă fulgeri carii fearele săgeată,
Și copita lor ucide mari balauri fioroși.

Mai sunt cai trași prin verigă și cu mintea năzdrăvană,
Mândri ca o nălucire și ca fluturi de ușori.
Ei, când poartă-n lumea albă pe Ileana Cosânzană,
Fără ca să le îndoiaie calcă gingașele flori.

Eu credeam pe Vânteș, Graur că-s închipuiri visate
În geroase nopți de iarnă lângă focul de stejar;
Am văzut însă cu ochii în a mea vecinătate
Cal mai mândru decât visul, alb ca un mărgăritar.

Șoimul tău, Mitică dragă, poartă-o zale ninsorie
Ce lucește de departe sub seninul luminos.
Tu-l iubești, el o cunoaște; e frumos, el încă-o știe,
Și ca lebăda pe apă se alintă grațios.

Când te vede, el te-admiră; când te-aude, el nechează
Și te cheamă, și îi place să-l dismierzi încetinel.
Glasul tău îl îmblânzește, mâna ta îl încordează;
El trăiește pentru tine, și tu, dragă, pentru el.

Amândoi aveți un suflet, zburând vesel pe câmpie,
Dulce, falnică păreche! tablou viu, încântător!
El pe tine te-mprumută c-un avânt de bărbăție.
Tu îl împrumuți pe dânsul cu-al tău farmec răpitor.

Și oricine vă zărește zice-n sine cu-admirare:
„Așa cal, așa copilă!... Ea frumoasă, el frumos!
Pare dulcea primăvară lin primblată-n legănare
Pe un snop de crini ce zboară pe sub soarele voios.“

MANDARINUL

Mandarinu-n haine scumpe de matasă vișinie,
 Cu frumoase flori de aur și cu nasturi de opal,
 Peste coada-i de păr negru poartă-o vânăță chitie
 Care-n vârful e-mpodobită c-un bumb galbin de cristal.

Fericit, el locuiește un măreț palat de vară
 Plin de monștri albi de fildeș și de jaduri prețioși.
 Mari lanterne transparente, de o formă mult bizară,
 Răspând noaptea raze blânde pe balauri fioroși.

O deschisă galerie, unde-a soarelui lumină
 Se strecoară-n arabescuri prin părășii fini de lac,
 Prelungește colonada-i pe-o fantastică grădină
 Ce mirează flori de lotus în oglinda unui lac.

Ochiul vesel întâlnește, pe colnice-nverzitoare,
 Turnuri nalte și pagode, unde cântă vechiul bonz
 Și auzul se resimte de vibrații asurzitoare,
 De răsunetul metalic al tam-tamului de bronz.

Iată-o joncă aurită pe albastrul apei line,
 Cu vântreli de rogojină și cu vâsle de sandal,
 Înlauntru râde visul fericirilor divine,
 Mandarina cu ochi galiși și cu sânul virginal.

Ea-n grădină se coboară și-n palat apoi dispare,
 Pe nisip călcând alene cu-ale ei picioare mici.
 Nor de fluturi zboară-n cale-i și cu-a lor aripi se pare
 C-ar voi s-o mai oprească pintre arborii pitici.

Ea se duce-n galerie s-o dismierde mandarinul!...
Grațioasă, pânditoare, sub cortelu-i de atlaz,
Îl invită cu ochirea, cu surâsul, cu suspinul,
Ca să guste voluptatea amoroșului estaz.

Dar el stă în trândăvie pe-un dragon de porcelană.
La minimele frumoase ce-i zâmbesc — nesimțitor,
Soarbe ceaiul aromatic din o tasă diafană
Și cu drag se uită-n aer la un zmeu zbârniitor.

PASTEL CHINEZ

dedicat d-lui I.A.C.

Pe-un canal îngust ce curge ca un șerpe cristalin
Se înșiră chioșcuri albe, cu lac luciu smălțuite.
Tot ce-i nobil, avut, mare și puternic la Pekin
În răcoarea lor plăcută duce zile fericite.

Pe sub nalte coperișuri care-n margini s-albiesc,
Galerii cu mari lanterne și cu sprintene coloane
Au comori de plânte rare ce la umbră înfloresc
Și-n ghirlande parfumate se revarsă pe balcoane.

Papagali verzi, roși și galbini, iubitori de dismierdări,
Prin zăbrele aurite zbor chemați de glasuri dalbe,
Și pe buze rumeoare, cuib voios de sărutări,
Ei culeg zâmbiri divine, ei culeg migdale albe.

Apoi veseli, cu-a lor pradă, se pun hoții zburători
Când pe mândre paravane de matasă diafană,
Când pe crengi, când pe basinuri de albastră porcelană,
Unde viu se joacă-n față pești cu solzii lucitori.

Ș-o momiță strâmbătoare, sărind iute-n urma lor
De pe umerii de fildeș unui zeu grotesc de China,
Cade-n șahul de pe masă și răstoarnă pe covor
Doi nebuni peste un rege și un turn peste regina...

Pe canal trei poduri strimte ca trei arcuri se întind;
A lor margini cizelate în șiraguri de inele
Poartă zmei cu ochi fantastici, carii noaptea se aprind,
Și catarguri poleite, cu lungi flamuri ușurele.

Iar în fund, peste desimea de pagode azurii,
Ca un bloc de porcelană, falnic, sprinten se ridică
Un turn nalt cu șapte rânduri și cu șapte galerii,
Unde ard în casolete flori de plantă-aromatică.

Pe un pod pășește-alene fiica unui mandarin,
Sub cortelul de crep galbin care-l pleacă despre soare,
Ferind pelița-i de aur și rotundu-i pept de crin,
Și gurița-i cu benghi negru ca un gândăcel pe-o floare.

Umbra ei pe fața apei, de pe pod ușor plutind,
Cu-o mișcare voluptoasă trece lin și se oprește
Pe o joncă unde șede un om tânăr pescuind...
El tresare, nalță ochii și cu dragoste zâmbește.

Iar colo-n vecinătate, sus, în turn, ca un hurez,
Un bătrân, pândind cu ochiul, taina dulce o surprinde...
El desemnă-ncet tabloul pe hârtie de orez,
Și se pare că hârtia sub peniță-i se aprinde!

BARAGANUL

Pe cea câmpie lungă a cărei tristă zare
Sub cer, în fund, departe, misterios dispare,
Nici casă, nici pădure, nici râu răcoritor,
Nimic nu-nveselește pe bietul călător.

Pustietatea goală sub arșița de soare
În patru părți a lumii se-ntinde-ngrozitoare,
Cu iarba-i mohorâtă, cu negrul ei pământ,
Cu-a sale mari vârtejuri de colb ce zboară în vânt.

De mii de ani în sânu-i dormind, zace ascunsă
Singurătatea mută, sterilă, nepătrunsă,
Ce-adoarme-n focul verii l-al grierilor hor
Și iarna se deșteaptă sub crivăț în fior.

Acolo floarea naște și moare-n primăvară,
Acolo pere umbra în zilele de vară,
Și toamna-i fără roadă, ș-a iernii vijelii
Cutrieră cu zgomot pustiele câmpii.

Pe cea savană-ntinsă și cu sălbatic nume,
Lung ocean de iarbă necunoscut în lume,
O cumpănă se-nalță aproape de un puț,
Și-n orizon se-ndoaie ca gâtul unui struț.

Un car cu bivoli negri a stat lângă fântână.
Vro doi români în soare ș-o sprintenă română
Încungiură ceaunul ce ferbe fumegos
Pe foc, și mai departe un câne roade-un os.

Pe car un copilandru privește-n depărtare...
Zadarnic ochii-i zboară din zare-n altă zare!
Nici casă, nici pădure, nici râu răcoritor,
Nimic nu se arată pe câmpul de mohor!

Din vreme-n vreme numai, lungi șiruri de cocoare
Sub bolta albăstrie zbor tainic călătoare,
Și vulturi mari, prădalnici, cu gheare înarmați,
S-adună, lăsând puii pe vârfuri de Carpați.

Ah! dulce, glorioasă și mult strălucitoare
Va fi ziua de viață, când, pe sub mândrul soare,
Trecând în răpegiune, un zmeu cu-aripi de foc
Goni-va trista moarte ce zace-n acest loc!

Mult vesel va fi câmpul când vecinica-i tăcere
Va dispărea deodată la glasul de-nviere
Ce scoate zmeul falnic din gura lui de fer,
Vestind noua răpire a focului din cer!

VALUL LUI TRAIAN

Pe câmpia dunăreană care fuge-n depărtare,
Unde ochii se afundă dintr-o zare-n altă zare
Ca pe sânul fără margini și pustiu de ocean,
Unind două orizonuri, iată valul lui Traian!

El se-ntinde ca o brazdă ce pe urma-i colosală
A săpat, în primul secol, o triremă ideală,
Sau ca frânghia destinsă a giganticului arc
Ce-l purta, luptând cu Roma, Decebal, falnic monarc.

O! miragi sublim, fantastic!... prin o pulbere de aur
Gândul meu răpit în spațiu ca pe aripi de balaur
Întrevede legioane deșteptate din mormânt
Călcând, val de năvălire, peste valul de pământ.

Torent lung de umbre-antice, în lumină el apare,
Strălucind sub arme scumpe, sub hlamide consulare.
Și trezind cu al său vuiet de ostași învingători
Iarba câmpului și codrii munților apărători.

Iată-n frunte *sagitarii* și *veliții*, limbi străine,
Înarmați cu proaste, scuturi și cu șapte *javeline*,
Ferentarii ce, ca dâșșii, au pe capetele lor
Pei de feare-ngrozitoare și *calige* la picior.

Apoi galii bravi și veseli ce glumesc pe *celtiberii*,
Și romanii în cohorte urmăriți de *cavalerii*
Ce se-mpart în zece *turme*, purtând coiful de oțel
Cu o *cristă* de lungi pene care fâlfâie pe el.

Legioanele conduse pe a Daciei câmpie
De *tribuni* și de *centurii* înarmați cu vergi de vie
Sunt urmate de trofee, de sclavi mulți, de șefii daci
Și de care mari cu aur ce-s mâunate de *saraci*.

Cornuri, buciume și tube sună falnice fanfare!
Lungul val de năvălire pe-ale Daciei hotare
E merit să se iezească contra altor năvăliri...
Dar ce vis! în care timpuri se perd tristele-mi gândiri?

Pe colnicul rotund, verde, al vânturilor șuier.
Cântă-n umbra lui Murgilă un păstor din al său fluier.
Lângă dânsul doarme-un câne; pe sus zboară un vultan,
Și o turmă de oi blânde pasc pe valul lui Traian!

TABEL CRONOLOGIC

- 1821** - Vasile Alecsandri se naște la Bacău, la 21 iulie. Părinții, sulgerul Vasile Alecsandri, om cu stare, și Elena, născută Cozoni, vor asigura celor trei copii, Catinca, Vasile și Iancu, o creștere aleasă.
- 1827** - După ce familia se stabilește la Iași, viitorul poet studiază în particular cu Gherman Vida, un împătimit cărturar de origine maramureșană.
- 1828** - Vasile Alecsandri-tatăl cumpără moșia Mircești în lunca Siretului, spațiu imortalizat de poet în *Pasteluri*.
- 1828-1834** - Continuă învățătura în pensionul Cuénim din Iași, unde este coleg cu Mihail Kogălniceanu.
- 1834** - Împreună cu alți tineri boieri moldoveni, printre care viitorul domn Al. I. Cuza și pictorul Negulici, este trimis la studii la Paris, unde își dă bacalaureatul în anul 1835.
- 1837** - Pregătește un bacalaureat în științe, urmând cursurile Facultății de inginerie, pe care n-o termină.
- 1838** - Apar primele încercări literare în limba franceză: *Zunarilla, Marie, Les brigands*.
- 1839** - Vine în țară și ocupă un post în administrație până în 1846. Împreună cu C. Negri face o călătorie în Italia, care devine motiv de inspirație pentru nuvela romantică *Buchetiera de la Florența*.
- 1840** - Apare la Iași revista „Dacia lierară”, unde Alecsandri își publică *Buchetiera de la Florența*. Este numit, împreună cu C. Negri și M. Kogălniceanu, director al teatrului din Iași. Din pricina lipsei unui repertoriu național, Alecsandri începe să scrie piese de teatru. *Farmazonul din Hârlău* și *Cinoonicul și modista* se joacă pe scenă chiar în acel an.
- 1842** - În urma unei „călătorii în munți”, poetul descoperă „comorile poeziei populare”, sub a căror influență își așterne pe hârtie primele poezii în limba română - *Doinele*.
- 1843-1844** - Străbate satele și munții Moldovei cu scopul de a culege folclor chiar din gura țăranilor.

- 1844** - Apare revista „Propășirea. Foaie științifică și literară”, condusă de V. Alecsandri, M. Kogălniceanu și Ion Ghica. Aici poetul publică o parte din *Doinele sale*, precum și fragmente de proză.
Tot din acest an datează *Jurnalul călătoriei la Viena*, publicat mulți ani mai târziu.
Are loc reprezentarea piesei *Iorgu de la Sadagura*.
- 1845** - Se îndrăgostește de Elena Negri, sora prietenului său, căreia îi dedică mai multe poeme.
- 1846** - Vizitează mănăstirile din Moldova împreună cu Iancu, fratele său, cu Alecu Russo, Costache Negri și alții.
- 1846-1847** - Din motive de sănătate Elena Negri este nevoită să plece în străinătate pentru a se trata, iar Alecsandri o însoțește. La întoarcerea în țară, boala Elenei se agravează și aceasta se stinge din viață pe vapor, la intrarea în Constantinopol. Poezia *Steluța* este scrisă în această perioadă.
- 1848** - Scrie poezia *Către români*, care mai târziu se va numi *Deșteptarea României*.
Este unul dintre fruntașii mișcării revoluționare din Moldova, redactând împreună cu Mihail Kogălniceanu și Costache Negri *Dorințele partidei naționale din Moldova*, principalul manifest al revoluționarilor moldoveni. După înfrângerea mișcării, exilat, călătorește prin Austria și Germania. Se stabilește la Paris, unde se întâlnește cu alți militanți munteni. Din perioada exilului datează poeziile *Adio Moldovei* și *Sentinela romană*.
- 1849** - Redactează studiul *Români și poezia lor*, publicat în mai multe numere ale revistei „Bucovina”.
- 1850** - După o absență de aproape doi ani, Vasile Alecsandri se întoarce în țară. Publică în revista „Bucovina” poeziile populare *Toma Alimoș*, *Blestemul*, *Mihu copilul* etc.
- 1852** - Apare volumul *Poezii populare. Balade (cântice bătrânești) adunate și îndreptate de V. Alecsandri*.
Tipărește *Repertoriul dramatic*, primul volum de teatru care conține piesele *Iorgu de la Sadagura*, *Iașii în carnaval*, *Peatra din casă*, *Chirița la Iași*, *Chirița în provincie*.
Moare la Palermo Nicolae Bălcescu, prietenul lui V. Alecsandri.
- 1853** - Apare volumul *Poezii populare. Balade (cântice bătrânești) adunate și îndreptate de V. Alecsandri*, partea a doua.
I se publică la Paris primul volum de poezii originale: *Doine și lăcrimioare*.

- Spre sfârșitul anului vizitează sudul Franței, Spania și nordul Africii. Relatările acestei călătorii sunt cuprinse în volumul *Călătorie în Africa*.
- 1854** – Moare tatăl său. După ce își preia moștenirea, Alecsandri eliberează țiganii robi de pe pământurile sale.
Apare sub conducerea sa „România literară”, revista la care au colaborat moldovenii C. Negruzzi, M. Kogălniceanu, Al. Russo, dar și muntenii Gr. Alexandrescu, D. Bolintineanu, Al. Odobescu. Revista este suspendată de cenzură după numărul 47, din 3 decembrie 1855.
- 1856** – Alecsandri se dedică luptei pentru Unire alături de M. Kogălniceanu, C. Negri și alții.
La 9 iunie apare poezia *Hora Unirii* în ziarul „Steaua Dunării”, aflat sub conducerea lui M. Kogălniceanu.
- 1857** – Apare culegerea de proză *Salba literară*, conținând, pe lângă povestiri și impresii de călătorie, și câteva scrieri dramatice.
Face o călătorie în Franța pentru a aduce la cunoștința Europei doleanțele Principatelor. La întoarcere e numit ministru în guvernul provizoriu.
- 1859** – Este numit de domnitorul Al. I. Cuza ministru al afacerilor externe și este trimis în Franța, Anglia și Piemont pentru a pleda în scopul recunoașterii Unirii.
- 1860** – Se stabilește la Mircești până la sfârșitul vieții, chiar dacă lungi perioade de timp este plecat din țară în misiuni diplomatice.
- 1863** – Ia naștere la Iași „Societatea Junimea”, al cărei membru onorific a fost până la sfârșitul vieții.
Apare la Iași ediția a doua a volumului *Doine și lacrimioare*, întregit cu ciclul *Mărgăritărele*.
- 1866** – Apare într-un volum întreaga colecție a *Poeziilor populare*.
- 1867** – Este ales membru al Societății Academice Române (viitoarea Academie Română) și în această calitate îi combate pe latiniști și susține principiul fonetic în scriere.
În revista „Convorbiri literare” îi apar primele *Pasteluri*.
- 1871** – Își dă demisia din Societatea Academică, după ce aceasta hotărâse să adopte principiul etimologic în scriere și să publice dicționarul lui Laurian și Massim.
Cu ocazia serbărilor de la Putna, poetul trimite două cântece care însuflețesc masa de oameni: *Imn lui Ștefan cel Mare* și *Imn religios*.
- 1872** – Scrie *Dumbrava Roșie*, pe care o citește la o ședință a Junimii.
Cu acest poem, Alecsandri inaugurează în creația sa ciclul *Legendelor*.

- 1874 - Publică *Boieri și ciocii*, una dintre cele mai importante comedii, o frescă socială de dimensiuni considerabile.
- 1875-1876 - La editura „Socec” apar opt volume din seria *Operele complete*, cu o prefață a autorului. Ele cuprind creația dramatică, poeziile și proza de până atunci.
- 1877 - 9 mai. Proclamarea Independenței țării în parlament. Cu ocazia acestui eveniment Alecsandri scrie poezia *Balcanul și Carpatul*, cu care inaugurează ciclul *Ostașii noștri*.
- 1878 - I se decernează premiul Societății Limbilor Romanice din Montpellier pentru poezia *Cântecul gîntei latine*. Apare volumul *Ostașii noștri*.
- 1878-1879 - Citește drama istorică *Despot-Vodă* la o ședință a „Junimii”. Este invitat să-și reia locul la Academie și să participe la lucrările anuale, fiind ales în comisia pentru modificarea ortografiei.
- 1880 - Apare cel de-al IX lea volum din seria *Operele complete*, cuprinzând *Legende nouă și Ostașii noștri*. Scrie feeria națională *Sânziana și Pepelea*.
- 1881 - I se decernează „Marele premiu Năsturel-Herăscu” al Academiei Române pentru volumele *Despot-Vodă și Poezii*.
- 1883 - Într-o ședință a „Junimii” citește piesa *Fântâna Blanduziei*, care este reprezentată un an mai târziu pe scena Teatrului Național din București.
- 1884 - Scrie piesa *Ovidiu*, care se reprezintă la începutul anului următor.
- 1885 - Este numit ministru plenipotențiar al României la Paris, post pe care-l va deține până la moarte.
- 1886 - Rescrie piesa *Ovidiu*.
- 1890 - 22 august. Vasile Alecsandri se stinge din viață după o lungă suferință, fiind înmormântat cu tot onorul în curtea conacului său de la Mircești.

GLOSAR

A

- alcyon**, s. f. – pescăruș albastru
arnăuț, s. m. – soldat din garda domnească din țările române
avan, adj. – barbar, aprig, nemilos

B

- benghi**, s. n. – aluniță naturală sau artificială
bersalier, s. m. – soldat din armata italiană, corespunzător vânătorilor de la noi
biulbiulină, s. f. – privighetoare
bonz, s. m. – preot sau călugăr budist
boroană, s. f. – (reg.) grapă, greblă
buhnă, s. f. – bufnă, bufniță
burcă, s. f. – (reg.) cojoc lung făcut din piei de oi, cu lână în afară

C

- cadână**, s. f. – sclavă în haremurile turcești; turcoaică
caftan, s. n. – (înv.) manta orientală, albă, lungă și largă, împodobită cu fire de aur sau de mătase, pe care o purtau domnitorii și boierii români
cainic, adj. – (înv.) vrednic de plâns; nenorocit
catrință, s. f. – obiect de îmbrăcăminte din portul național al femeilor române, care servește ca fustă, alcătuită din două bucăți
ceair, s. n. – (înv. și reg.) teren, de regulă împrejmuit, din apropierea unei ape, folosit pentru pășunat
chitie, s. f. – tichie, căciuliță, scufiță
cobză, s. f. – instrument muzical cu coarde, asemănător cu chitara, având cutia de rezonanță foarte bombată, folosit mai ales la acompaniament (prin ciupirea coardelor)
cofă, s. f. – vas în care se ține la țară apa de băut
colnic, s. n. – colină, deal
comanac/comănac, s. n. – acoperământ al capului purtat de călugări și de călugărițe
cortel, s. n. – (reg.) loc de rămas peste noapte, casă, locuință
corvetă, s. f. – corabie de război cu trei catarge
cușmă, s. f. – (reg.) căciulă

D

- doină**, s. f. - poezie lirică specifică folclorului românesc, care exprimă un sentiment de dor, jale, revoltă, dragoste etc., însoțită, de obicei, de o melodie adecvată
- drăgănele**, s. f. pl.- (pop.) soi de cireșe mari, cărnoase, dulci
- durdă**, s. f. - (înv., reg.) pușcă, flintă

E, F

- elcovan**, s. m. - (înv.) pasăre de mare, cu zborul repede; pasăre legendară
- ferentar**, s. m. - soldat din vechea pedestrimă ușoară

G

- galantom**, adj. - mărinimos
- geamie**, s. f. - moschee
- geniu**, s. n. - (mitol.) spirit protector, duh (bun sau rău); var. *gin*
- ghioagă**, s. f. - armă veche de luptă, alcătuită dintr-un fel de ciomag de lemn sau de fier, cu capătul bombat
- gireadă**, s. f. - (reg.) grămadă înaltă (de paie, fân sau coceni) în formă de prismă; stog
- giubea**, s. f. - (arh.) haină de postav, lungă și largă, purtată în trecut de boieri
- gondolină**, s. f. - diminutiv de la *gondolă*

H

- hamger**, s. n. - hanger, pumnal mare, cu lama încovoiată
- hidră**, s. f. - monstru marin; (fig.) nenorocire, rău care crește inevitabil
- huceag**, s. n. - (reg.) pădure mică, tânără și deasă
- hurez**, s. m. - (reg.) huhurez, pasăre asemănătoare cu bufnița; (în expr.) *a sta ca un huhurez* = a sta singur, părăsit
- hurie**, s. f. - (în religia musulmană) fecioară deosebit de frumoasă promisă de Mohamed credincioșilor în paradis

I

- imaș**, s. n. - teren necultivat pe care crește iarbă, folosit pentru pășunat
- irmilic**, s. m. - monedă turcească de argint, mai rar de aur, care a circulat și la noi (mai ales în Moldova), în prima jumătate a sec. al XIX - lea; icosar

J

- javelină**, s. f. – suliță lungă și subțire
joncă, s. f. – ambarcațiune chineză cu pânze prinse orizontal pe catarge, folosită pentru transport și pescuit

L, M

- lele**, s. f. – (în expr.) *fecior sau fiu de lele* = om șmecher, ticălos
mărgărele/mărgăritărele, s. f. pl.- (bot.) mărgăritărele, lăcrămioare
metanii/mătăanii, s. f. pl. – (în unele practici religioase) șirag de mărgele de os, de lemn etc., pe care călugării sau credincioșii mireni socotesc rugăciunile rostite
moaște, s. f. pl. – (în religia creștină) rămășițele mumificate din corpul unei persoane considerată sfântă
mohor, s. n. – rogoz, mei păsăresc

N

- naramză**, s. f. – fructul naramzului; portocală amară
nefer, s. m. – soldat care făcea parte dintr-o poteră, poteraș, arnăut
nemeș, s. m. – denumire dată în Moldova, în Evul Mediu, stăpânilor de pământ fără titluri nobiliare

O

- odolean**, s. f. – valeriană, folosită de fetele de la țară pentru a deveni atrăgătoare
odor, s. n. – ființă iubită

P

- pagodă**, s. f. – templu, edificiu religios budist, hindus ori brahman
paing, s. m. – păianjen
pală, s. f. – (înv.) paloș
plăsea, s. f. – placă de metal, de os sau de lemn, care acoperă mânerul unui cuțit sau pumnal
proască, s. f. – (pop.) stropitoare
prundiș, s. n. – îngrămădire de pietriș și nisip în albia unei ape

R

- rasă**, s. f. – haină de postav, largă și lungă până la călcâie, pe care o poartă preoții, călugării și călugărițele pe deasupra îmbrăcămintei

- răstoacă**, s. f. - gărlă
rediu, s. n. - (reg.) pădure mică și tânără

S, Ș

- sagițar**, s. m. - (rar) arcaș din armata romană
sandal, s. n. - (înv. și reg.) luntre lungă pentru transportat mărfuri
seguidilă, s. f. - vechi dans popular spaniol, cu caracter vioi și ritm variat, cu acompaniament de castaniete sau de chitară
sirep, adj. - (despre cai) iute, greu de stăpânit
stog, s. n. - grămadă mare de fân, snopi de grâu sau alte păioase
strigoi, s. m. și f. - (în superstiții) sufletul unui om (mort sau viu) care s-ar transforma în timpul nopții într-un animal sau într-o apariție fantomatică, pricinuind neajunsuri celor pe care îi întâlnește
sulcină, s. f. - numele a două plante erbacee cu flori plăcut mirositoare, galbene sau albe
surugiu, s. m. - birjar
șarg, adj. - (despre cai) gălbui

T, Ț

- tăiuș**, s. n. - lamă de cuțit; pumnal
tasă, s. f. - (rar) ceașcă
tricolici, s. m. - (pop.) om posedat, lunatic; om prefăcut în lup sau în altă fiară
triremă, s. f. - (ant.) galeră cu trei rânduri de lopeți; trieră
țurcă, s. f. - căciulă mare miștoasă, confecționată din blană de oaie

U

- urdie**, s. f. - (înv.) ordie, hoardă, oaste (turcească sau tătară)
ursit, s. m. și f. - persoană predestinată să devină soțul sau soția cuiva

V, Z

- vârcolac**, s. m. - (în superstiții) ființă fabuloasă, care mănâncă Luna și Soarele
velit, s. m. - soldat roman care stătea în fruntea legiunilor
vultan, s. m. - vultur
zapciu, s. m. - (înv.) agent de poliție însărcinat cu strângerea dărilor

NOTE

- ¹Fiară-Verde, Sânge-Roș și Hraconit – stihii potrivnice omului
- ²haiduc originar din Seaca, județul Dolj
- ³pădure în care se adăposteau cetele de hoți
- ⁴erou din basme
- ⁵(în mitologia populară) ființă fantastică închipuită ca un spirit rău, care chinuie noaptea în somn fetele și femeile
- ⁶oraș în Asia, pe malul Bosforului
- ⁷carte sacră a religiei musulmane, care conține prezentarea dogmelor și a tezelor acesteia, precum și diferite precepte religioase, etice și juridice, legende, mituri
- ⁸Tiziano Vecelli sau Tiziano Vecellio (1485-1576), cunoscut sub numele de Tițian, este cel mai vestit pictor al școlii venețiene din renașterea italiană (sec. al XVI-lea)
- ⁹corabie de festivități a dogilor venețieni. Era folosită în fiecare an de Ziua Înălțării până în anul 1798, pentru a-l duce pe dogele Veneției în Marea Adriatică, unde se desfășura ceremonia de unire a Veneției cu marea
- ¹⁰insulă lângă Veneția, în fața Palatului Dogilor
- ¹¹vânt puternic, uscat și fierbinte, care bate dinspre Sahara spre țările mediteraneene
- ¹²râu din Moldova
- ¹³regiune paradisiacă, în care ajungeau după moarte, spune legenda, eroii și oamenii virtuoși greci și romani
- ¹⁴Alhambra din Granada este unul dintre cele mai importante monumente de arhitectură islamică. Cuvântul Alhambra provine de la Al Hamra, care în arabă înseamnă „roșu”, datorită culorii stâncilor pe care este construit palatul
- ¹⁵Abu ' abd-Allah Muhammad XII (1460-1533), cunoscut sub numele de Boabdil, a fost ultimul sultan maur din Granada
- ¹⁶El R' baa – cal de cinci ani, cal ciucar (lb. arabă în orig.)
- ¹⁷Nu este alt Dumnezeu decât Allah, și Mahomed este profetul său!
- ¹⁸Mecca – cetate sfântă în peninsula Arabia. Pelerinajul la Mecca este obligatoriu pentru orice musulman cel puțin o dată în viață
- ¹⁹peninsula Crimeea
- ²⁰este vorba despre Ștefăniță Vodă (1524-1527), nepotul lui Ștefan cel Mare. Este eroul dramei *Viforul* de B. Șt. Delavrancea
- ²¹O! Sfântă Fecioară! (it. în orig.)

Indicele alfabetic al poeziilor

1 Mai, 222

8 Mart, 88

A

Adevărul și minciuna, 142

Adio, 119

Adio, 223

Adio Moldovei, 146

Altarul monastirei Putna, 30

Andrii-Popa, 32

Anul 1855, 207

Așteptarea, 103

B

Baba Cloanța, 13

Balta, 314

Banul Mărăcină, 212

Baraganul, 329

Barcarolă venețiană, 108

Biondinetă, 110

Biserica risipită, 180

Bosforul, 158

Bradul, 292

Buchet (calul favorit al d-rei Maria Docan), 323

C

Calea-robilor, 322

Cântic de fericire, 99

Cântic haiducesc, 48

Cântic ostășesc, 61

Cântice de lume, 225

Cântice și sărutări, 209

Cânticul Mărgaritei, 184

Canțonetă napolitană, 116

Ce gândești, o! Margarită, 193
Ceasul rău, 43
Cinel-cinel, 57
Concertul în luncă, 310
Corona vieței (dedicată damelor italiene), 255
Cositul, 317
Crai-nou, 22
Crinul, 266
Cristos a înviat, 267
Cucoarele, 296
Curcile (Fabulă), 140

D

De crezi în poezie..., 92
Despărțirea, 96
Desrobirea țiganilor, 137
Deșteptarea României (1848), 165
Dimineața, 298
Doina, 11
Doina iubirei, 63
Dor de călătorie, 157
Dorul (Cântic de lume), 62
Dorul de mare, 240
Dorul româncei, 59
Dragoș, 218
Dridri, 152
Dulce înger, 98

E

El R'baa (Cântic arăpesc), 202
Emmi, 232

F

Fântâna, 315
Făt-Logofăt, 50
Floarea oceanului, 188
Flori de nufăr, 309
Floriile, 300
Frumoasă copiliță, 141

G

Gerul, 287
Gondola trece, 254
Gondoleta, 114
Groza, 35

H

Hora, 52
Hora unirei (1857), 245
Hoțul și domnița, 191

I, Î

Iahtul, 195
Iarna, 286
Înșiră-te, mărgărite (Legendă), 268
Întoarcerea în țară, 149

L

La gura sobei, 291
La Magenta, 253
La moartea lui P. Cazimir, 151
La mormântul lui Gr. Romalo, 148
La Palestro, 251
La poezii români, 262
La Sevastopol, 216
La Veneția mult duioasă, 126
Lacul de Como (Sonet), 264
Lăcrimioare, 87
Linda-Raia, 321
Lunca din Mircești, 306

M

Maghiara, 26
Maiorului Iancu Bran, 136
Malul Siretului, 308
Mandarinul, 325
Mândrulița de munte, 58
Mărioara, Florioara (Legendă), 65
Mezul iernei, 290
Moldova în 1857, 234
Muntele de foc (Legendă din Munții Apenini), 189

N

- N. Bălcescu murind, 205
Noaptea, 297
Noaptea Sfântului Andrii, 237

O

- O noapte la Alhambra, 197
O noapte la țară, 93
O seară la Lido, 112
Oaspeții primăverii, 295
Odă către Bahlui, 138

P

- Pastel chinez (dedicat lui I. A. C.), 327
Paștele, 302
Păsărica mării, 186
Păsărică, 134
Păscarul Bosforului, 101
Pe albumul d-rei Ida Vegezzi Ruscalla, 248
Pe coastele Calabrei, 320
Pe malul mării, 132
Pe marea, 121
Pe un album, 144
Pilotul (Contelui Cavur), 249
Plugurile, 303
Portret (dedicat doamnei X... Y... Z...), 318
Portret (dedicat princesei Natalia Ghica), 319
Presimțire, 247
Puntea, 313

R

- Rodica, 305
Romanță, 145
Romanță, 265

S

- Sania, 289
Sămănătorii, 304
Sburătorul, 54
Secerișul, 316

Seguidilă (Cântic poporal spaniol), 201
Sentinela romană (Poem istoric), 167
Serile la Mircești, 283
Sfârșit de toamnă, 285
Sfârșitul iernei, 294
Sora și hoțul, 19
Steaua țării, 243
Stelele (Doină), 204
Steluța (dedicație E.N.), 85
Strigoiul, 40
Strofe lui C. Negri, 160
Strunga, 46
Surorii mele, 242

T

Tatarul (Cântic vechi), 56
Tunetul, 299

U

Umbrei lui Nicu Ghica, 155
Ursita mea, 123
Ursiții, 37

V, Z

Valul lui Traian, 331
Vânătorul, 312
Veneția, 105
Vezi tu vulturul..., 95
Vis de poet, 176
Viscolul, 288
Visul, 129
Visul lui Petru Rareș (Legendă), 227
Visurile, 117
Zimbrul și vulpea, 139

CUPRINS

Repere critice	5
----------------------	---

Doine (1842-1852)

Doina	11
Baba Cloanța	13
Sora și hoțul	19
Crai-nou	22
Maghiara	26
Altarul monastirei Putna	30
Andrii-Popa	32
Groza	35
Ursiții	37
Strigoii	40
Ceasul rău	43
Strunga	46
Cântic haiducesc	48
Făt-Logofăt	50
Hora	52
Sburătorul	54
Tatarul (Cântic vechi)	56
Cinel-cinel	57
Mândrușița de munte	58
Dorul româncei	59
Cântic ostășesc	61
Dorul (Cântic de lume).....	62
Doina iubirei	63
Mărioara, Florioara (Legendă)	65

Lăcrimioare

Steluța (dedicație E.N.).....	85
Lăcrimioare	87
8 Mart	88
De crezi în poezie	92
O noapte la țară	93
Vezi tu vulturul... ..	95
Despărțirea	96
Dulce înger	98
Cântic de fericire	99
Păscarul Bosforului	101
Așteptarea	103
Veneția	105
Barcarolă venețiană	108
Biondinetă	110
O seară la Lido	112
Gondoleta	114
Canțonetă napolitană	116
Visurile	117
Adio	119
Pe marea	121
Ursita mea	123
La Veneția mult duioasă	126

Suvenire

Visul	129
Pe malul mării	132
Păsărica	134
Maiorului Iancu Bran	136
Desrobirea țiganilor	137
Odă către Bahlui	138
Zimbrul și vulpea (Fabulă)	139

Curcile (Fabulă).....	140
Frumoasă copiliță	141
Adevărul și minciuna	142
Pe un album	144
Romanță	145
Adio Moldovei	146
La mormântul lui Gr. Romalo	148
Întoarcerea în țară	149
La moartea lui P. Cazimir	151
Dridri	152
Umbrei lui Nicu Ghica	155
Dor de călătorie	157
Bosforul	158
Strofe lui C. Negri	160

Mărgăritărele (1852-1862)

Deșteptarea României (1848).....	165
Sentinela romană (Poem istoric).....	167
Vis de poet	176
Biserica risipită (Legendă)	180
Cânticul Mărgaritei	184
Păsărica mării	186
Floarea oceanului	188
Muntele de foc (Legendă din Munții Apenini).....	189
Hoțul și domnița	191
Ce gândești, o! Margarită	193
Iahtul	195
O noapte la Alhambra	197
Seguidilă (Cântic popular spaniol).....	201
El R'baa (Cântic arăpesc)	202
Stelele (Doină).....	204
N. Bălcescu murind	205
Anul 1855	207
Cântice și sărutări	209
Banul Mărăcină	212
La Sevastopol	216

Dragoș	218
1 Mai	222
Adio	223
Cântice de lume	225
Visul lui Petru Rareș (Legendă).....	227
Emmi	232
Moldova în 1857	234
Noaptea Sfântului Andrii	237
Dorul de mare	240
Surorii mele	242
Steaua țării	243
Hora unirei (1857)	245
Presimțire	247
Pe albumul d-rei Ida Vegezzi Ruscalla	248
Pilotul (Contelui Cavour).....	249
La Palestro	251
La Magenta	253
Gondola trece	254
Corona vieței (dedicată damelor italiene)	255
La poezii români	262
Lacul de Como (Sonet).....	264
Romanță	265
Crinul	266
Cristos a înviat	267
Înșiră-te, mărgărite (Legendă).....	268

Pasteluri (1862-187...)

Serile la Mircești	283
Sfârșit de toamnă	285
Iarna	286
Gerul	287
Viscolul	288
Sania	289
Mezul iernei	290
La gura sobei	291
Bradul	292

Sfârșitul iernei	294
Oaspeții primăverii	295
Cucoarele	296
Noaptea	297
Dimineața	298
Tunetul	299
Floriile	300
Paștele	302
Plugurile	303
Sămănătorii	304
Rodica	305
Lunca din Mircești	306
Malul Siretului	308
Flori de nufăr	309
Concertul în luncă	310
Vânătorul	312
Puntea	313
Balta	314
Fântâna	315
Secerișul	316
Cositul	317
Portret (dedicat doamnei X... Y... Z...)	318
Portret (dedicat princesei Natalia Ghica)	319
Pe coastele Calabrei	320
Linda-Raia	321
Calea-robilor	322
Buchet (calul favorit al d-rei Maria Docan).....	323
Mandarinul	325
Pastel chinez (dedicat lui I. A. C.).....	327
Baraganul	329
Valul lui Traian	331
Tabel cronologic	333
Glosar	337
Note	341
Indicele alfabetic al poeziilor.....	342

În colecția **Cartea de acasă** au apărut:

1. Ion Creangă, *Amintiri din copilărie. Povești. Povestiri*
2. Garabet Ibrăileanu, *Adela*
3. Ioan Slavici, *Moara cu noroc și alte nuvele*
4. Duiliu Zamfirescu, *Viața la țară*
5. Mihai Eminescu, *Poezii*, vol. I
6. Mihai Eminescu, *Poezii*, vol. II
7. Ion Luca Caragiale, *Momente și schițe*
8. Ion Luca Caragiale, *Teatru*
9. Nicolae Filimon, *Ciocoi vechi și noi*
10. Duiliu Zamfirescu, *Tănase Scatiu*
11. Gib Mihăescu, *Donna Alba*, vol. I
12. Gib Mihăescu, *Donna Alba*, vol. II
13. Barbu Ștefănescu Delavrancea, *Hagi Tudose. Nuvele*
14. Emil Gârleanu, *Din lumea celor care nu cuvântă. Povestiri*
15. Panait Istrati, *Chira Chiralina. Povestiri*
16. Bogdan Petriceicu Hasdeu, *Ursita. Micuța*
17. George Coșbuc, *Balade și idile. Cântece de vitejie*
18. Costache Negruzzi, *Nuvele*
19. Alexandru Macedonski, *Thalassa. Nuvele*
20. Mihai Eminescu, *Poezii*, vol. III
21. Anton Holban, *O moarte care nu dovedește nimic*
22. Barbu Ștefănescu Delavrancea, *Fanta Cella. Nuvele*
23. George Coșbuc, *Fire de tort. Ziarul unui pierde-vară*
24. Calistrat Hogaș, *Pe drumuri de munte*
25. Jean Bart, *Europolis*
26. Barbu Ștefănescu Delavrancea, *Teatru*
27. Petre Ispirescu, *Legende sau basmele românilor*, vol. I
28. Petre Ispirescu, *Legende sau basmele românilor*, vol. II
29. Panait Istrati, *Neranțula. Codin*